

Økonomiplan 2023 – 2026

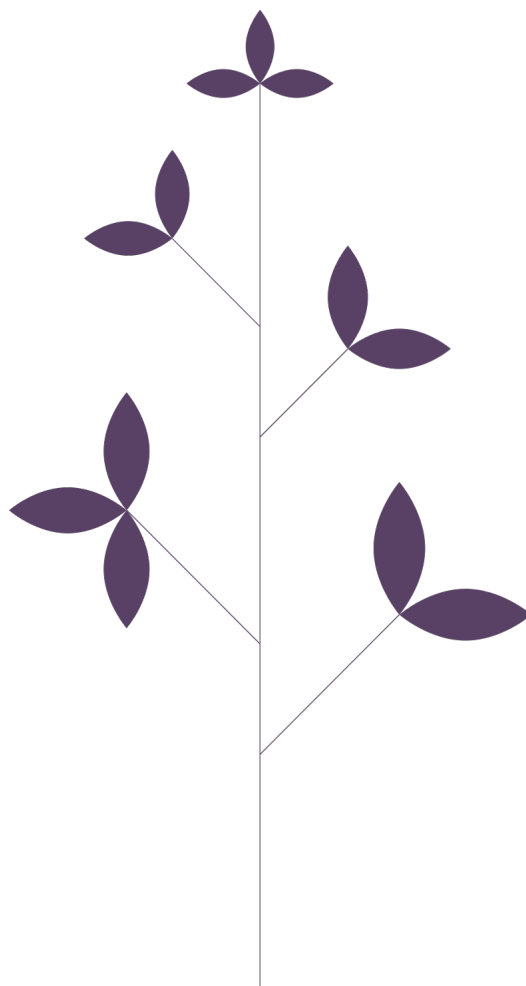
Budsjett 2023

Vedtatt av bystyret – BYS 053/22

Flekkefjord kommune

Vilje til vekst

INNHold

	Side
INNLEDNING	3
1 ØKONOMIPLANENS FORANKRING OG HENSIKT	5
2 OVERORDNEDE MÅL OG STRATEGIER	6
2.1 KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	6
2.2 UTFORDRINGSBILDE	6
2.3 REGIONALE PERSPEKTIV OG BÆREKRAFT	6
2.4 PLANSTRATEGI.....	8
2.5 MÅL OG RETNING	8
2.6 PRIORITERTE INVESTERINGSTILTAK - SAMFUNNSUTVIKLING	9
2.6 INVESTERINGSBEHOV FRAM MOT 2030	18
2.7 MÅLEPUNKTER	19
3 DRIFTSRAMMER OG TILTAK.....	20
3.1 ØKONOMISK OVERSIKT I DRIFT SAMLET	20
3.2 FORDELING AV DRIFTSRAMMER	23
3.3 DRIFTSTILTAK.....	25
4 INVESTERINGSRAMMER OG INVESTERINGSPROGRAM.....	27
4.1 ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING	29
4.2 INVESTERINGSPROGRAMMET.....	29
5 BUDSJETTFORUTSETNINGER OG RISIKOVURDERINGER.....	33
5.1 STATSBUJSJETTET 2023.....	33
5.2 BUDSJETTFORUTSETNINGER I DRIFT	36
5.3 BEFOLKNINGSPROGNOSE	38
5.4 RISIKOVURDERING	38
6 DE ENKELTE TJENESTEOMRÅDENE	43
6.1 UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE	44
6.2 OPPVEKST OG KULTUR.....	50
6.2.4 SKOLE OG KOMPETANSE	53
6.2.5 BARNEHAGE.....	56
6.2.6 RESSURSENTER BARN OG UNGE (RBU).....	59
6.2.7 KULTUR.....	61
6.3 HELSE OG VELFERD	63
6.3.4 HELSE OG OMSORG.....	68
6.3.5 SOSIAL OG INTEGRERING	75
6.4 SAMFUNN OG TEKNIKK.....	77
7 ANDRE VURDERTE DRIFTSTILTAK.....	86
8 UTREDNINGER	88
9 BRUKERBETALING / AVGIFTER PR. 1. JANUAR 2023 (INKL. MVA.)	97
10 BYSTYRETS VEDTAK – SAK .../22 – 15. DES. 2022	102

«Økonomiplan 2023-2026 - Budsjett 2023» er tilpasset den politiske behandlingen i tråd med gjeldende bestemmelser i kommuneloven og kommunens eget økonomireglement. Det utarbeides et detaljert budsjett for den administrative økonomistyringen for hvert ansvar. Tilsvarende gjelder hvert enkelt prosjekt i investeringsbudsjettet for 2023. Dokumentet er oppdatert slik at bystyrets vedtak er innarbeidet i tabeller og tekst, merket med turkis bakgrunnsfarge

Innledning

Da forslaget til dagens budsjett og økonomiplan ble lagt fram for omtrent ett år siden, trodde vi at verden og situasjonen var på vei tilbake til «en normal hverdag med økt beredskap». Samtidig ble det lagt vekt på usikkerheten og uforutsigbarheten i samfunnet – og vi skrev noe om at verden *kan overraskende fort bli endret grunnet uforutsette hendelser*. Om ikke annet, så skulle i hvert fall *det* vise seg å bli en realitet.

Fjorårets budsjettdokument inneholder, naturlig nok, ikke noe om krig i Ukraina og bosetting av nær 200 flyktninger i Flekkefjord. Renterisikoen beskrives, men skisserer en lavere rentebane enn den som har vist seg å bli en realitet utover i 2022. Risikoen for økt pris- og lønnsvekst ble også drøftet, men heller ikke der forutså vi hvor store endringene ville bli, og en dobling av strømkostnadene så vi ikke komme.

Poenget med å løfte fram dette, er ikke å si at vi var spesielt lite forutseende for ett år siden. Snarere tvert imot – vi belyste utviklingstrekkene og risikofaktorene ut fra det vi kunne registrere og vite da. Hadde vi klart å forutse både Russlands krig mot Ukraina og energikrisen, så hadde det vært oppsiktsvekkende.

Det er likevel en kraftig påminning om hvor lite vi egentlig kan forutse og vite om utviklingen framover. Noe av det vi planlegger for – skjer ikke. Og noe av det vi ikke planlegger for – det skjer. Det påvirker kommunens innbyggere og kommunen som organisasjon. Og det gjør langsiktig planlegging utfordrende.

Samtidig er det helt nødvendig å forsøke å planlegge for mer enn neste budsjettår og den kommende økonomiplanperioden. Mange av de viktigste utfordringene og de største mulighetene krever evne til å ta et lenger tidsperspektiv. En utsettelse av beslutningene rundt klimaproblemer og demografistruktur – og da spesielt utviklingen med et økende antall eldre uten en tilsvarende vekst i de yngre årsklassene – vil kreve sterkere lut og mer en dramatisk omstilling når tiltakene først blir satt i verk. Det å planlegge for liten eller ingen befolkningsvekst, for økonomisk lav- eller nullvekst og for en mer bærekraftig sirkulær-økonomi – er heller ikke noe verken storsamfunnet eller kommunesektoren har særlig erfaringer med.

I forbindelse med framleggelsen av forslaget til statsbudsjett, uttrykte statsministeren at tøffe innstramminger er nødvendig. Styreleder i KS pekte på at rammene for kommuneøkonomien vil gi tøffe vilkår for kommunenes evne til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud, og mener at regjeringens forslag vil svekke mulighetene for bl.a. å møte boligsosiale behov og følge opp satsingen på klima.

Hva så med Flekkefjord kommune i dette bildet?

De siste årene har de økonomiske realitetene gjort det mulig for bystyret å bygge opp en buffer i form av disposisjonsfond. Det gir en økonomisk trygghet i forhold til uforutsette hendelser, enten de kommer i form av uplanlagte tilleggs kostnader eller en uforutsett inntektssvikt. Men overskuddene har også svingt fra år til år, og det har ofte vært uventede ekstraintekter som har bidratt til de positive avvikene.

Det er lett å overvurdere betydningen av en slik økonomisk buffer. Det helt grunnleggende for enhver virksomhet, og ikke minst en kommune, er over tid å ha et kostnadsnivå som er tilpasset det faktiske inntektsgrunnlaget. I tillegg må alle hovedtjenesteområdene og enhetene ha god økonomisk styring og makte å drifte sin virksomhet innenfor de budsjettammene som er fastsatt. Det er ikke alltid lett og langt fra noen selvfølge. Grunnene til det kan være mange og gode. Endrede brukerbehov, rekrutteringsutfordringer eller betydelig kostnadsvekst utenfor kommunens egen kontroll, er bare noen av stikkordene.

Driftsplanleggingen ute på de enkelte enhetene må ta høyde for avvik og en viss grad av uforutsette hendelser. De kan ikke fordele alle ressursene i starten av året, men må ha midler i bakhånd som kan benyttes når nye eller endrede behov oppstår. Det er krevende, og betyr at man må holde igjen en del ressurser som både innbyggere, brukere og egne medarbeidere vil mene det er et stort behov for å fordele ut.

For 2023 er det budsjettert med et **overskudd på 4,9 mill. kroner**. Det er ganske nært et nullresultat og innebærer at vi legger opp til å måtte bruke omtrent alle løpende inntekter. Sett i lys av at vi vet at kommunen vil få en uvanlig høy utbytteutbetaling fra Agder Energi i 2023 – trolig over 40 mill. kroner – så er det urovekkende at det er såpass vanskelig å sette av særlig mye av disse merinntektene til investerings tiltak eller fond. Men dette er ikke unikt for Flekkefjord kommune. Svært mange kommuner må til neste år og framover balansere sine budsjetter ved å hente midler fra fond, dvs. bruke tidligere oppsparte midler.

Det er i økonomiplanperioden heller ikke lagt opp til noen nedbygging av kommunens fond eller en reell økning av lånegjelden. Og det ligger inne et omstillings- og effektiviseringskrav på hhv. 2 mill. kroner i 2024, 4 mill. kroner i 2025 og 8 mill. kroner i 2026 – fordelt likt mellom de to store hovedtjenesteområdene; Oppvekst og kultur og Helse og velferd. Det betyr i virkeligheten at det innenfor hvert av disse to hovedtjenesteområdene må planlegges for å ta ned 5 - 6 årsverk i løpet av denne økonomiplanperioden.

Samtidig er det et forslag til budsjett og økonomiplan som inneholder betydelige satsinger. Det foreslås lagt inn flere stillinger i barnehage og skole og det er foreslått gitt budsjettmessig dekning for å øke grunnbemanningen ved kommunens sykehjem fra neste år av. Det fases også inn betydelige midler knyttet til den høye bosettingen av flyktninger og økte kommunale tjenestebehov i den forbindelse.

Når det gjelder investeringstiltak, så følges dagens økonomiplan opp uten større forsinkelser eller kutt. Det er også funnet rom til noen få nye prioriterte enkelttiltak i samsvar med den langsiktige strategien for å utvikle en enda mer attraktiv kommune for unge voksne og familier som skal velge bo- og arbeidssted.

Noen ganger tas det i debatten opp at ressursene ikke fordeles riktig, enten det er i forhold til geografi, brukerbehov eller samfunnsmessige utviklingstrekk. Og det er kommunens politikere, og i siste instans bystyret, som tar stilling til og som avgjør hvordan denne fordelingen skal være. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på, eksempelvis i forhold til geografi, at budsjettdokumentene ikke viser hele bildet.

De fleste vil være enig i at noe av det viktigste en kommune kan gjøre for å opprettholde en desentralisert bosetting, er å sikre gode barnehage- og skoletilbud i nærheten av hvor folk bor. Det gjøres i Flekkefjord. Kommunen har en barnehage- og skolestruktur som betyr at elevtallet varierer mellom skolene fra 36 til 477 elever. Det har betydning for kostnadene. Kostnaden pr. elev er nesten dobbelt så høy på den minste skolen som på den største skolen. Men sånn må det også være for at kvaliteten og tilbudet skal være likeverdig. Det utgjør samtidig en budsjettmessig prioritering av distriktene i kommunen som bør tas med i betraktningen når eksempelvis by- og sentrumsrelaterte tiltak skal vurderes.

Forslaget til budsjett og økonomiplan innebærer at kommunen vil være i stand til å yte gode og forsvarlige tjenester til sine innbyggere. Det tar tak i mange av de viktigste utfordringene, og har en strategisk profil som kan være med på å styrke Flekkefjord kommune som et attraktivt bo- og arbeidssted.

Oppgraderinger av skoler, ulike boligsosiale tiltak, økt satsing på VA (vann og avløp), tilrettelegging for økt aktivitet og styrket folkehelse, samt stedsutviklingstiltak som kan bidra til fellesskap, trygg ferdsel, redusert biltrafikk og flere møteplasser for barn, unge og voksne, betyr at det gjennom dette budsjett- og økonomiplanforslaget blir lagt et godt fundament for å videreutvikle Flekkefjord kommune.

Kommunen har et viktig og omfattende samfunnsoppdrag. Men kommunen klarer aldri å løse det oppdraget uten alle ildsjelene, den store innsatsen innen frivillig sektor og uten medvirkningen fra engasjerte innbyggere og et offensivt og utviklingsorientert næringsliv.

Kanskje er det slik at usikkerheten aldri har vært større, og kanskje har ikke de samfunnsmessige utfordringene vært så tydelige noen gang tidligere – men det samme gjelder mulighetene. Også de er større en noen gang. Det er et godt utgangspunkt for i fellesskap å kunne utvikle Flekkefjord kommune til et sted hvor det oppleves godt å bo, vokse opp, arbeide og bli gammel i – kort sagt til et godt sted å leve for alle.

Flekkefjord 8.11.2022

Bernhard Nilsen
Rådmann

1 Økonomiplanens forankring og hensikt

Lovverk og planlegging

Bestemmelsene om utarbeidelse av økonomiplan finnes i kommunelovens kap. 14. En økonomiplan er en langtidsplan for økonomisk planlegging. Økonomiplanen skal minst omfatte de kommende fire budsjettår. Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan, og planen legges til grunn for det årlige budsjettarbeidet og øvrig planvirksomhet.

Økonomiplanen skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i den 4 års-perioden planen gjelder for. Den skal være satt opp på en oversiktlig måte. Det skal for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, og planen skal være saldert i hele 4-årsperioden.

Gjennom økonomiplanen får kommunen en oversikt over den økonomiske handlefrihet, og kan foreta prioriteringer av ressursbruken til ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Hensikten med å utarbeide en økonomiplan

For at kommunens økonomi skal bli ivaretatt og styrt på en oversiktlig og god nok måte, er det ikke tilstrekkelig med årlige budsjetter. Tidsperspektivet i hvert enkelt årsbudsjett er for kort til at konsekvensene av vedtatte investerings- og driftstiltak kommer klart nok fram. Svært mange vedtak vil ha økonomiske konsekvenser som strekker seg langt ut over ett enkelt budsjettår.

Økonomiplanen, som har et fireårsperspektiv, skal bidra til å sikre:

- God økonomisk oversikt
Økonomiplanen er et godt virkemiddel for «å samle trådene» siden planen gir oversikt over nåværende og forventede inntekter kommende år, over dagens drifts- og investeringstiltak, samt planlagte investeringer og prioritering av disse. Samtidig gir økonomiplanen en vurdering av driftskonsekvensene av nye tiltak.
- Langsiktighet og kontinuitet
Kravet til et fireårs tidsperspektiv og kravet til årlig rullering skal sørge for at kommunens økonomiplanlegging vurderes i et langsiktig perspektiv hvor fortid, nåtid og framtid knyttes sammen. Samtidig er det viktig at tidshorisonten strekkes utover selve fireårsperioden, slik at man får fram at beslutninger og prioriteringer også vil ha betydning for handlingsrom og omstillingsbehov på lengre sikt.
- Samordning
Økonomiplanen knytter sammen forbindelsene mellom kommuneplanen, sektorplaner/temaplaner og de økonomiske konsekvensene av kommunens planvirksomhet.
- Informasjon
Økonomiplanen skal være et godt informasjonsdokument til bruk både internt i organisasjonen og i forhold til andre interessenter som f.eks. innbyggere og lokalt næringsliv.
- Prioritering
Gjennom økonomiplanbehandlingen foretas det en politisk avklaring av prioriterte satsingsområder. Administrasjonen gis med det grunnlag for å tilpasse bruk av ressurser til disse områdene.
- Rammer
Økonomiplanen angir mål og veiledende rammer for tjenestenes arbeid. Det første året i økonomiplanen gir de økonomiske rammene for kommende års budsjett.

2 Overordnede mål og strategier

2.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2025 begynner å bli noen år. Den ble vedtatt i tilbake i 2014, og sier noe om hvordan bystyret den gang ønsket at kommunen skulle utvikle seg i årene fram mot 2025. I vedtatt planstrategi er det lagt opp til at kommuneplanens samfunnsdel skal rulleres i denne valgperioden, og arbeidet er i gang. Kommuneplanen har et langsiktig perspektiv – 12 år – og viktig at samfunnsmålene og satsingsområdene følges opp konkrete prioriteringer i økonomiplanene. Det er også viktig at det som grunnlag for valg av effektmål og resultatmål gjøres grundige analyser og gode vurderinger av hvilke tiltak som kan gi de mest positive virkningene for kommunen og innbyggerne.

2.2 Utfordringsbilde

a) Befolkningsutvikling og demografi

Godt hjulpet av stort mottak av flyktninger fra Ukraina har befolkningen i Norge økt med ca. 30.000 innbyggere første halvår i 2022. Flekkefjord har også hatt en vekst første halvår, og har økt sin befolkning fra 9048 til 9107 innbyggere. Særlig gledelig har det vært at det er flyttet mange flere til kommunen enn de som er flyttet ut. Utenom flyktninger flyttet det inn 148 innbyggere til kommunen, mens 114 har flyttet ut av kommunen. Flekkefjord har hatt en beskjeden befolkningsvekst gjennom flere tiår. Veksten har vært lavere enn landsgjennomsnittet. Som i mange andre mindre norske kommuner skjer det en forskyvning av fordelingen mellom årsklasser, og andelen eldre øker. Det har betydning for dimensjonering og organisering av kommunale tjenestetilbud, og det har også noe å si for hvilke varer og tjenester som etterspørres i privat sektor. For Flekkefjord blir det interessant å se hvilke effekter vi kan klare å hente ut av ny firefelts E39. Reise til Stavanger og Kristiansand vil bli mer trafiksikker og reisetiden vesentlig redusert.

b) Næringsutvikling og nye arbeidsplasser

Attraktive og varierte arbeidsplasser betyr mye for befolkningsutviklingen. Uten jobb er det ikke lett å planlegge for en fremtid. Unge trenger relevante jobbmuligheter i nærmiljøet og par vil som oftest trenge to arbeidsplasser. Mange tar høyere utdanning og reiser bort fra regionen for å studere. Samtidig er det flere lokale næringer som vokser og som har behov for nye dyktige medarbeidere. For at både privat og offentlig sektor skal kunne rekruttere de rette medarbeiderne, så er det viktig at lokalsamfunnet har noen grunnleggende kvaliteter i form av fellesskap, mangfold, inkludering, trygghet og muligheter for alle. For å få det til er det nødvendig å følge med på utviklingen av innenfor nye vekstnæringene, oppnå større bredde i næringsstrukturen, og bli bedre formidlere av kommunens fortrinn som bo- og arbeidssted. Det er for tiden stort press og til dels rekrutteringsutfordringer i en del bransjer og yrker. Samtidig er det stor usikkerhet omkring hva som blir følgene av økte levekostnader, økt rentenivå og en relativt høy inflasjon.

2.3 Regionale perspektiv og bærekraft

I *Regionplan Agder 2030* er det vedtatt fem hovedsatsingsområder og tre gjennomgående perspektiver. De fem hovedsatsingsområdene er:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

Mens de tre gjennomgående perspektiver som tematiseres under hovedsatsingsområdene er:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Mer informasjon om Regionplan Agder 2030:

<https://agderfk.no/f/p1/i4d721a77-52f4-49e3-ba9e-42cb0c5a8b4e/regionplan-agder-2030.pdf>

Det er også utarbeidet en *Regionplan Lister 2030*. Planen ble vedtatt av Agder fylkesting 16.2.2021. Det første handlingsprogrammet gjelder for perioden 2021-2024, og bystyret gav i møtet i oktober 2022 innspill til rullering av handlingsprogrammet for denne planen (BYS-048/22).

Mer informasjon om Regionplan Lister 2030 og tilhørende handlingsplan:

https://agderfk.no/f/p1/ic223278b-9999-4163-aae5-8ad07ae0614f/regionplan-lister-2030_endelig.pdf

https://agderfk.no/f/p1/iea97f243-a1c7-4c75-8180-ac80eadb8c2b/handlingsprogram-regionplan-lister-2030_endelig.pdf

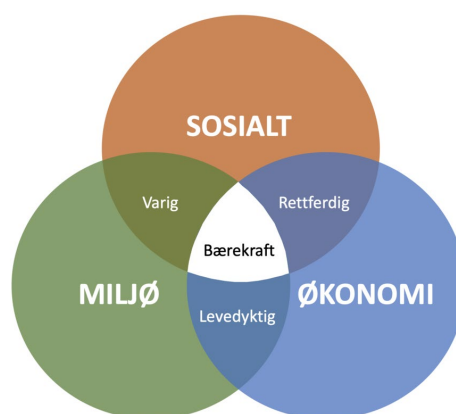
Regionplan Lister 2030 speiler langt på vei Regionplan Agder 2030. Likhetstrekkene i struktur og oppbygging er mange. Samtidig vil det være noen elementer som er særegne og som preger Listerregionen sterkere enn andre deler enn Agder, eksempelvis nærheten til Rogaland og det at vi i vestre del av Agder finner en betydelig sjørelatert virksomhet, bl.a. innen oppdrett.

Et mer globalt perspektiv på utfordringsbilder og satsingsområder framkommer gjennom FNs 17 bærekraftsmål. Noen kommuner har valgt å bygge sitt kommuneplanarbeid direkte på disse, mens de for andre utgjør et viktig bakteppe for de planprosessene og prioriteringene de legger til grunn.

Mer informasjon om FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

FNs verdenskommisjon for miljø og utvikling definerte for over 30 år siden bærekraft som en utvikling som tilfredstiller dagens behov uten å redusere sjansene for at kommende generasjoner skal få tilfredstilt sine behov. Bærekraftig utvikling ble delt i tre; miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft, og ble visualisert gjennom følgende modell:

2.4 Planstrategi

Bystyret vedtok i 2020 kommunal planstrategi for 2020 – 2024 (BYS-069/20). Den bygger på en analyse av samfunnsmessige behov og muligheter, og konkretiserer hvilke planer, både temaplaner og arealplaner, som skal prioriteres i denne valgperioden. Det er en ambisiøs planstrategi med mange og til dels omfattende planer. Dette forsterkes av at involvering, deltakelse og samhandling i planprosessene blir stadig sterkere vektlagt. Det gjør forhåpentligvis planene enda bedre, men innebærer også økt tidsbruk på flere Arenaer og med nye verktøy og arbeidsmåter.

Kommunens planstrategi forteller hvilke planer kommunen selv ønsker å utarbeide, men viser ikke hvilke private planinitiativ som vil bli tatt. Kommunen har bare i begrenset grad oversikt over hvilke forslag til nye planer som vil bli fremmet, og i et mer langsiktig perspektiv er det vanskelig å forutse både hvor mange nye planer som det vil bli lagt fram forslag om, og hvilke områder disse vil berøre.

Samtidig som det er kommunen som tar stilling til hvilke planer som skal bli tatt til behandling, er det viktig at planavdelingen er organisert og dimensjonert slik at de kan håndtere både kommunens egne planer og følge opp private planinitiativ. Ikke minst gjelder dette planer for næringsetableringer og større utbyggingssprosjekter, der det er svært viktig å sikre effektive planprosesser og rask saksbehandling.

Det rapporteres årlig på framdrift og avvik fra vedtatt planstrategi i virksomhetsrapportene for 2. tertial og som en del av årsberetningen.

2.5 Mål og retning

De to hovedmålsettingene i kommuneplanens samfunnsdel fra 2014 er:

- **Vi skal være en attraktiv kommune for bosetting og næringsliv, slik at vi når 10 000 innbyggere i 2025.**
- **Vi skal utvikle vår rolle som regionsenter for omkringliggende kommuner.**

Dersom man legger historisk utvikling til grunn, så er det lite sannsynlig at kommuneplanens mål om 10 000 innbyggere vil bli nådd innen 2025. Det er likevel ikke et argument for å la være å jobbe med tiltak som kan bidra til vekst og videreutvikling. Og det er lokale utviklingstrekk, bl.a. knyttet til barnetall og tilflytting, som gir grunn til optimisme. Uten satsinger som kan få flere flekkefjæringer til å bli boende i eller flytte tilbake til kommunen etter endt utdanning, og tiltak som gjør at også andre finner det attraktivt og interessant å flytte til Flekkefjord, så vil både det kommunale og private aktivitetsnivået bli redusert.

Med en ny kommunal planstrategi for 2020-2024 på plass er det to sentrale oppfølgingsoppgaver som det gjenstår å ta tak i på overordnet nivå:

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel – en tydeliggjøring av retning og strategisk grunnlag for satsingene i økonomiplanen, som er det 4-årige handlingsprogrammet som viser hvordan kommunen prioriterer ressursene for å løse kommunens samfunnsoppdrag og nå de målene bystyret har fastsatt.

Utviklingsprogrammet «Flekkefjord mot 2030» - som bystyret har satt midler til, har i løpet av 2022 fått sin første konkretisering. Formannskapet vedtok i februar (FSK-007/22) at «Kommunale prioriteringer for Lølandskrysset» skulle utgjøre programmets fase 1. Som fase 2 ble det angitt følgende punkter: «Attraktive, differensierte botilbud samt fritidsboliger/hytter og bobiltilbud. Prioritering og synliggjøring blant annet for å få reisende til å besøke Flekkefjord. Videreutvikle lokale studietilbud i dialog med næringslivet.». I mai fastsatte formannskapet ramme for prosjektplan for fase 1 (FSK-026/22). Det ble da satt av en økonomisk ramme på kr 400 000 og følgende tre satsingsområder ble skissert: «Næringsområde med tilknytning til tungbilstopp. Etablering av ulike aktiviteter som gjør det attraktivt å stoppe på området. Mulighet for etablering av serveringssted.». Det er oppnevnt en politisk arbeidsgruppe med 6 medlemmer og formannskapet er styringsgruppe for prosjektet.

Prioriterte aktiviteter

- Bredbåndssprosjektet i Gyland (driftstiltak F1) antas å bli fullført i årsskiftet 2022-2023, og vil i all hovedsak trolig bli utgiftsført i 2023. Samlet bruttokostnad er beregnet til 8,7 mill. kroner eks.

mva. for Gylandsprosjektet. Flekkefjord kommune sin andel er anslått til 1,85 mill. kroner etter at fylket refunderer 6,85 mill. kroner

- Nkom har godkjent søknad om finansiering av bredbåndsutbygging i Rauli – Djupvik-området med 35 helårsboliger. Totalbudsjettet for prosjektet, med gjennomføring i 2023, er på kr. 375.000 hvorav Flekkefjord får refundert kr. 281.250.
- I tillegg til de to prosjektene ovenfor, som lå inne i økonomiplanen, foreslås et prosjekt i Åna-Sira prioritert for 2023. Budsjettet totalt kostnad for Åna-Sira prosjektet er på kr. 125.000 hvorav kr. 93.750 blir refundert fra stat og fylke.
- Det er i kapittel 7 vist til to andre prosjekter som rådmannen ikke har funnet rom for å prioritere.

Tilrettelegge for etablering av flere offentlige og private arbeidsplasser – lokalt og regionalt

Prioriterte aktiviteter

- Koordinere mottak av potensielle nyetablerere, samt følge opp eksisterende næringsliv
- Samarbeid tett med Lister Nyskaping AS og Smaabyen SA om oppfølging av gründere
- Utvikle Abelnnes sammen med Flekkefjord vgs., Innakvalab AS, marin klynge og bedrifter
- Aktivt delta i arbeidet med reisemålsutvikling i samarbeid med Smaabyen Flekkefjord

Målepunkter

- o Nivå på arbeidsledighet vurdert opp mot lands- og fylkesnivå
- o Utviklingen i antall arbeidsplasser i Flekkefjord og i andelen yrkesaktive.
- o Nye virksomhetsetableringer og flere arbeidsplasser innen såkalte «vekstbransjer».

2.6 Prioriterte investeringstiltak - samfunnsutvikling

Det ligger i forslaget til økonomiplan for 2023 – 2026 inne et ambisiøst og utviklingsorientert investeringsbudsjett. Investeringsiltakene handler både om oppgradering av eksisterende kommunale anlegg, om nybygg og utvidelser tilpasset økte tjenestebehov i årene som kommer, og til en fortsatt satsing på samfunnsutviklingstiltak som kan sikre bosetting, tilflytting, rekruttering og fritidsbesøk til kommunen.

Med det foreslåtte investeringsopplegget vil gjelden likevel ikke øke utover det som tidligere er skissert. Maksimalnivået vil fortsatt holdes under 800 mill. kroner, og siden inntektssiden prisjusteres, vil kommunens gjeldsgrad bli redusert med ca. 6 % i løpet av økonomiplanperioden. Med tanke på et økt rentenivå og usikkerhet knyttet til den videre utviklingen, vil det være viktig å ligge på et gjeldsnivå som ikke belaster kommunens budsjetter vesentlig mer enn det som ligger i forslaget til investeringsbudsjett.

Det er to store usikkerhetsmomenter som bør nevnes særskilt: Det ene er utviklingen i byggekostnader. Vi ser at det har vært en økning langt utover vanlig prisvekst på en del materialer og utstyr knyttet til bygg og anlegg. Sammen med økt lønnsvekst presser det prisene opp på en del tiltak, og det er blir spennende å se om tidligere kostnadsanslag og kalkyler har klart å fange dette godt nok opp. Det er derfor en økt risiko for at en del tiltak kan bli dyrere enn det som er forutsatt, og at det etter hvert kan være nødvendig med tilleggsbevilgninger for å få realisert noen av prosjektene. Også det taler for at man legger seg på den nøkterne gjeldsutviklingen som er skissert i forslaget.

Det andre store usikkerhetsmomentet er at investeringstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem ikke ligger inne i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023. Husbanken har bekreftet at vi vil få utbetalt 9,5 mill. kroner til det igangsatte prosjektet i Søylandsveien. Lenger ute i økonomiplanperioden er det foreslått investeringstiltak innen helse og omsorg som til sammen forutsetter nesten 30 mill. kroner i statlige tilskudd. I verste fall vil kommunen selv måtte ta denne finansieringen selv. Når vi likevel har lagt inn dette som budsjetterte tilskudd, så er det ut fra antakelsen om at det trolig vil bli en eller annen statlig insentivordning til kommunene. Det er mer sannsynlig at det vil bli statlige tilskudd, eventuelt med en endret betegnelse eller innretning, enn at det faller bort i sin helhet. Usikkerheten omkring dette er samtidig med å begrunne hvorfor det er viktig å være tilbakeholden med å øke gjeldsnivået utover det som er foreslått.

På strategisamlingen ble det understreket at det er viktig å ha et tidsperspektiv som strekker seg utover økonomiplanperioden. I forhold til de store utfordringene, som klima og en aldrende befolkning, er det helt nødvendig. Det er også hensiktsmessig i forhold til de samfunnsmessige tiltakene som har til hensikt å styrke kommunens bo- og arbeidsattraktivitet. Det er ikke mulig å realisere alle gode formål i løpet av én

enkelt økonomiplan, men om horisonten utvides fram til 2030, så er det fullt mulig å få til en gradvis realisering som samlet sett medvirker at Flekkefjord blir en kommune som stadig flere, først og fremst unge voksne, ønsker å flytte til eller tilbake til.

33) Flekkefjord Sparebank Arena

Det nye idrettsanlegget på Uenes ble tatt i bruk i januar 2022 og har allerede opparbeidet seg en plass som aktivitetsarena og sosialt møtested for både unge og voksne. Nye fasiliteter har lagt til rette for utøvelse av flere idretter og nye brukere har strømmet til de ulike hallene. Det jobbes målrettet for å gjøre Flekkefjord Sparebank Arena til et sted hvor alle kan føle seg hjemme og finne aktivitetsmuligheter som passer til deres interesser og behov. Byggeregnskapet vil bli avsluttet i løpet av vinteren, og prosjektets plass i investeringsprogrammet for 2023 – 2026 er knyttet til en tidsforskryvning for mottak av spillemidler.

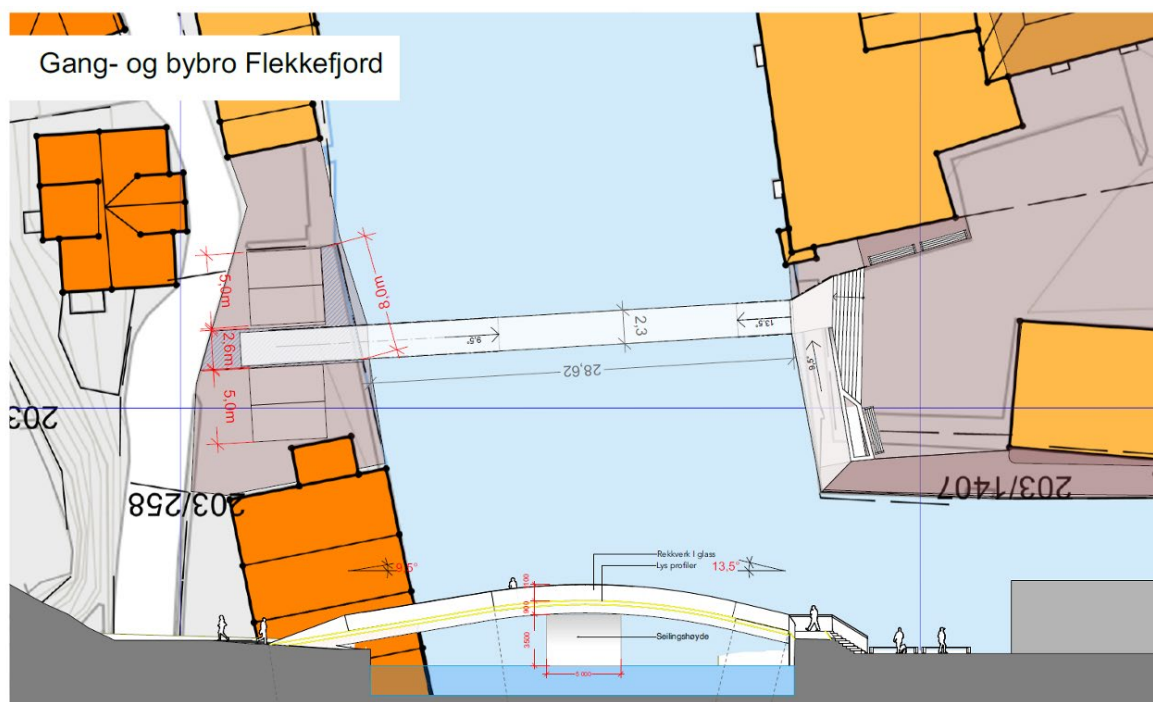
34) Ny gangbro over Elva – mellom Kranebrygga og Rådstubrygga

Forslaget om bygging av en ny gangbro i nordre del av Elva, mellom Kranebrygga på østsiden og Rådstubrygga på vestsiden, ble i økonomiplansammenheng første gang lansert for fire år siden. Det ble den gang vist til boligutbyggingen i Dannevika og at den nye idrettshallarenaen, sammen med de to skolene, ville føre til økt trafikk mellom Uenes og vestsiden av bysentrum. En kortere og attraktiv gangforbindelse ville kunne redusere behovet for lokal bilkjøring og bidra til reduserte utslipp knyttet til transport.

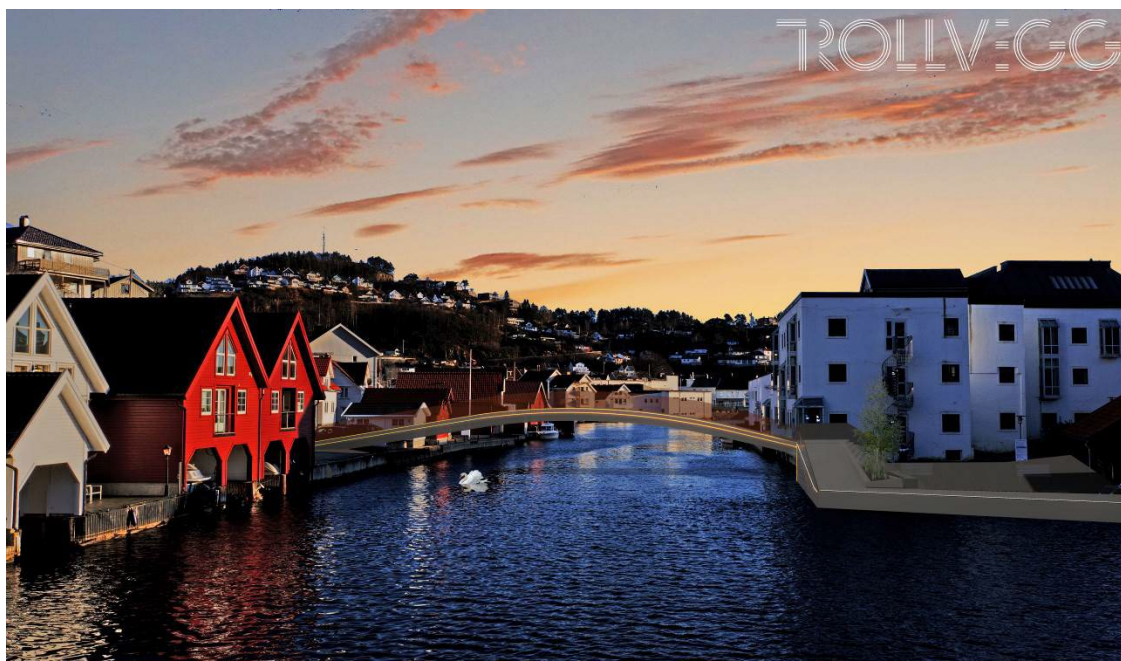
Siden forslaget ble fremmet høsten 2018, har gangbroa i sør kommet på plass. Den er svært mye brukt, både av egne innbyggere og besøkende, og har virkelig vist viktigheten av å bygge de to delene av bysentrum tettere sammen. Også den nye idrettshallarenaen på Uenes er i full drift, og boligkomplekset i Dannevika er snart ferdig utbygd. Argumentene for en ny gangbro over Elva i nord er mange og gode.

Det kanskje viktigste enkeltargumentet er likevel at en ny gangbro over Elva vil gi nytt liv til Hollenderbyen. Hollenderbyen er en av Flekkefjord mest besøkte attraksjoner. Den har mange kvaliteter både av historisk og moderne karakter, og det har de siste årene blitt brukt ressurser for å sette i stand og tilgjengeliggjøre de offentlige arealene og eiendommene på en bedre måte. Oppgradering av området rundt museet, allmenningen, brygga nedenfor krambua, den gamle pakkboden som tidligere huset brannstasjonen og det gamle rådhuset som nå gir rom for Galleri Gulbrandsen, er eksempler på dette.

Bystyret har også vedtatt at helsestasjonen, ressurscenteret for barn og unge, frivilligsentralen og BUA skal flytte inn og tilknyttes dagens rådhus ved at det bygges på en etasje på den tidligere brannstasjon delen av bygget. Det vil bety økt aktivitet og besøk til Hollenderbyen, ikke minst av barnefamilier og unge. Sammen med den økte tilstrømmingen av turister, spesielt om sommeren, vil disse tiltakene, kombinert med en ny gangbro, representere en ønsket og sterkt tiltrengt vitalisering av denne delen av bysentrum.

Som vist til på bystyrets strategisamling i juni, legges det opp til at alle de tre gjenværende tiltakene for å tilgjengeliggjøre Elva og fjordfasaden i bysentrum for allmennheten, dvs. promenaden langs østsiden av Elva, promenaden mellom Tollbodbrygga og gangbro over Elva i nord, bør kunne la seg realisere innen 2030. Rekkefølgen på tiltakene vil bl.a. være avhengig av reguleringsplaner og eventuelle avtaler med grunneiere og rettighetshavere. Ut fra dagens utgangspunkt, så vurderes gangbro over nordre del av Elva å være det tiltaket som det er praktisk mulig å realisere først. Reguleringsarbeid og rettighetsverv vil trolig kreve noe mer tid for de to promenadene som gjenstår.

35) Oppgradering av nærmiljøanlegg

Det har i 2022 blitt gjennomført oppgradering av nærmiljøanleggene på Kråketona og i Litledalen. I tillegg er arbeidet med en ny ballbinge ved Flekkefjord ungdomsskole i full gang. Den vil komme skolens elever til gode, og vil også gjøre uteområdet til et mer attraktivt samlingssted for lek og fysisk aktivitet på fritiden. I 2023 står Frydenlund nærmiljøanlegg for tur, og det planlegges også for oppstart av anleggene på Wahlsodden, Austad og Kvanvik. Nærmiljøanleggene er en god investering i folkehelse og aktivitetstilbud, og bidrar til at kommunen har attraktive bomiljøer som familier ønsker å bosette seg i.

36) Oppgradering av eksisterende bryggeanlegg

De to siste årene har promenaden langs vestsiden av Elva blitt tatt i bruk, og bryggedekket videre opp mot Torget og bybroa har blitt fornyet og oppgradert. Innenfor de allerede avsatte budsjettmidlene, har det også vært rom for oppgradering av kommunens brygge i Rasvåg og en reparasjon av deler av kommunens mur mot sjøen i Havnegaten – like ved den oppgraderte rampen for utsetting av småbåter. Innenfor rådmannens investeringsramme har det også blitt foretatt en betydelig oppgradering av området nedenfor Krambua ved museet og blitt bygget en ny allment tilgjengelig brygge.

Det gjenstår nå to viktige områder som har et behov for oppgradering og utskifting av både bryggedekke, pæler og bjelker. Det ene handler om Rådstubrygga mellom Musikkens Hus og Elva, mens det andre er Tollbodbrygga. Det er foreslått satt av investeringsmidler til nødvendig oppgradering av disse bryggeanleggene i hhv. 2023 og 2024.

37) Skateparkanlegg

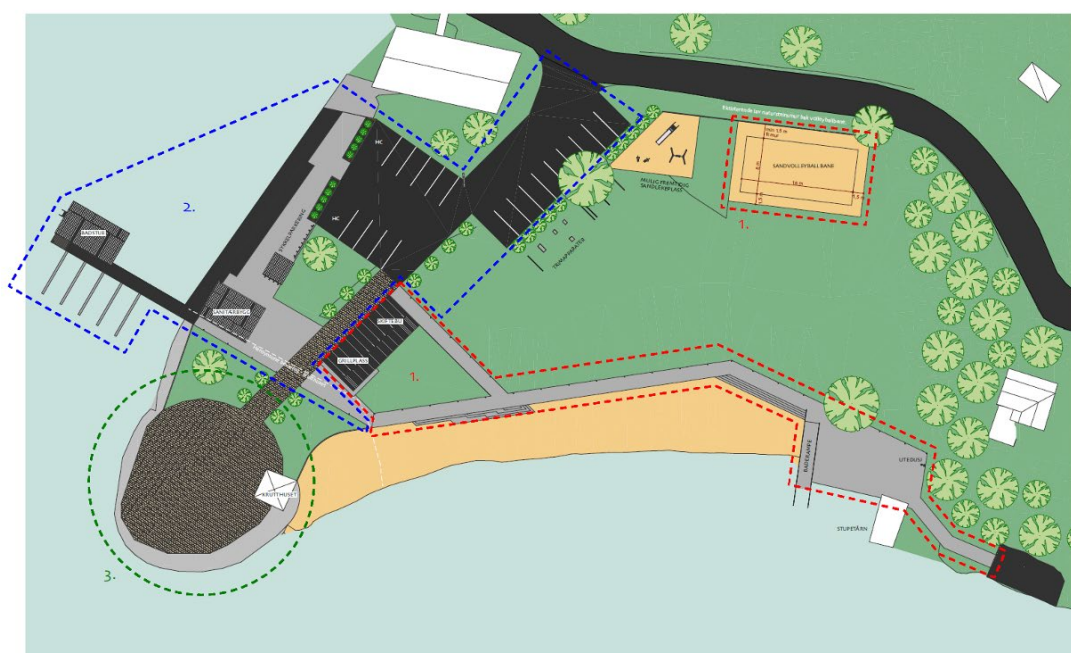
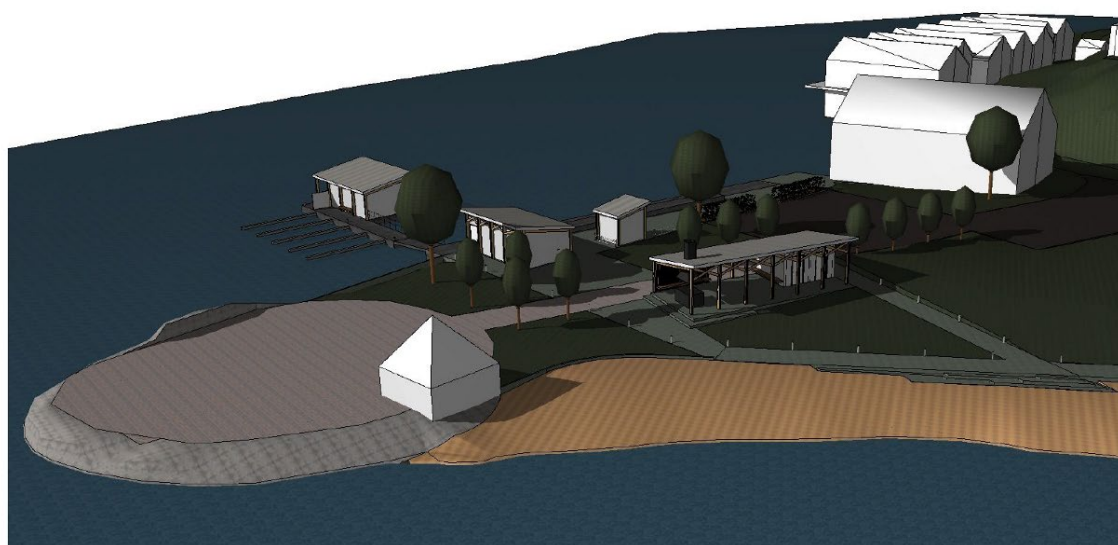
Det har som kjent vært utfordringer knyttet til støy og skateparken i Sundegaten. Støybelastningen er til tider over nivået som er angitt i nasjonale veiledere, og det er derfor innført noen begrensninger i åpningstidene. Det foreslås å gjennomføre fysiske støyskjermingstiltak som kan sikre at aktiviteten i skateparken kommer innenfor de retningslinjene som er gitt. Det er utarbeidet skisser for en ny gjerde- og takløsning som vil kunne bidra til at støynivået reduseres til et akseptabelt nivå. Det legges opp til en gradvis gjennomføring av fysiske tiltak med tilhørende målinger, slik at man gjennom praktisk utprøving får testet ut hvor omfattende inngrep som er nødvendige for å få redusert støybelastningen.

38) Grønnes - videreutvikling

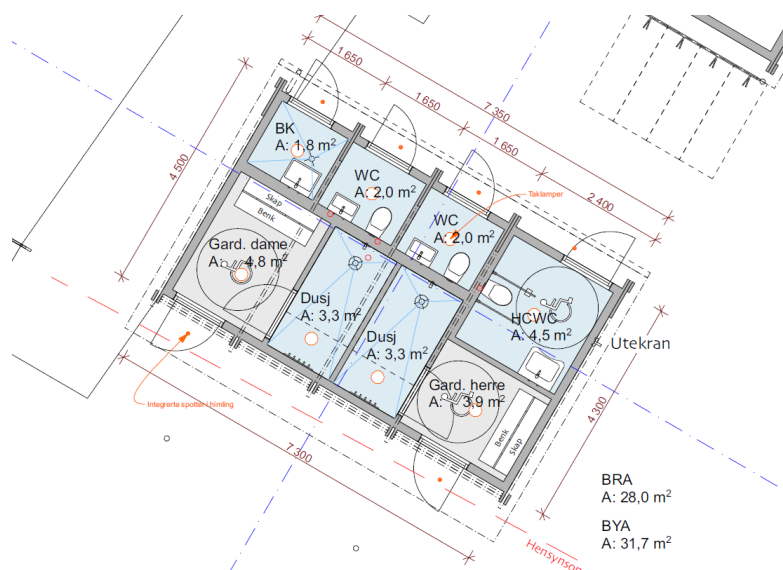
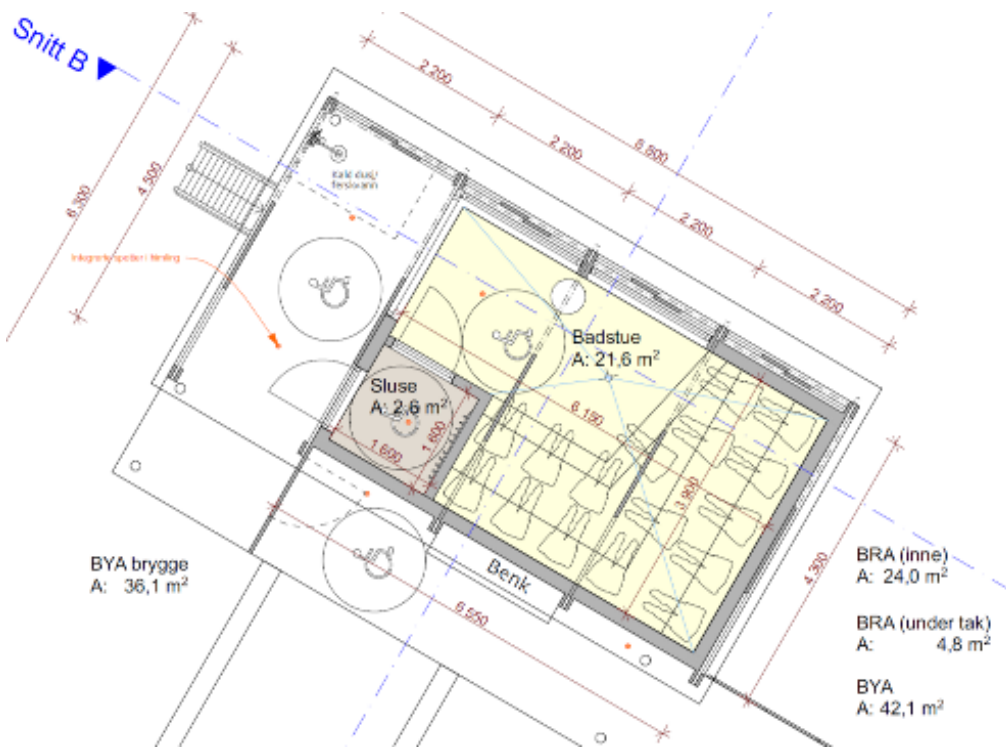
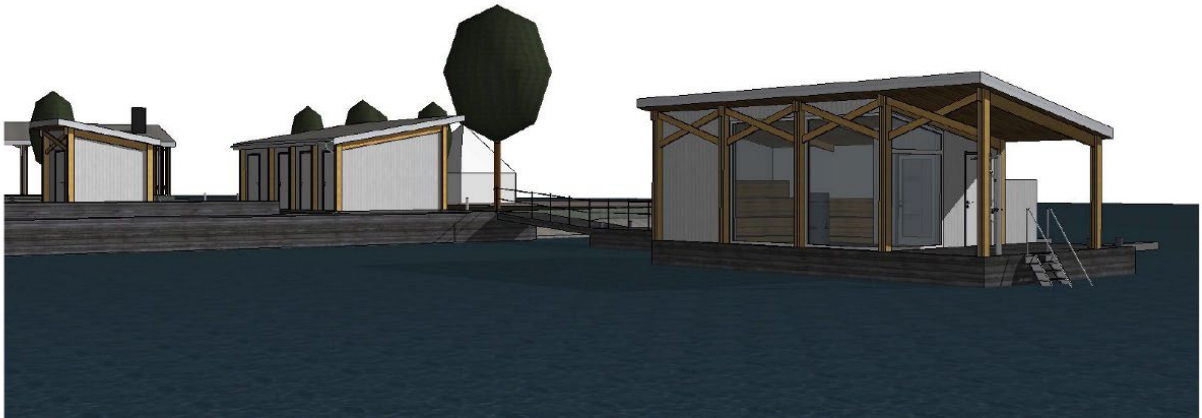
Fase 1 av videreutviklingen av Grønnes ble gjennomført i 2022. En gangvei langs stranden har blitt bygget. Det sikrer at også bevegelseshemmede kan komme til anlegget på en god måte. I tillegg er det under oppføring et bygg med to skiftebuer, benker og en overbygd grillplass. Bystyret bestemte i 2022 også at Christian Sundes lysskulptur på Fiskebrygga skulle flyttes ut til Grønnes. Dette som følge av den nye pergolaen som ble etablert her i stedet for teltløsningen. Lysskulpturen vil bli installert i løpet av våren 2023. Det vil også bli en lyssetting av gangveien og det nye bygget.

I fase 2, som er foreslått gjennomført i 2023, tilrås det bygget en ny bryggepir med en badstue mot vest, sette i stand det tilhørende bryggeområdet, opparbeide parkeringsplassen, samt å oppgradere dagens servicebygg slik at det kan fungere som et fullverdig toalett- og dusjanlegg hele året. Samlet sett vil dette tilføre innholdselementer som gjør Grønnes til et enda mer attraktivt tilbud for flere, samtidig som man løfter fram de kvalitetene området har i dag på en god måte. Det er også skissert en mulig fase 3 senere der man eventuelt oppgraderer og setter i stand selve fortområdet, bl.a. med steinsetting av plassen og opprusting av murene rundt. Et slikt prosjekt må planlegges i nært samarbeid med fylkeskonservator, men det er foreløpig ikke foreslått satt av økonomiske ressurser til dette i denne økonomiplanperioden.

Trinn: --- 1: Ny front: Skiftebu/grillplass og promenade til stupetårn + sandvolleyballbane
 --- 2: Parkeringsplass, sanitærbygg, brygge og badstue
 --- 3: Steinlegge plassen ved Krutthuset

TROLLVEGG
 Oslo: Østergate 2, 0414 Hovseterstad - Org. nr: 99 658 615
 MVA: www.trollvegg.no - post@trollvegg.no

39) Friområder og folkehelseiltak

De siste årene har det blitt gjennomført en rekke tiltak for å tilgjengeliggjøre og istandsette områder til bruk for allmennheten. Ikke minst gjelder det ute i fjorden, med flere nye bryggeanlegg og opparbeiding som gjør det mulig å gå i land for familier. Det største tiltaket i 2022 var bygging av gapahuk på Husøy. Andre tiltak de senere år har vært gapahuk i Grønnesbukta og bryggeanlegget i Tarmevika øst på Andabeløy. Ofte handler slike prosjekter om at flere aktører går sammen. I tillegg til kommunen er gjerne aktører som Statsforvalteren, Miljødirektoratet, Skjærgårdstjenesten, FOT eller Lister Friluftsråd blant samarbeidspartnerne. Ved å ha noen egne midler tilgjengelig, vil kommunen fortsatt kunne ha mulighet til å realisere slike tiltak i samarbeid med andre. Det neste større prosjektet som er under planlegging, er bygging av en kystledhytte i Tarmevika, med sannsynlig realisering i 2023 eller 2024.

40) Elvepromenade Elva øst – mellom Hotell Maritim og gangbroa

En ny promenade langs vestsiden av Elva mellom Fiskebrygga og Tollbodbrygga ligger inne i vedtatt økonomiplan. I denne planen er tiltaket foreslått forskjøvet med ett år. Dette fordi arbeidet med reguleringsplan ikke har kommet i gang, og at det må påregnes noe tid til oppstart, utarbeidelse og planlegging for praktisk realisering av denne. Det forutsettes innen nyttår avklart med eierne av Sundegaten 5A og 3B om kommunens reguleringsplan skal slås sammen med deres behov for reguleringsplan knyttet til videreutvikling av deres eiendommer. Alternativt blir det to forskjellige planprosesser, men med en innbyrdes koordinering for å sikre nødvendig sammenheng. Promenaden vil bli foreslått lagt «på utsiden» av dagens bryggefront slik at det ikke blir noen reduksjon i det private tomtearealet. Sammen med de to broene og promenaden på motsatt side av Elva, vil man da få et trivelig og bilfritt miljø rundt denne delen av Elva, som vil være attraktivt både for barn, unge, voksne, eldre, næringsdrivende og besøkende.

41) Fjellparken – oppgradering og videreutvikling

Fjellparken fungerer både som utendørs konsertarena og som turmål for bl.a. barnehager og foreninger i frivillig sektor. En oppgradering og videreutvikling av Fjellparken ligger inne som prioritert tiltak i gjeldende økonomiplan, og det ble i 2022 avholdt planleggingsmøte med Fjellparkfestivalen. De peker bl.a. på at tilpassede oppgraderingstiltak vil kunne redusere behovet for antall dagnadstimer knyttet til å arrangere festival. Deres behov er skissert i 8 hovedpunkter med følgende overskrifter: Hovedscene – fremre del, hovedscene – bakre del (backstage), miniscene, plattning til lydtelt og for rullestolbrukere, salgsboder, publikumsområde, tilgjengelighet og toalettbygg.

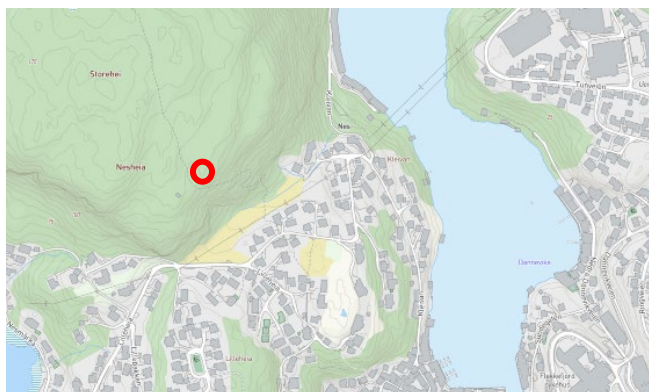
Noen av disse tiltakene er omfattende og ganske kostnadskrevenende, og krever derfor grundig planlegging og prosjektering. Det gjelder bl.a. utvidelse og utbedring av hovedscene og bygging av toalettbygg. Andre

tiltak er enklere og lar seg gjennomføre uten større forarbeider. Det kan være en asfaltert gangstripe gjennom parken, plattinger, utbedring av trapper og benker, samt gjerder og sikringstiltak. Den videre framdriften foreslås derfor delt i to spor, med gjennomføring av en del enklere tiltak vår og høst 2023, og med planlegging og prosjektering av de mer omfattende tiltakene, med realisering i 2024 og eventuelt også senere i perioden, dersom det avdekkes behov og muligheter for økte investeringsrammer.

42) Dagsturhytte

Bystyret vedtok høsten 2021 (BYS-042/21) å søke om å bli med i prosjektet «Dagsturhytta Agder» der det skal settes opp én hytte i hver av de 25 kommunene på Agder. I vedtaket heter det at kommunen ønsker dagsturhytten oppført i 2023. Etter en grundig vurderings- og utsjeksrunde i en nedsatt kommunal arbeidsgruppe, kom de frem til at dagsturhytta i Flekkefjord bør plasseres på Storeheia. Turen fra sentrum til Storeheia tar ca. 30 – 45 min.

Målet med dette prosjektet er å skape attraktive turmål i nærmiljøet som bidrar til mer friluftsliv, økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse. Hensikten er også å skape en sosial møteplass som kan benyttes til ulike arrangementer og aktiviteter. I tillegg skal Agder markedsføres på en positiv måte og prosjektet bidra til en felles identitet for kommunene i nye Agder. Prosjektet er finansiert av Agder fylkeskommune, Sparebank stiftelsen SR-bank, spillemidler, MVA-kompensasjon og kommunen. I forbindelse med prosjektet vil det også bli gjort stiftorbedrende tiltak, samt en synliggjøring av den gamle Skredderstien.

43) Uenes stadion – friidrettsanlegg

Løpebanen på Uenes stadion er i dårlig forfatning og trenger oppgradering. Den mest hensiktsmessige måten å løse dette på, spesielt vurdert i et langsiktig perspektiv, er å skifte ut underlaget til et kunststoff-dekke. Et slikt dekke vil oppfylle dagens krav, og tilrettelegge for styrket rekruttering til løping og friidrett.

Som en del av prosjektet bør det også vurderes om det på langsiden og i de to halvsirklene bak målene på fotballbanen bør legges til rette for andre typer friidrettsøvelser, eller om disse arealene skal benyttes til andre formål, eksempelvis til utendørs padelbaner eller som et alternativ for aktivitetspark (se kapittel 8).

44) Uenes stadion – kunstgress på hovedbane

Hovedbanen på Uenes stadion har i dag naturgress. Det kreves en god del løpende vedlikehold for at den skal være spillbar og egnet, og det er begrenset hvor mange antall timer i uken banen kan benyttes. I forbindelse med at løpebanen foreslås skiftet ut til et kunststoffdekke, foreslås det at samme endring gjøres for fotballbanen. Kunstgress på hovedbanen vil redusere vedlikeholdsbehovet og øke brukstiden.

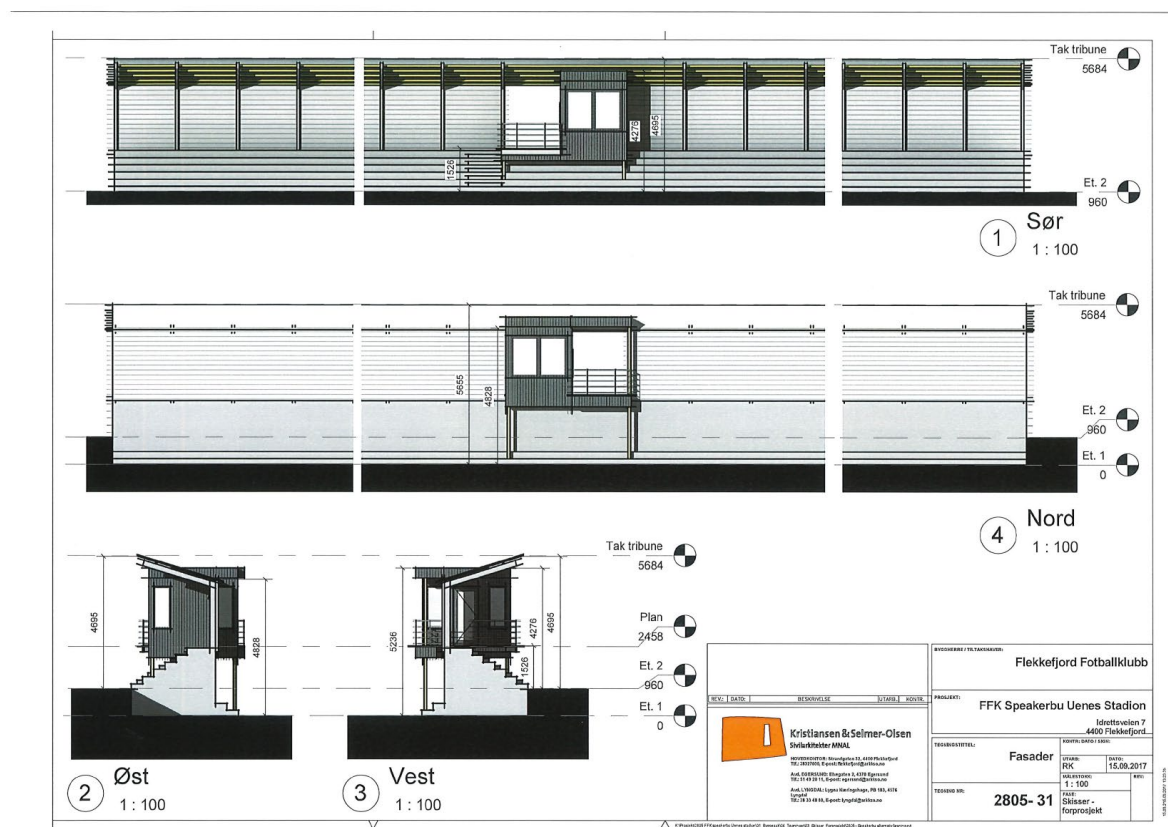
Omlegging fra naturgress til kunstgress i kombinasjonsanlegg krever godkjenning fra departementet, og det skal foreligge uttalelser fra bl.a. idretten selv, kommunen og fylkeskommunen før vedtak treffes. Ut fra innkomne uttalelser og en selvstendig vurdering, tar departementet stilling til om de kan godkjenne bruksendringen. I Flekkefjords tilfelle må det også gjøres en egen vurdering knyttet til landingsplass for redningshelikopter (SAR Queen). Det må utredes og avklares om Uenes stadion vil kunne godkjennes som landingsplass for Redningshelikoptertjenesten med kunstgressdekke, eller om det må utredes og pekes på alternative landingsplasser, eksempelvis knyttet til kommunens arealer på Trøngsla.

45) Uenes stadion – nytt kunstgressdekke på treningsbane og oppgradering tribune

Den eksisterende kunstgressbanen på Uenes – treningsbanen – er det nå åtte år siden sist ble rehabilitert (2014). Den har behov for fornyelse, og etter 10 år er det mulig å søke om tilskudd til rehabilitering. Det er mulig å få dekket 1/3 av kostnadene, med inntil 1 mill. kroner. Det foreslås at dette tiltaket gjennomføres det siste året i økonomiplanperioden (i 2026) og at det samtidig foretas en oppgradering av tribuneanlegget – inkludert bygging av en enkel speakerbu.

Samlet sett vil de tre foreslåtte prosjektene (tiltak 45, 46 og 47) representere en solid oppgradering og modernisering av fasilitetene på Uenes stadion. Sammen med Flekkefjord Sparebank Arena, oppgradering av nærmiljøanlegg, skateparkanlegg og badeplassen Grønnes, vil dette være en formidabel praktisk tilrettelegging for idrett og lavterskel aktivitet, både for barn, unge og voksne. Det vil være en satsing som både har sitt utspring i folkehelse og som har til hensikt å skape sosiale møteplasser der kommunens innbyggere kan møtes og oppleve fellesskap, uavhengig av sosial status, etnisitet eller andre skiller.

Med tanke på at kommunens videre utvikling i stor grad vil bli preget av hvor mange unge voksne og familier som velger Flekkefjord som sitt bo- og arbeidssted, så vil kommunens tilrettelegging av møteplasser og gode aktivitetsmuligheter, trolig være et viktig fortrinn i arbeidet med rekruttering og økt tilflytting.

Generelt vil det være slik at kostnadsanslag er mest presise for de tiltakene som er foreslått tidlig i økonomiplanperioden. Men som nevnt tidligere er usikkerheten i år ekstra stor, og det er økt risiko for at prosjekter kan bli dyrere enn forutsatt. For prioriteringer senere i økonomiplanperioden er det forsøkt gitt estimater og kostnadsantydninger uten at det foreligger konkrete kalkyler. Årsaken er todelt: Det er som regel først når bystyret har vedtatt at et tiltak prioriteres, at større planleggings- og prosjekteringsressurser stilles til disposisjon. Den andre hovedgrunnen er at det er noe mer tid på å bearbeide og videreutvikle de prosjektene som først skal komme til utførelse mot slutten av perioden. Noen ganger gjenstår det å avklare formelle forhold, lokalisering og bygningsmessige alternativer. Det kan påvirke kostnadsbildet for prosjektene. Det er viktig både for politisk nivå og omgivelsene å være oppmerksom på denne dynamikken og være klar over at det vil oppstå behov for justeringer for å fange opp disse forholdene og for å sikre at kostnadsbildet er best mulig avklart når selve beslutningen om kontraktsinngåelse skal tas.

Det ville også i år ha vært enkelt å gjøre listen over foreslåtte investeringstiltak lenger. En rekke gode forslag finnes fra tidligere år og det blir hvert eneste år spilt inn nye behov og ønsker. Samtidig må det foretas prioriteringer der man vurderer om foreslåtte tiltakene enten er nødvendige slik at det *må* settes av økonomiske ressurser, eller om tiltakene vurderes å være tilstrekkelig viktige eller effektfulle til å bli prioritert i forhold til de mål og ambisjoner som bystyret har for utviklingen av Flekkefjord.

2.6 Investeringsbehov fram mot 2030

Det sies ofte at det viktigste en kommune kan gjøre, er å prioritere de lovpålagte oppgavene. På mange er det selvfølge, men også et annet perspektiv hører med: En kommune som ikke er et attraktivt sted å flytte til, et sted å søke arbeid i og et sted å drive virksomhet, vil oppleve en negativ befolkningsutvikling og få sitt inntektsgrunnlag svekket. Det vil gjøre det vanskeligere også å ivareta også de lovpålagte oppgavene og kan bety at omfanget eller kvaliteten på slike tjenester blir redusert. Det må derfor legges til rette for en konstruktiv debatt om hva som er de mulige, de viktigste og de mest effektfulle satsingene.

Samtidig som det er enklest å fokusere mest på neste budsjettår og den nærmeste økonomiplanperioden, må man huske på at kommunen «alltid» skal være der, og at man derfor må legge til grunn også et

mer langsiktig og bærekraftig perspektiv. Det å tenke 10, 15 og 20 år fram i tid, og i ulike fora sette av tid å drøfte prioriteringer utover den til enhver tid gjeldende økonomiplanperiode, vil bli stadig viktigere.

Som en del av de siste års strategisamlinger har det blitt tatt initiativ til noen slike refleksjoner. Noen av eksemplene som har blitt løftet fram, er knyttet til strategisk viktige stedsutviklingstiltak i samsvar med vedtatt kommunedelplan for bykjernen. Fra administrasjonens side legges det opp til å jobbe videre med sikte på en samlet og helhetlig realisering av de skisserte tiltakene fram mot 2030.

Samtidig vil også andre prosesser, som f.eks. arbeidet med kommunedelplanen for sentrumsområdet og utviklingsprogrammet «Flekkefjord mot 2030», kunne gi nye og spennende forslag til tiltak som det trolig vil være aktuelt å innpasse i framtidige økonomiplaner og investeringsbudsjetter.

2.7 Målepunkter

Det er ikke alltid lett å finne presise målepunkter for å sjekke ut om de prioriterte tiltak knyttet til samfunnsutvikling får den slutteffekten man ønsker å oppnå. Mange faktorer spiller sammen. Noen ganger påvirker de hverandre positivt og forsterker hverandre. Et eksempel på det er når kommunal tilrettelegging eller bygging av ny infrastruktur fører til etablering av nye næringskonsepter eller kan gi styrket grunnlag for allerede etablerte virksomheter. Etableringen av restaurantene knyttet til den nye promenaden er gode eksempler på det. Andre ganger tiltak gjøre at det oppstår interessekonflikter og dilemmaer. Økt attraktivitet og mer besøk til kommunen, spesielt i hektiske sommermåned, gir økt biltrafikk og behov for mer parkering, styrket byrenhold og enda bedre ivaretagelse av de offentlige oppholdsarealene.

Siden det sjelden er enkle årsakssammenhenger mellom kommunens prioriteringer og de effektene som oppnås, så er det *begrunnelsene* for de foreslåtte tiltakene og prioriteringene som må holdes opp mot hverandre og vurderes. Har vi erfaringer som tilsier at det foreslåtte tiltaket vil bringe oss i riktig retning? Har vi tro på at det vil være effektive grep for å løse de problemene vi har identifisert? Er det rimelig å anta at vi med disse tiltakene vil lykkes med å påvirke utviklingen i en retning som utvikler Flekkefjord positivt? Eller må vi rett og slett teste ut – ta sjansen på at det kan fungere, selv om det ikke er prøvd før?

Sannsynligvis vil som oftest ikke ha helt sikker kunnskap om hva som var det aller viktigste, men noen indikatorer vil fortsatt kunne være:

- Får næringslivet over tid litt bedre forutsetninger for å videreutvikle sin virksomhet?
- Legges det til rette for at alle kan leve gode liv i Flekkefjord, uavhengig av alder og bakgrunn?
- Bidrar satsingene til at internasjonale, nasjonale, regionale og lokale mål blir mer innfridd?
- Er det flere som over tid velger å besøke, bosette seg eller arbeide i Flekkefjord?

Hva som til slutt viste seg å være viktigst – hva som var de aller mest virkningsfulle grepene – får vi kanskje ikke vite. Men at det blir tatt *flere* gode initiativ – at det blir *samarbeidet* på tvers av sektorer og interesser – at man *anerkjenner* hverandres rolle og betydning – at man *vil hverandre vel* - og at man fra *alle parters side* legger vekt på konstruktivt samspill og ekte engasjement for Flekkefjords og innbyggernes beste, er trolig helt grunnleggende.

3 Driftsrammer og tiltak

Dette kapittelet gir en økonomisk oversikt over driften i Flekkefjord kommune, med noen hovedlinjer og kommentarer. Det inneholder også den forskriftsmessige bevilgningsoversikten som skiller mellom det bystyret selv vedtar og de rammene og fullmaktene rådmannen har innenfor de ulike budsjettområdene. Kapittelet gir til slutt en oversikt (tabell) over de driftstiltak som fremmes.

Det henvises til kapittel 5 mht. hvilke budsjettforutsetninger som er lagt til grunn, samt utdrag fra forslaget til statsbudsjettet og rådmannens vurderinger av ulike risikoforhold.

3.1 Økonomisk oversikt i drift samlet

tall i 1000 kr. (nominelle 2023kr.)

	Regnskap 2021	Opr. bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd inkl. inntekstutjevning	-335 117	-327 614	-361 511	-364 611	-364 611	-364 611
Inntekts- og formuesskatt	-274 161	-275 508	-279 691	-279 691	-279 691	-279 691
Eiendomsskatt	-37 797	-37 900	-38 300	-38 700	-39 100	-39 500
Andre skatteinntekter (konsesjonsavgift)	-742	-10 340	-11 350	-11 350	-11 350	-11 350
Mømskompensasjon	-14 138	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sykepengerefusjoner	-35 636	-6 244	-6 471	-6 471	-6 471	-6 471
Andre refusjoner og tilskudd fra staten	-90 593	-62 492	-110 932	-111 432	-111 432	-111 432
Refusjoner og tilskudd fra andre	-24 207	-31 151	-30 752	-28 353	-28 353	-28 353
Brukerbetalinger	-41 739	-40 392	-41 422	-41 422	-41 422	-41 422
Salgs- og leieinntekter	-66 822	-62 853	-64 433	-65 539	-65 539	-65 539
Sum driftsinntekter	-920 952	-869 494	-959 862	-962 569	-962 969	-963 369
Lønnsutgifter	485 629	469 178	519 215	518 602	516 940	513 490
Sosiale utgifter	128 285	132 632	146 387	144 270	143 792	142 992
Kjøp av varer/tjenester i kommunal prod.	221 718	184 885	229 393	220 528	218 118	216 318
Kompensasjonsberettiget mva	14 138	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Andre overføringer og tilskudd til andre	21 023	34 914	37 965	37 965	37 965	37 965
Avskrivninger	37 409	37 395	37 409	37 409	37 409	37 409
Sum driftsutgifter	908 202	874 004	985 367	973 772	969 222	963 172
Brutto driftsresultat	-12 750	4 510	25 505	11 204	6 254	-196
Renteinntekter	-2 271	-3 504	-7 273	-7 350	-7 187	-6 730
Utbytte	-8 527	-8 890	-41 990	-35 490	-35 490	-27 490
Renteutgifter og låneomkostninger	10 465	15 044	26 210	29 827	30 292	28 748
Avdrag på lån	27 124	29 003	31 244	32 231	32 913	33 972
Utlån	0	0	0	0	0	0
Netto finansutgifter	26 791	31 653	8 190	19 219	20 528	28 499
Motpost avskrivninger	-37 409	-37 395	-37 409	-37 409	-37 409	-37 409
Netto driftsresultat	-23 368	-1 232	-3 713	-6 987	-10 627	-9 106
Avsetninger til / bruk av bundne driftsfond	1 403	-579	-1 106	0	0	0
Avsetn til disposisjonsfond - fra overskudd	26 199	4 367	4 920	6 987	10 627	9 106
Avsetninger til / bruk av disposisjonsfond	-7 241	-5 150	-7 700	0	0	0
Overføring til investering	3 007	2 595	7 600	0	0	0
Sum disp. eller dekn. av netto driftses	23 368	1 233	3 714	6 987	10 627	9 106
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	2,54 %	0,14 %	0,39 %	0,73 %	1,10 %	0,95 %

Økonomisk oversikt er satt opp i h.t. gjeldende forskrifter, og gir en samlet oppstilling over alle inntekter og hvordan disse disponeres. Her skiller det mellom drift, finans og avsetninger. I tabellen angis kostnader med plusstegn og inntekter med minustegn. Økonomiplanperioden er sammenholdt med opprinnelig budsjett 2022 og sist avlagte regnskap for 2021. Alle tall i kommende fire år er lagt inn som nominelle 2023-kroner. Det vil si at det ikke er lagt inn tall for videre lønns- og prisstigning etter 2023.

Det er enkelte inntekter (sykepengerefusjoner, tilskudd mv.) som kan være vanskelige å stipulere på forhånd, og som derfor ikke er tatt med i budsjettet. Dette er inntekter som også har en tilhørende kostnads- side, og som derfor heller ikke er tatt med. Kommunens regnskapstall er av den grunn noe høyere enn budsjettallene, men det skal i utgangspunktet ha liten innvirkning på driftsresultatet.

Brutto driftsresultat sammenholder alle driftsinntekter og driftskostnader hvor avskrivninger (som er uttrykk for verdiforringelse på kommunens anleggsmidler) er medregnet.

Netto driftsresultat trekker inn finansposter, med renter og utbytte, og tar med avdragene i stedet for avskrivninger.

I Flekkefjord er netto driftsresultat høyere enn brutto driftsresultat. Dette er blant annet fordi kommunens andel av utbytte fra Agder Energi inngår i nettoresultatet.

Bruk av og avsetninger til fond framkommer også i den økonomiske oversikten. Budsjettet overskudd settes av til disposisjonsfond, og er i oversikten skilt ut som en egen linje.

Resultatgrad – kommunens budsjetterte driftsresultat

Resultatgrad måles som netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter, og bystyret har vedtatt følgende mål for kommunens netto driftsresultat:

Målsetting:	
<i>Resultatgrad skal som et gjennomsnitt*) være minst 1,5 %, og det skal over tid budsjetteres for en resultatgrad på minst 1,75 %</i>	
<i>*) beregnet for hver fireårsperiode</i>	

RESULTATGRAD	Regnskap				Oppr bud 2022	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021		2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	23 215	4 559	20 764	23 368	1 232	3 713	6 987	10 627	9 106
Resultatgrad	2,69 %	0,52 %	2,34 %	2,54 %	0,14 %	0,39 %	0,73 %	1,10 %	0,95 %

Resultatgraden har de siste fire regnskapsårene i gjennomsnitt vært 2,03 %. Det betyr at kommunens vedtatte målsetting har vært ivaretatt. Tallene for 2022 gjelder opprinnelig budsjett. De siste prognosene indikerer at årets resultat vil bli bedre enn opprinnelig budsjetterte.

Rådmannens forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 gir en resultatgrad for økonomiplanperioden under ett på 0,79%. Det er langt lavere enn bystyrets målsetting, men vurderes likevel som for-svarlig så lenge kommunens målsetting om disposisjonsfond er ivaretatt. Alternativet er å foreta reduksjoner i tjenestetilbudet eller hente inn mer inntekter, f.eks. gjennom en økt sats for eiendomsskatt.

Samtidig setter så små driftsmarginer strenge krav til økonomistyring og budsjett disiplin. Over tid vil et faktisk resultatnivå ned mot 0 ikke være bærekraftig, og det må derfor kontinuerlig jobbes med omstil-lings- og effektiviseringstiltak å forbedre balansen mellom kommunens driftsinntekter og -kostnader.

Disposisjonsfond

Kommunen har fire ulike typer fond. Det skilles mellom bundne og ubundne fond, både for kapitalfond og driftsfond. Kapitalfond er forbeholdt investeringer, mens de bundne driftsfondene er forbeholdt bestemte formål. Det er kun disposisjonsfondene (de ubundne driftsfondene) som er den reserven eller bufferen kommunen har tilgjengelig til *drift* dersom uforutsette forhold gir kommunen økonomiske utfordringer.

Disposisjonsfondene representerer slik sett kommunens frie oppsparte midler som kan brukes til å møte uforutsette hendelser og dempe behovet for umiddelbare endringer i kommunens tjenesteyting og tilbud. Opparbeidede disposisjonsfond kan også benyttes til finansiering av prioriterte enkelttiltak.

Rådmannen foreslår at målsettingen for kommunens disposisjonsfond endres til følgende:

Målsetting:

Flekkefjord kommune skal ha disposisjonsfond som utgjør minst 10 % av driftsinntektene og det skal over tid budsjetteres for at disposisjonsfondene skal utgjøre minst 12,5 % av driftsinntektene.

Flekkefjord kommune har de senere år kunnet bygge opp fond ved å sette av størstedelen av overskuddene fra drift. Det gjør kommunen mindre sårbar og gir bedre tid til å foreta nødvendige omstillingstiltak.

DISPOSISJONSFOND	Regnskap				Prog 2022	Økonomiplan				
	2018	2019	2020	2021		2023	2024	2025	2026	
Årets avsetning*					7 000	4 920	6 987	10 627	9 106	
Årets bruk *					-13 000	-11 000	-6 000	-6 000	-6 000	
Disposisjonsfond 31.12	67 009	78 066	100 241	119 199	113 200	107 120	108 107	112 734	115 840	
I % av bto.driftsinnt. **	7,75 %	8,98 %	11,29 %	12,94 %	12,57 %	10,86 %	10,64 %	10,77 %	10,75 %	

*) Prognose pr. oktober 2022

**) Brutto driftsinntekter er indeksregulert fra regnskap med 3% etter 2021 (4% i 2023)

I tabellen ovenfor er dagens disposisjonsfond justert med de planlagte avsetninger og den bruk som økonomiplanen legger opp til. Prognosen for 2022 er basert på vedtak som er gjort i løpet av dette året, samt en skjønnsmessig vurdering av inntekter (skatt, tilskudd mv.) kommunen forventes å ville motta i slutten av året. Årets avsetning, og framtidige avsetninger, er det derfor knyttet betydelig usikkerhet til.

For dette økonomiske nøkkeltallet er brutto driftsinntekter stipulert ut fra indeksregulerte regnskapstall.

Basert på det forslaget til budsjett og økonomiplan som legges fram og de forutsetningene som her er vist til, vil kommunens disposisjonsfond holde seg over 10 % gjennom hele økonomiplanperioden.

3.2 Fordeling av driftsrammer

Bevilgningsoversikten stiller opp budsjettet slik at den samlede bevilgningen som fordeles ut på hovedtjenesteområdene framkommer av linje 6 i oversikten (sum bevilgninger drift, netto).

Bevilgningsoversikt - drift

tall i 1000 kr. (nominelle 2023 kr.)

	Regnskap 2021	Opr. bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd (inkl. innteksutjevning)	-335 117	-327 614	-361 511	-364 611	-364 611	-364 611
Skatt på inntekt og formue	-274 161	-275 508	-279 691	-279 691	-279 691	-279 691
Eiendomsskatt	-37 797	-37 900	-38 300	-38 700	-39 100	-39 500
Andre generelle driftsinntekter	-24 243	-25 340	-83 250	-81 750	-81 750	-81 750
Sum generelle driftsinntekter	-671 317	-666 362	-762 752	-764 752	-765 152	-765 552
Sum bevilgninger drift, netto	621 159	633 477	750 849	738 547	733 997	727 947
Avskrivninger	37 409	37 395	37 409	37 409	37 409	37 409
Sum netto driftsutgifter	658 568	670 872	788 257	775 956	771 406	765 356
Brutto driftsresultat	-12 750	4 510	25 505	11 204	6 254	-196
Renteinntekter	-2 271	-3 504	-7 273	-7 350	-7 187	-6 730
Utbytte	-8 527	-8 890	-41 990	-35 490	-35 490	-27 490
Renteutgifter	10 465	15 044	26 210	29 827	30 292	28 748
Avdrag på lån	27 124	29 003	31 244	32 231	32 913	33 972
Netto finansinntekter /-utgifter	26 791	31 653	8 190	19 219	20 528	28 499
Motpost avskrivninger	-37 409	-37 395	-37 409	-37 409	-37 409	-37 409
Netto driftsresultat	-23 368	-1 232	-3 713	-6 987	-10 627	-9 106
Overføring til investering	3 007	2 595	7 600	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6 472	2 885	426	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-5 069	-3 464	-1 533	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	29 518	4 367	4 920	6 987	10 627	9 106
Bruk av disposisjonsfond	-10 560	-5 150	-7 700	0	0	0
Sum disponeringer av netto driftsresultat	23 369	1 232	3 713	6 987	10 627	9 106
Fremført til indekning i senere år	0	0	0	0	0	0

Den samlede bevilgningen (jf. linje 6 i bevilgningsoversikten ovenfor) er i tabellen nedenfor fordelt på tjenesteområder. Det er disse netto driftsrammene bystyret fastsetter gjennom sin budsjettbehandling.

Fordelte driftsrammer – rådmannens del

tall i 1000 kr. (nominelle 2023 kr.)

	Regnskap 2021	Opr. bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Utvikling og virksomhetsstøtte	58 426	53 665	56 651	55 836	56 086	55 836
Skole og kompetanse	127 832	130 641	144 852	143 252	141 432	139 432
Barnehage	70 369	72 065	81 431	81 431	81 431	81 431
RBU	28 504	32 651	37 993	36 793	35 793	34 793
Kultur	10 081	10 257	11 646	11 646	11 646	11 646
Helse og omsorg	237 903	235 054	268 327	269 577	269 007	267 007
Sosial og integrering	19 045	21 923	43 689	43 689	43 689	43 689
Samfunn og teknikk	54 318	56 179	71 836	63 999	62 589	61 789
Finans	14 681	21 042	34 423	32 323	32 323	32 323
Sum fordelt	621 159	633 477	750 849	738 547	733 997	727 947

Det meste av finansområdet inngår i bevilgningsoversikten, men det kommer noen elementer i tillegg. Det gjelder lønns- og pensjonsreserve, AFP-kostnader, overføringer til kirken, samt merverdiavgift med kompensasjon. For 2022 - 2023 er også prosjektet med bredbåndsutbygging lagt til finanskapittelet.

Under følger en nærmere spesifisering av disse, siden finansområdet ikke har et eget avsnitt i kapittel 6.
tall i 1000 kr. (nominelle 2023 kr.)

	Opr. bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Avsatt lønnsreserve *	5 500	11 660	11 660	11 660	11 660
Pensjonskostnader: reg.premie / premieavvik / AFP	13 583	19 173	17 173	17 173	17 173
Overføringer kirken / religiøse	5 689	5 910	5 910	5 910	5 910
Momskostnader i drift	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Momskompensasjon drift	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Konsesjonskraft **	-3 160				
Husleie føres som fin. leasing	-2 420	-2 420	-2 420	-2 420	-2 420
Bredbåndsutbygging kommunal andel	1 850	100	0	0	0
Poster til fordeling drift ført i finanskap.	21 042	34 423	32 323	32 323	32 323

* Lønnsreserven er satt av for å fange lønnstillegg for kommende år. Denne fordeles på tjenesteområdene etter at oppgjørene er kjent

** Konsesjonskraft inngår nå i bevilgningsoversikten under andre generelle driftsinntekter

I neste tabell er budsjetttrammene splittet i inntekter og kostnader, og sammenlignet med årets budsjett.

tall i 1000 kroner (nominelle 2023 kroner)

	Sum inntekter Bud 2022	Sum kostn. Bud 2022	Netto ramme Bud 2022	Sum inntekter Bud 2023	Sum kostn. Bud 2023	Netto ramme Bud 2023	Endring siste år
Utvikling og virksomhetsstøtte	-1 028	54 693	53 665	-923	57 574	56 651	2 986
Skole og kompetanse	-9 033	139 674	130 641	-11 462	156 314	144 852	14 211
Barnehage	-10 168	82 233	72 065	-11 482	92 913	81 431	9 366
RBU	-24	32 675	32 651	-25	38 018	37 993	5 342
Kultur	-6 650	16 907	10 257	-6 421	18 067	11 646	1 389
Helse og omsorg	-95 448	330 502	235 054	-93 446	361 773	268 327	33 273
Sosial og integrering	0	21 923	21 923	0	43 689	43 689	21 766
Samfunn og teknikk	-56 471	112 650	56 179	-57 952	129 788	71 836	15 657
Finans	-25 010	46 052	21 042	-15 400	49 823	34 423	13 381
Sum frie disponible inntekter	-203 831	837 309	633 477	-197 110	947 958	750 849	117 371

Tjenesteområdenes netto driftsrammer øker betydelig fra 2022 til 2023. I denne økningen ligger det inne mer enn 40 mill. i ekstra kostnader til flyktninger - hovedsakelig knyttet til bosetting av flyktninger fra Ukraina). Integreringstilskuddet ligger i bevilgningsoversikten under generelle driftsinntekter.

I tillegg utgjør driftstiltakene spesifisert i tabellene i kap. 3.3. betydelige justeringer både innenfor oppvekst og helse- og velferd. For samfunn og teknikk er det hovedsakelig strømkostnadene som øker med flere millioner kroner.

Den generelle lønns- og prisveksten er større enn for tidligere år, noe som slår ut i alle tjenesteområder, og gir en stor økning i avsatt lønnsreserve. Pensjonskostnadene øker også i 2023 av samme grunn, samt at utsiktene til tilfredsstillende avkastning i dagens aksjemarked ikke er spesielt lyse.

3.3 Driftstiltak

Driftsbudsjettet tar utgangspunkt i opprinnelig budsjett fra 2022, med de endringer som følger av årets budsjettforutsetninger (se kapittel 5.2). Varige tiltak som er blitt vedtatt er forutsatt videreført. Tabellen er satt opp slik at man ser de viktigste summene som er lagt inn i og trukket ut av budsjettet, hver for seg.

Oversikten skiller mellom prioritering og omstilling først i tabellene, og andre vesentlige endringer under. Førstnevnte er tiltak som naturlig vil være gjenstand for en politisk prioritering, mens andre endringer er forhold som kommunen «må» forholde seg til, enten basert på tidligere vedtak eller forhold utenfra.

Tiltakene er nærmere kommentert i kapittel 2 foran og under de enkelte tjenesteområdene i kapittel 6.

DRIFTS- OG OMSTILLINGSTILTAK 2023 - 2026

Alle tall i 1000 kr. eks. mva

	Økn.	Red.	Økn.	Red.	Økn.	Red.	Økn.	Red.	Merknader
	2023	2023	2024	2024	2025	2025	2026	2026	
UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE									
Prioritering og omstilling									
U1 Frikjøp ifm. forvaltningsrevisjon	100								Ressurser for å følge opp punkt c
Økning av 17. mai tilskudd	50		50		50		50		BYS - 053/22
Andre vesentlige endringer									
a Kommune- og Stortingsvalg	300				250				Lisenser og ekstra bemanning
b Red. egne IKT kostnader		-100		-100		-100		-100	Helårsvirkning av vedtak ØP 22-25
c Forvaltningsrevisjon	385								I hht. vedtak i KU, i forb. med kvalitetsutvikl. av helsetjenester
SUM UTV. OG VIRKSOMHETSST.	835	-100	50	-100	300	-100	50	-100	
OPPVEKST OG KULTUR									
Prioritering og omstilling									
O1 Ekstra lærling	200		200		200		200		I hht. vedtak i bystyret
O2 Drift av Kafe Johan/ungdomstiltak	500		500		500		500		Kafe Johan/ung.tiltak/alt. skoletilbud
O3 PPT - ledelsesressurs	200								Ansettelse av leder fra 1.10.23
O4 Omstilling				-1 000		-2 000		-4 000	Må utredes og defineres i 2023
Andre vesentlige endringer									
a Utsatte elever barne og ungd.skolen	820		820		820		820		Virkn. av 2 årsv. fra høsten 2022
b Spes.ped - Tiltak skole-barneh.	3 450		3 450		3 450		3 450		Virkn. av 5,5 årsv. fra høsten 2022
c Red. klassesall, færre elever i barneskolen		-1 625		-2 225		-3 045		-3 045	Redusert tjenestebehov og reduserte rammeoverføringer fra staten
d Åpen barnehage Andabeløy		-250		-250		-250		-250	Avviklet fra 1.9.2022
e Økt ramme barnevern	3 000		2 000		1 000		0		Nye tiltak/vedtak
f Flere barn i barnehage	4 500		4 500		4 500		4 500		Etablert ny modulbarnehage i Rauli - økning med ca. 7 årsverk
SUM OPPVEKST OG KULTUR	12 670	-1 875	11 470	-3 475	10 470	-5 295	9 470	-7 295	
HELSE OG VELFERD									
Prioritering og omstilling									
H1 Legetjenesten	3 000		3 000		3 000		3 000		Tiltak for å rekruttere og beholde
H2 Primærhelseteam - netto			100		100		100		Erstatter tiltaket; Komm. Legesenter
H3 Økt grunnbemanning sykehjem	3 150		3 150		3 150		3 150		4,2 årsverk - økt pleiebehov
H4 Forsterket sykehjem rus/demens	1 200	-500	1 200	-400	1 200		1 200		1,6 årsverk - statl.tilsk. -23 og -24
H5 Jobbskolen	150		150		150		150		Tillegg til 137' lagt inn i rammen nå
H6 Rustjenesten - bolig og nærbehandl	420		420						Inntil 1 still. -23/-24 - statlig tilskudd
H7 Økt grunnbem. hjemmebas. tjen.			450		900		900		Flere eldre og økt tjenestebehov
H8 Omstilling				-1 000		-2 000		-4 000	Må utredes og defineres i 2023
NY manuellterapeut 1/2 priv. hjem.	250		250		250		250		BYS - 053/22
Andre vesentlige endringer									
a Enslige mindreårige flyktn. fases ut		-1 400		-1 400		-1 400		-1 400	Videreføring ØP 22-25
b Tjørsvågvn 12	800		2 400		2 400		2 400		3 nye årsverk fra september 2023
c Rehabilitering	2 000		2 000		2 000		1 000		Økte behov barn og unge, BPA
d Barnekoordinator	180		180		180		180		Helårsvirkning av tidl. pri. Tiltak
e Red tjenestebehov hj.bas omsorg		-780		-780		-780		-780	1 årsverk red. behov - enkeltbruker
SUM HELSE OG VELFERD	11 150	-2 680	13 300	-3 580	13 330	-4 180	12 330	-6 180	

	Økn. 2023	Red. 2023	Økn. 2024	Red. 2024	Økn. 2025	Red. 2025	Økn. 2026	Red. 2026	Merknader
SAMFUNN OG TEKNIKK									
Prioritering og omstilling									
S1	Økt ramme vedlikehold	250		250		250		250	Drift og vedlikehold komm. bygg
S2	Opplæringsmidler brann	150		250					Grunnkurs deltidsmannskaper
S3	Bistand til velforeninger	100		100		100		100	Drift- og vedlikehold - distriktene
S4	Renhold	700		700		700		700	Økte hygienekrav etter korona
Andre vesentlige endringer									
a	Økte strømkostnader	13 000		8 200		8 200		8 200	Høyere nivå enn oppr. 2022-budsj.
	Effekt av ENØK tiltak			-1 200		-2 200		-3 000	Lavere forbruk av kWh
	Effekt av forserte ENØK tiltak			-380		-540		-540	BYS - 053/22
b	Ny 110-sentral i Agder	250		200		200		200	Helårsvirkning og økte kostnader
SUM SAMFUNN OG TEKNIKK									
		14 450	0	9 700	-1 580	9 450	-2 740	9 450	-3 540
FINANS									
Prioritering og omstilling									
F1	Bredbåndsutbygging	500	-375						Gjelder Rauli, Djupvik og Åna-Sira
	Bruk av disposisjonsfond		-125						Finansiering komm. kostnadsandel
Andre vesentlige endringer									
a	Økt lønnsreserve	7 750		7 750		7 750		7 750	Høyere lønnsvekst
b	Økte pensjonskostnader	4 000		2 000		2 000		2 000	Økt inflasjon og lav forventet avkast.
c	Økt rentenivå - ordinære innlån	9 800		13 220		13 890		12 800	Økte netto rentekostnader
	Økte rentenivå - innskudd		-2 300		-2 200		-1 950	-1 750	Forutsatt stabil lividitet
	Økte kap.kostn. knyttet til VA		-2 300		-2 000		-1 600	-1 200	Inngår i selvkostfinans. av abonn.
	Rentekompensasjon		-1 100		-1 600		-1 600	-1 600	Ut over budsj. 2022-nivå på 2 900
	Justerte renter - inv.endringer			95		-118		-231	BYS - 053/22
d	Økte avdrag - ordinære innlån	2 170		3 020		3 770		4 770	Utenom Startlån - jf. BYS-053/21
	Justerte avdrag - inv.endringer			64		-84		-109	BYS - 053/22
e	Ordinært utbytte		-25 100		-18 600		-18 600	-18 600	Agder Energi AS
	Ekstraordinært utbytte		-8 000		-8 000		-8 000		Knyttet til fusjonen med Glitre
f	Salg av konsesjonskraft		-6 840		-4 840		-4 840	-4 840	Jf. prognoser om høyere prisnivå
g	Eiendomsskatt		-400		-800		-1 200	-1 600	Nye objekter og verdiøkning
h	Havbruksfond		-1 000		-1 000		-1 000	-1 000	Nettoeffekt - økt nasjonal ramme
SUM FINANS									
		24 220	-47 540	26 149	-39 040	27 410	-38 992	27 320	-30 931

Det vises også til kap. 5.2 ang. tiltakene knyttet til bruk av integreringstilskuddene. Disse kommer i tillegg.

4 Investeringsrammer og investeringsprogram

Flekkefjord har et investeringsprogram med mange viktige tiltak. Samtidig er forslaget tilpasset slik at kommunens gjeldsutvikling skal være samsvare med de vedtatte målsettingene.

Hva som vil være et økonomisk forsvarlig investeringsopplegg avhenger av flere forhold:

- Om programmet omfatter tiltak og satsinger som er nødvendige for å levere gode tjenester.
- Hvorvidt kommunens drift evner å bære renter og avdrag knyttet til investeringene.
- Hvilke finansieringskilder som kan benyttes som alternativ til nye låneopptak (salg av eiendeler, avsatte fondsmidler, tilskudd fra andre mv.).
- Om det er andre parter som bærer finanskostnadene eller deler av disse (lån med rente- og/eller avdragskompensasjon, lån som inngår i selvkostregnskap = brukere betjener finanskostnadene).
- Og selvsagt hvor stor lånemasse kommunen tar med seg fra tidligere års investeringer.

Gjeldsgrad og kommunens gjeldsutvikling

Bystyret har vedtatt følgende mål for kommunens gjeldsgrad:

Målsetting for gjeldsgrad:

Flekkefjord kommune skal ha en gjeldsgrad ^{*)} på maksimalt 95 % og det skal over tid budsjetteres for at gjeldsgraden skal være maksimalt 75 %.

^{*)} basert på KOSTRA-definisjon

Gjeldsgraden avspeiler størrelsen på kommunens lånegjeld sammenlignet med kommunens brutto driftsinntekter. Siden det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, så er det nyttig å analysere hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til kommunens inntekter.

I beregningen er det stipulert brutto driftsinntekter ut fra regnskapstall (prognose) og så indeksregulert disse årlig med 3 % (4 % til 2023). Gjelden er i faste tallstørrelser, mens inntektene indeksreguleres årlig. Den budsjetterte gjeldsgraden blir mer presist anslått med en slik framgangsmåte.

Tabellen nedenfor viser hvordan gjeldsutviklingen har vært fram til nå (2018-2021), hva som er prognosen for 2022, og hvordan gjelden vil utvikle seg fram mot 2026 basert på det framlagte forslaget til økonomiplan. Tabellen skiller mellom ordinære lån og startlån tatt opp fra Husbanken og som videreformidles. I KOSTRAs gjeldsbegrep tas det også med finansiell leasing og trekker ut utlån til andre. Kommunens pensjonsforpliktelser holdes utenom.

Alle tall i 1000 kr.

GJELDSUTVIKLING	Regnskap				Progn 2022	Bud 2023	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021			2024	2025	2026	
ORDINÆRE LÅN					771 648	779 217	786 775	787 897	786 874	IB
					37 100	37 658	32 142	30 597	36 425	Nye lån
					-29 530	-30 100	-31 020	-31 620	-32 590	Avdrag
Lånegjeld ordinære lån	680 039	686 591	707 866	771 648	779 218	786 775	787 897	786 874	790 709	
Ubrukte lånemidler	-46 844	-47 002	-13 451	-9 539						
A NTO. GJELD ORDINÆRE LÅN 31.12 *)	633 195	639 589	694 415	762 109	779 217	786 775	787 897	786 874	790 709	
STARTLÅN					77 590	83 684	89 280	94 308	98 551	IB
					12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	Nye lån
					-5 906	-6 404	-6 972	-7 757	-8 753	Avdrag
Lånegjeld innlån til startlån	58 897	60 494	74 194	77 590	83 684	89 280	94 308	98 551	101 798	
Ubrukte lånemidler startlån	-2 536	-5 158	-5 158	-2 897						
B Nto gjeld startlån 31.12 *)	56 361	55 336	69 036	74 693	83 684	89 280	94 308	98 551	101 798	
- Samlet utlån	-37 981	-34 359	-51 700	-58 026	-64 120	-69 716	-74 744	-78 987	-82 234	
+ Finansiell leasing	23 791	22 903	21 956	20 948	19 874	18 730	17 512	16 295	14 834	
SUM Langsiktig gjeld i hht KOSTRA	675 366	683 469	733 707	799 724	818 655	825 069	824 973	822 733	825 107	
GJELDSGRAD ALLE LÅN **)	78 %	79 %	83 %	87 %	86 %	84 %	81 %	79 %	77 %	
GJELDSGRAD ORDINÆRE LÅN	73 %	74 %	78 %	83 %	82 %	80 %	78 %	75 %	73 %	

*) Det står 19,6 mill. på bundet fond fra ekstraordinære avdrag på forvaltningslån (01.01.2022)

**) Brutto driftsinntekter fra 2022 er satt lik siste regnskapsår indeksregulert med 3% (4% fra 2022 til 2023)

Etter at kommunen har fullført store investeringer som Flekkefjord kultursenter Spira og Flekkefjord Sparebank Arena, er det lagt opp til et mer moderat investeringsprogram de neste årene. Som det framgår av tabellen, øker den ordinære lånegjelden fra 772 mill. pr. januar 2022 til 798 mill. ved utgangen av 2026. Målt i forhold til driftsinntektene reduseres gjeldsgraden med anslagsvis 9 % med dette opplegget. Ved utgangen av 2026 vil bystyrets langsiktige målsetting for gjeldsgrad da være ivaretatt.

Når det gjelder startlån har de ekstraordinære avdragene blitt samlet på fond. Disse midlene utgjør ved inngangen av 2022 ca. 19,6 mill. kroner. Dette er midler som kan benyttes til nedbetaling av gjeld eller lånes ut som et alternativ til økte låneopptak. I mellomtiden bidrar fondet positivt til kommunens likviditet.

Kommunens ubundne kapitalfond

Som et alternativ til å ta opp lån, kan investeringer finansieres med avsatte kapitalfond. Ubundne fond kan også benyttes fritt til investeringer etter bystyrets bestemmelse. Kommunen tilfører midler til kapitalfond ved salg av anleggsmidler, tomter og eiendommer. Det er enkelte investeringer kommunen ikke kan låne til, og hvor det er nødvendig å ha ubundne fond tilgjengelige for at ikke driften skal belastes direkte. Det gjelder investering i aksjer eller egenkapitalinnskudd i pensjonskassene.

UBUNDNE KAPITALFOND	Regnskap				Prog 2022	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021		2023	2024	2025	2026
Årets netto avsetning					-3 896	-1 330	-1 300	-1 700	-1 700
Ubundne kap.fond 31.12	20 831	18 262	15 812	14 332	10 436	9 106	7 806	6 106	4 406

Slik kommunens forslag til investeringsprogram er lagt fram, blir ubundne kapitalfond benyttet i noen prosjekter som et alternativ til å ta opp lån. I løpet av perioden er det budsjettert med at de ubundne kapitalfond reduseres til knappe 6 mill. kroner. Dersom nivået vurderes å være for lavt, kan det framover gjøres justeringer ved at salg av eiendommer mv. i større grad settes av til fond, i stedet for å finansiere årets investeringer. Midler kan også overføres fra drift til investering, f.eks. ved bruk av disposisjonsfond.

4.1 Økonomisk oversikt - investering

Tabellene nedenfor er satt opp iht. gjeldende forskrifter. Bevilgningsoversikten viser alle investeringer brutto og hvordan disse er finansiert.

Bevilgningsoversikt - investering

tall i 1000 kr. (nominelle 2023 kr.)

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	135 189	85 375	89 016	60 850	72 250	69 250
Tilskudd til andres investeringer	343	2 100	1 650	1 850	1 100	800
Invest. i aksjer og andeler i selskaper	2 175	2 200	1 700	1 700	1 700	1 700
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	137 706	89 675	92 366	64 400	75 050	71 750
Kompensasjon for merverdiavgift	-19 233	-13 187	-13 953	-10 650	-11 810	-10 250
Tilskudd fra andre	-14 923	-21 695	-19 463	-10 400	-19 943	-15 375
Salg av varige driftsmidler	-4 135	-8 500	-9 000	-9 000	-11 000	-8 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-761	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-93 809	-37 100	-41 020	-32 142	-30 597	-36 425
Sum investeringsinntekter	-132 861	-80 482	-83 436	-62 192	-73 350	-70 050
Videreutlån	11 262	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Bruk av lån til videreutlån	-11 262	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 604	5 906	6 404	6 972	7 757	8 753
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 878	-5 906	-6 404	-6 972	-7 757	-8 753
Netto utgifter videreutlån	726	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-3 007	-2 595	-7 600	0	0	0
Netto avsetn. til eller bruk av bundne kap.fond	-1 083	-2 702		-908		
Netto avsetn. til eller bruk av ubundne kap.fond	-1 480	-3 896	-1 330	-1 300	-1 700	-1 700
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0				
Sum overf fra drift og netto avsetninger	-5 571	-9 193	-8 930	-2 208	-1 700	-1 700

4.2 Investeringsprogrammet

Alle de foreslåtte investeringene i kommunens investeringsprogram er spesifisert i tabellene på de neste sidene. Gjennom behandling av virksomhetsrapporten er noen investeringer allerede flyttet over til 2023. I tabellen nedenfor er disse spesifisert i egen kolonne. Samlet investeringsbudsjett blir summen av de overførte investeringer og de som vedtas nye for 2023 (begge blå kolonner). Planen for de påfølgende tre årene følger videre til høyre. Forutsatt finansiering som er knyttet til de enkelte prosjektene er tatt med fortløpende i tabellen, mens momskompensasjon og lånemidler er samlet under «Finansiering» nederst. Det er beregnet momskompensasjon for alle prosjekter som er markert med *.

I tabellen er det gitt korte merknader til de enkelte investeringer. Mer utfyllende kommentarer er gitt i kap. 2 og i kap. 6 under de enkelte tjenesteområdene.

Investeringsbudsjettet skal etter forskriftene vedtas brutto inkl. mva. Beløpene er derfor oppgitt med mva.

INVESTERINGER 2023 - 2026

PROSJEKTER (*alle tall i 1000 kr. inkl. mva.)		Overført fra 2022	Budsjett 2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	Merknader
UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE							
1	Ramme IKT og digitalisering	*	500	250	250	300	Fornyelse maskinvare. Inkl. Samfunn og teknikk
2	Diverse investeringer (ramme)	*	500	500	500	500	Ramme til fordeling (fullmakt til rådmann)
3	Investeringsramme 2021 Kirkelig Fellesråd		350	350	350	400	Nettobeløp
4	Tilskudd Kirkesenter		1 000	0	1 000		Forskyves ett år
	Ferdigstillelse av området rundt Flekkefjord kirke - lys		300				BYS-053/22
5	Oppgraderinger Hidra kirke (Kirkelig fellesråd)			500			Kledning og beslag dører/vinduer. Nettobeløp
6	Gyland kirke - oppgradering tak				750		Nettobeløp
7	Søyland kapell - maling og stoler					400	Nettobeløp
8	Egenkapital FKP - egenkapitalinnskudd		1 500	1 500	1 500	1 500	Avtale med FKP
	Bruk av ubundne investeringsfond		-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	Finansiert med ubundet kapitalfond
9	Egenkapital KLP - egenkapitalinnskudd		200	200	200	200	Avtale med KLP
	Bruk av ubundne investeringsfond		-200	-200	-200	-200	Finansiert med ubundet kapitalfond
SUM Utvikling og virksomhetsstøtte (inkl. mva.)			1 000	1 650	2 600	1 850	1 600
OPPVEKST OG KULTUR							
10	Oppgraderinger Gyland skole	*	3 000				Klasserom/sløyde/bibliotek/toalett/vinduer
11	IKT-utstyr i skole og barnehage	*	600	600	600	700	Ramme til fordeling ut på enhetene
12	Leke- og aktivitetsarealer i skoler og barneh.	*	500	500	500	500	Inventar inngår også i denne rammen
13	Teknisk utstyr Flekkefjord kultursenter Spira	*	250		1 200		Ny projektor i 2025
14	Tiltak Hidra skole og barnehage	*	700				Sjøbod med lagerplass
	Miljøtiltak Hidra skole nærmiljøanlegg	*		250			BYS-053/22
15	Flerbruksanlegg Søyland skole - spilllemidler		-400				Prosjektet ferdigstilt i 2022
	Avsetning fond		400				Tilbakeføring til kapitalfond for spilllemidler
16	Svege Verksted	*			1 000	1 000	Tilpasninger til flere brukere/økte brukerbehov
SUM Oppvekst og kultur (inkl. mva.)			0	5 050	1 350	3 300	2 200
HELSE OG VELFERD							
17	Nye boliger for vanskeligstilte	*		3 500			Nye boenheter (fire boliger på to områder)
	Bruk av bundne investeringsfond			-908			Saldo fond 1.1.2022 er 3,61 mill. kroner
18	Omsorgsboliger - habilitering / psykisk helse	*					Søylandsveien 18 - gjennomført i 2022
	Tilskudd fra staten		-9 500				Anslag for netto tilskudd fra Husbanken
19	IKT utstyr helse og velferd	*	250	250	250	300	Ramme til fordeling ut på enhetene
20	Digitalisering helse og velferd	*	150	150	150	150	Kommunikasjon, sensorer, roboter, varsling
21	Syke- og alarmanlegg Tjersvågheimen	*	2 750				Innkjøp av ny løsnings
	Tilskudd fra staten		-1 513				Forutsetter videreføring av statlig tilskuddsordn.
22	Hjelpemidler og utstyr kjøkkendrift	*	200	200	200	250	Hjelpemidler, inventar, maskiner og utstyr
23	Maskin og utstyr - sykehjem og oms.boliger	*	200	200	200	250	Senger, oppvaskmaskiner, vaskemaskiner mv.
24	Kjøp av nye tjenestebiler		1 200		1 200		Hjemmebas. tjenester - el-biler/ adm.system
25	Solskjerming	*		200		200	Sykehjem og omsorgsboliger
26	Sameieprosjekt - personalbase	*	3 100				Kjøp av base i planlagt privat prosjekt
27	Areal- og konseptutredning Tjersvågheimen	*	250				Videre vurderinger og avklaring av alternativer
28	Rehabiliterings- og mestringssenter	*	8 000				Nye sentrumsnære lokaler utenfor Tjersv.heimen
	Dagsenter, evt. tilknyttet private trygghetsboliger	*		7 250			Evt. tilknyttet trygghetsboliger og samarb. Private
	Tilskudd fra staten			-3 900			Tilskudd vedr. dagsenter
29	Bo- og tjenestetilbud demente / skjerming	*			5 000	12 500	Konkret løsning basert på konseptutredning
	Tilskudd fra staten				-2 250	-5 625	Anslag for tilskudd fra Husbanken
30	Areal- og konseptutredning Søylandsveien	*	250				Videre vurderinger og avklaring av alternativer
31	Barne og ungdomsavlastning	*			15 000		Konkret løsning basert på konseptutredning
	Tilskudd fra staten				-8 250		Anslag for tilskudd fra Husbanken
32	Aktivitetssenter voksne funk.hemmede	*				15 000	Konkret løsning basert på konseptutredning
	Tilskudd fra staten					-7 750	Anslag for tilskudd fra Husbanken
	Nytt kjøkkeninventar Hidra Omsorgssenter	*	50				BYS-053/22
SUM Helse og velferd (inkl. mva.)			0	5 388	6 942	11 500	15 275
SAMFUNN OG TEKNIKK							
33	Flekkefjord Sparebank Arena	*					Byggeprosjektet er ferdigstilt
	Refusjon fra fylkeskommuner		-5 100	-5 100	-5 143		Utbetaling av spilllemidler - sum 28 100
34	Ny gangbru over Elva - Kranebrygga - Rådstubrygga	*	1 000	6 500	6 500		I h.t. ny situasjonsplan og rev. Løsningsforslag
	Refusjon/tilskudd fra andre			-2 000	-2 000		Evt. klima- og miljøtiltaksmidler, eksterne tilskudd
	Ny gangbru over Elva - Kranebrygga - Rådstubrygga	*	-1 000	-6 500	-5 500	6 500	BYS-053/22
	Refusjon/tilskudd fra andre			2 000	2 000	-2 000	
35	Oppgradering av nærmiljøanlegg	*	800				Fornyelse av syv nærmiljøanlegg i perioden
	Avsetninger til ubundne investeringsfond		450	400			Tilbakeføring til kapitalfond for spilllemidler
	Refusjon fra fylkeskommuner		-450	-400			Spilllemidler
	Bruk av ubundne investeringsfond		-480				Kom. nettokostn. eks. mva. er 630' (30 %)
36	Oppgradering av eksisterende bryggeanlegg	*	500	2 000			Rådstubrygga i 2023 og Tollbodrygga i 2024
37	Helårs skateparkanlegg	*	1 890				Anslag - løsning med delvis takoverbygg vurderes
	Refusjon fra andre		-750				Spilllemidler og/eller eksterne gaver og tilskudd
38	Grønnes - videreutvikling	*	4 250				Badstue, nytt servicebygg og bryggeanlegg
	Refusjon fra andre		-750				Spilllemidler og/eller eksterne tilskudd
39	Friområder og folkehelseiltak	*		200		200	Kommunal andel til istandsetting og tilrettel.
40	Elvepromenade Elva øst	*	0	0	7 000	4 000	Med utg.pkt. i visualisering og KDP for bykjernen
	Elvepromenade Elva øst	*			-7 000	3 000	BYS-053/22

PROSJEKTER (*alle tall i 1000 kr. inkl. mva.)		Overført fra 2022	Budsjett 2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	Merknader
41	Fjellparken - oppgradering og videreutvikling Refusjon fra andre		2 500		2 500		Oppgraderinger ut fra innspill - detaljplan utarb. Anslag for gaver og eksterne tilskudd BYS-053/22
	Fjellparken - oppgradering og videreutvikling Refusjon fra andre		-1 000	2 500	-1 000		
42	Dagsturhytte		375				Kommunal andel - hytte lokalisert til Storeheia
43	Uenes stadion - friidrettsanlegg med kunststoffdekke Spillemidler og tilskudd			5 000			Løpebaner og opparbeidelse av svingarealene Spillemidler med 1/3 av kostnad BYS-053/22
	Uenes stadion - friidrettsanlegg med kunststoffdekke Spillemidler og tilskudd			-1 650			
	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			-5 000	5 000		Krever godkjenning fra dep. Spillemidler med 1/3 av kostnad BYS-053/22
	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			1 650	-1 650		
44	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			5 000			Banedekke + speakerbu og tribuneoppgradering Spillemidler med 1/3, inntil 1 mill. kroner BYS-053/22
	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			-1 650			
	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			-5 000	5 000		
	Uenes stadion - kunstgressdekke på hovedbane Spillemidler og tilskudd			1 650	-1 650		
45	Uenes stadion - nytt kunstgressdekke på treningsbane Spillemidler og tilskudd					4 500	
	Uenes stadion - nytt kunstgressdekke på treningsbane Spillemidler og tilskudd					-1 000	
	Uenes stadion - nytt kunstgressdekke på treningsbane Spillemidler og tilskudd				4 500	-4 500	
	Uenes stadion - nytt kunstgressdekke på treningsbane Spillemidler og tilskudd				-1 000	1 000	
	Aktivitetspark og Pumprackbane		1 000	1 000			BYS-053/22
SUM Samfunn og teknikk - Samfunnsutvikling (inkl. mva.)			1 140	2 095	-400	6 057	11 700
46	Salg av bygninger Seksjonering Flikkestø		-2 000	-1 000	-1 000	-1 000	Salg i samsvar med tidl. fullmakter Kostnader for etablering av sameie mv. Forutsetter salg av 2 - 3 leiligheter pr. år.
	Salg leiligheter Flikkestø		-6 000	-6 000	-6 000		
47	Salg av tomter		-1 000	-2 000	-2 000	-3 000	Salg av kommunale tomtearealer, bolig og næring
48	Opparbeidelse av tomter Berglia			4 000	2 000		Kommunal infrastruktur; veg, vann, avløp mv. Salg når nytt bolig område er opparb.
	Salg av tomter Berglia				-2 000	-4 000	
SUM Samfunn og teknikk - Salg av eiendommer			0	-9 000	-4 650	-9 000	-8 000
49	Oppgradering av kommunale bygg (ramme)		3 500	4 000	4 000	4 500	Ramme til fordeling enkeltprosjekter
SUM Samfunn og teknikk - Oppgradering av kommunale bygg			0	3 500	4 000	4 000	4 500
50	ENØK - tiltak		5 000	5 000	5 000	5 000	Konkretiseres i revidert ENØK-program - netto BYS-053/22
	ENØK - tiltak - forsering		2 000	2 000	2 000	-5 000	
51	Ombygging brannstasjonen		2 000	25 300			Jf. BYS sak 27/22
	Bruk av fond			-7 600			Innredning til ny bruk
52	Miljøovervåking - innemiljø			250			Systemer for overvåking Legionella / radon mv.
SUM Samfunn og teknikk - Andre prosjekter - kom eiend.			2 000	24 950	7 000	7 000	0
53	Trafikksikkerhetstiltak (ramme)		300	300	300	300	Ramme til fordeling i h.t.prioriteringer av trafikksikkerhetsutvalget
54	Ras- og flom- og veisikring		750	750	750	750	Basert på fagrapporter og ROS-analyser
55	Gang og sykkelvei Nonåsen		600				Gang- og sykkelvei på bro
56	Opprustning av gater og gatetiljø			250		300	Tilgjengelighet og nødvendig oppgradering
57	Opprustning Elvegaten - Spira til Torvet				2 500		Opparbeidelse fysisk gatetiljø; vegbane og fortau BYS-053/22
	Opprustning Elvegaten - Spira til Torvet				-2 500		
58	Oppgrad. før privat overtakelse av komm. veier					500	Fysiske tiltak før evt. omklassifisering
59	Oppgradering lekeplasser, bo og nærmiljø			750		750	Oppgradering / utstyr
60	Bil / maskinpark, samfunn og teknikk		1 800	900	900	1 800	Ramme til utskifting og fornyelse
61	Automatisering og digitalisering - drift og utbygging		250	250	250		Grøntanl., renhold og digital arbeidsstyring
62	Oppmålingsutstyr - ny kikkert		250				Digitalt utstyr
63	Kartoppdatering		250	250			Digitalisering av kommunekart
64	Brannbil			7 500			Utskifting av mannskapsbil fra 2002
65	Brannsikring verneverdig trehusbebyggelse				500		Oppfølging av tidligere satsinger
	Sti Snerthammer - badeplassen i Rauli			1 000			BYS-053/22
SUM Samfunn og teknikk - Drift og forvaltning			0	4 200	11 950	2 700	4 400
66	VA-investeringer 2022 (ramme)		13 000	14 000	15 000	15 000	Prioritering fra utredn. og temaplan 2022
SUM Samfunn og teknikk - Vann og avløp			0	13 000	14 000	15 000	15 000
FINANSIERING							
SUM FLEKKEFJORD KOMMUNE - alle investeringer			4 140	50 833	42 792	42 407	46 675
	Samlet momskompensasjon (føres på prosjektene)		-778	-13 175	-10 650	-11 810	-10 250
	Ubrukte lånemidler - overførte investeringer		-3 362				
	Nytt låneopptak		-35 308	-37 592	-33 897	-37 425	
	Justert låneopptak - BYS-053/22		-2 350	5 450	3 300	1 000	
SUM Finansiering			-4 140	-50 833	-42 792	-42 407	-46 675

Alle tall i mill. kr.

GJELDSUTVIKLING (eks.startlån)	2022	2023	2024	2025	2026
Samlet gjeld pr. 1. januar	771,7	779,2	786,8	787,9	786,9
Låneopptak	37,1	37,7	32,1	30,6	36,4
Avdrag i løpet av året	-29,5	-30,1	-31,0	-31,6	-32,6
Samlet gjeld pr. 31. desember	779,2	786,8	787,9	786,9	790,8

Startlån

Kommunens plan for startlån er skilt ut i egen tabell. Dette er lån kommunen tar opp i Husbanken og låner ut igjen i h.t. Husbankens kriterier. Lånene betjenes i sin helhet av de som innvilges startlån.

Kommunens bundne fond fra tidligere ekstra innbetalte avdrag, kan benyttes til nedbetaling av gjeld eller til nye utlån.

STARTLÅN		Overført fra 2022	Budsjett 2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	Merknader
67	Avdrag på lån til videreutlån		6 404	6 972	7 757	8 753	I hht. boligsosial handl.plan
	Videreutlån		12 000	12 000	12 000	12 000	
	Bruk av lån til videreutlån *		-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	
	Mottatte avdrag på videreutlån		-6 404	-6 972	-7 757	-8 753	
SUM			0	0	0	0	

5 Budsjettforutsetninger og risikovurderinger

Statens formelle føringer for kommunens budsjett

Bestemmelsene om utarbeidelse av årsbudsjett finnes i kommunelovens kap. 14, med nærmere presisering i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter i budsjettåret og for bruken av disse. Kommuneloven inneholder også bestemmelser som sier at årsbudsjettene skal være realistiske og at de skal omfatte alle økonomiske midler som skal disponeres for året samt bruken av disse. Det er et krav til budsjettet at det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

5.1 Statsbudsjettet 2023

Statsbudsjettet ble lagt fram av Regjeringen Støre 6. oktober. Regjeringen er en mindretallsregjering, og må forhandle med andre partier på stortinget for å få flertall. Antakelig vil ikke endelig statsbudsjett være klart før i november/desember måned.

I regjeringen sitt forslag til statsbudsjett foreslås en vekst i kommunenes frie inntekter på 2,6 milliarder kroner for å dekke økte demografikostnader. Veksten blir fordelt med 1,7 milliarder kroner på kommunene og 0,9 milliarder kroner på fylkeskommunene.

I forslaget til statsbudsjettet er det også foreslått en del økte skatter som vil få innvirkning for Flekkefjord kommunes inntekter.

Konsesjonskraft

Regjeringen foreslår å trekke inn 3 mill. kroner i rammetilskudd fra kommuner som har inntekter fra konsesjonskraft. Det er begrunnet i at en del kommuner har veldig økte inntekter som følge av høye strømpriser. Flekkefjord selger noe konsesjonskraft og vil ventelig få en reduksjon i sitt rammetilskudd.

Økt skatt for kraftverk

Det innføres et høyprisbidrag på vind og vannkraftproduksjon fra 1. januar på 23 % av kraftpris over 70 øre per kWh. Grunnrenteskattesatsen på vannkraft økes fra 37 til 45 % fra og med inntektsåret 2022. Tiltakene vil få effekt på kommunens eiendomsskatt og Agder Energis overskudd og utbytte etter skatt.

Grunnrente på havbruk og vindkraft

Det innføres grunnrente på 40 %, der halvparten går til kommunesektoren. Alle kommuner vil få inntekter fra denne ordningen, men vertskommuner vil få en større del. Kommunesektorens inntekter er tredelt:

- Produksjonsavgift til vertskommunene for havbruk og vindkraft.
- Naturressursskatt fra havbruk og vindkraft.
- Ekstrabevilgning som går inn i rammetilskuddet for å sikre kommunesektoren 50 % av grunnrente

Punkt b og c vil anslagsvis kunne gi Flekkefjord 3,1 mill. ekstra i rammetilskudd, men da først fra 2024. Økt produksjonsavgift vil gi ekstra midler allerede fra år 2023, og samlet inntektsanslag er 10 mill. kroner.

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter, som består av skatt og rammetilskudd, utgjør om lag 3/4 av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter kommunene kan disponere fritt, men der gjeldende lov- og regelverk likevel legger sterke føringer for bruken.

Flekkefjord kommune budsjetterer, i samsvar med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023, med følgende i frie inntekter for 2023 (alle tall i 1000 kroner):

Skatteinntekter	316 349
Rammetilskudd	324 853
<u>Sum frie inntekter</u>	<u>641 600</u>

Skatteanslag

Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevningsordning utjevnes delvis forskjellene mellom kommunene. Skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet. Flekkefjord er en kommune i sistnevnte kategori og mottar derfor skatteutjevningmidler. Disse baserer seg i 2023 på folketallet pr. 1.1.2023.

Det er budsjettert med følgende skatteinntekter (alle tall i 1000 kroner):

Skatteinntekter	279 691
Skatteutjevning	36 658
<u>Sum skatteinntekter</u>	<u>316 349</u>

Skatteanslagene ovenfor baserer seg på det som er oppgitt i såkalt «Grønt hefte» i statsbudsjettet.

Rammetilskudd

Staten overfører penger til kommunene. Når det ikke er bestemt i detalj hva disse skal brukes til, står kommunene friere i bruken av dem, og dette kalles for rammetilskudd.

Her legges folketallet pr. 1.7.2022 til grunn, og utgangspunktet er at totalrammen skal deles likt på antall innbyggere i Norge. Dette gir et innbyggertilskudd med kr 28 077 pr. innbygger for 2023. Flekkefjord hadde 9 107 innbyggere pr. 1.7.2022.

Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning og levekår. Noen kommuner har mange barn i skolealder, mens andre kommuner har mange eldre som trenger omsorgstjenester. Andre har lange reiseavstander eller spredt bosetting.

Dette gjør at kommunale tjenester som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke vil koste det samme å tilby i alle kommunene. Et viktig mål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunene kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Dette gjøres gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller. Kommunene får kompensasjon for gjennom systemet med såkalt utgiftsutjevning. Denne består totalt av 26 kriterier og er på nasjonalt nivå et «nullsumspill» hvor midler omfordes fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

I tillegg kommer inntektsgarantiordningen (INGAR), som har til hensikt å sikre at ingen kommuner kommer for dårlig ut i ett budsjettår i forhold til landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd (tall i 1000 kroner)

Innbyggertilskudd	255 696
Utgiftsutjevningen	56 347
Distriktstilskudd	7 473
Saker særskilt fordelt	5 201
Skjønnsmidler + INGAR	136
Sum rammetilskudd	324 851

Utgiftsutjevningen

Flekkefjord kommune er for 2023 beregnet til å være 8,9 % dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen, mens Flekkefjord var beregnet til 9,35 % dyrere i 2022. Samlet sett betyr dette at Flekkefjord kommune vil motta 56,3 mill. kroner i utgiftsutjevning i 2023.

Nedenfor følger 14 av de 26 kriteriene i utgiftsutjevningen og hvordan disse har utviklet seg siste år.

			(alle tall i 1000)	
Utgiftsutjevningen i rammetilskudd for Flekkefjord			Tillegg / fradrag i utjevningen	Endring fra 2022
	Vektet	Antall		
0-1 år	0,006	195	211	-219,8
2-5 år	0,136	371	-2 131	5 213,0
6-15 år	0,265	1 126	7 394	-4 080,0
16-22 år	0,024	778	381	712,3
23-66 år	0,105	4 877	-4 148	-180,0
67-79 år	0,057	1 247	5 476	-11,7
80-89 år	0,077	406	10 312	98,7
over 90 år	0,039	107	8 369	-3 834,7
Opphopningsindeks	0,009	0,1219	-3 739	-1 148,7
Aleneboende 30 - 66 år	0,019	770	-1 161	31,0
PU over 16 år	0,049	56	18 508	2 310,6
Ikke-gifte 67 år og over	0,045	717	2 781	-62,7
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,017	71	340	-1 103,5
Innbyggere med høyere utdanning	0,018	1 945	-2 487	-64,8

(Opphopningsindeks er sammensatt av andel uføre, arbeidsledige og fattige)

Flekkefjord har en høyere andel eldre over 67 år enn landsgjennomsnittet og blir kompensert med ca. 24 mill. for dette. I tillegg har vi mange PU (psykisk utviklingshemmede) over 16 år og det betyr 18,5 mill. ekstra i overføring til kommunen. Størst fradrag får vi antall personer mellom 23 og 66 år, her har vi færre enn landsgjennomsnittet, og blir trukket 4,1 mill. kroner. Dette avspeiler dagens demografistruktur.

Antallet over 90 år har blitt redusert med 18 stk. siste året. Det gir kommunen 3,8 mill. kroner mindre i overføring i 2023 enn i 2022. Videre har det blitt 31 færre mellom 6 og 15 år (skolealder), og dette gir en reduksjon på ca. 4 mill. kroner. Økningen på 21 i barn mellom 2 og 5 år, gir derimot 5,2 mill. kroner mer.

Utviklingen i aldersgrupper i økonomiplanperioden

I utgiftsutjevningen teller antall innbyggere både i barnehagealder, skolealder og over 67 år ganske mye. Tabellen nedenfor viser hvor mye én person i ulike aldersgrupper betyr for rammetilskuddet. Det er viktig å se på utviklingen i disse aldersgruppene i økonomiplanperioden, da endringer vil slå kraftig ut i rammetilskuddet fra staten – og med det; kommunens inntektsgrunnlag. Det er Flekkefjord sin utvikling i forhold til landsgjennomsnittet som er utslagsgivende for om kommunen får mer eller mindre i utgiftsutjevning fremover. Tabellen til høyre viser utslag i rammetilskuddet ved én ekstra person i ulike aldersgrupper.

	Verdi pr. person i rammetilskuddet	
2-5 år	kr	204 000
6- 15 år	kr	208 600
67 -79 år	kr	31 000
80- 89 år	kr	134 000
90 +	kr	285 000

Det er forsøkt beregnet hvordan utviklingen innenfor de aldersgruppene vil påvirke Flekkefjords inntekter i denne økonomiplanperioden. Det er lagt til grunn SSB sine prognoser når det gjelder eldre over 67 år for både Norge og Flekkefjord. Når det gjelder aldersgruppen 2-5 år og 6 - 15, har vi for Flekkefjord fremskrevet dagens tall, samt SSB sine prognoser for hele landet.

Talledato for rammetilskuddet er 1.7. året før, og det gjør at endringer i de ulike aldersgruppene ikke får utslag i rammetilskuddet før et halvt år etter at de oppstår.

	2023 (*)	2024 (*)	Endring fra	2025 (*)	Endring fra	2026 (*)	Endring fra
		Prognose	dagens ramme	Prognose	dagens ramme	Prognose	dagens ramme
2-5 år	371	386	kr 3 060 000	390	kr 3 900 000	386	kr 3 060 000
6- 15 år	1126	1126	kr -	1100	-kr 4 172 000	1080	-kr 8 300 000
67 -79 år	1247	1251	kr 124 000	1245	-kr 60 000	1250	kr 93 000
80- 89 år	406	425	-kr 134 000	455	kr -	484	-kr 268 000
90 +	107	117	kr 2 850 000	116	kr 2 500 000	112	kr 1 425 000
Sum:			kr 5 900 000		kr 2 168 000		-kr 3 990 000

Økning i fødsler de siste årene samt flere flyktninger gjør at det er forventet en økning i antall barnehage-

barn fremover.

For skolene er det en motsatt utvikling, men også her gjør tilflytting og bosetting av flyktninger at nedgangen ikke blir så stor som det SSBs prognoser synes å vise.

De siste årene har ikke framskrivingene stemt for barnekullene. Det skyldes bl.a. at flere familier med barn flytter *til kommunen* enn de som *flytter ut av kommunen*. Dette vil dempe inntektsreduksjonen.

Det er en stor økning i aldersgruppen 80 – 89 år fremover, men stor økning nasjonalt gjør at det ikke blir noen økning i rammetilskuddet. Resten av landets kommuner blir demografisk sett mer lik Flekkefjord. Når det gjelder de over 90 år gikk denne gruppen mye ned i 2022 og det forventes en økning fremover.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal sikre at ingen kommuner får en beregnet vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste som lavere enn 400 kroner pr. innbygger under gjennomsnittlig vekst på landsbasis.

5.2 Budsjettforutsetninger i drift

Med grunnlag i lov og forskrifter, inntektsoverføringer og andre bestemmelser som følger av statsbudsjettet, bestemmer Flekkefjord kommune selv hvilke andre forutsetninger budsjettene skal bygges på. Forslaget til økonomiplan og budsjett for 2023 - 2026 tar utgangspunkt i:

- Mål og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2025 og andre vedtatte planer.
- Gjeldende økonomiplan for 2022– 2025, med de endringene som følger av senere politiske vedtak.
- Dagens aktivitets- og driftsnivå med de forslag til endringer som framgår av prioriteringer, justering og tiltak som det er vist til i kap. 3.3.

Kommunen har tatt utgangspunkt i gjeldende renteavtaler og prognoser fra Kommunalbanken. Budsjettet baserer seg på en gjennomsnittlig p.t. rente for fireårsperioden på 4,15 % (2023) – 4,05 % (2024) – 3,80 % (2025) og 3,60 % (2026).

Inntektssiden

- Skatt og rammetilskudd er lagt inn som beskrevet foran.
- Eiendomsskatt er lagt inn i tråd med føringene i vedtatt økonomiplan 2022-2025. Det betyr at det *ikke* er foreslått endringer i promillesatsen på 2,7 i denne økonomiplanperioden.
- Utbytte fra Agder Energi baserer seg på siste regnskapsresultat for selskapet og gjeldende utbyttepolitikk. Ut fra overskudd 2021 kan kommunen trolig forvente 33,5 mill. kroner utbetalt i 2023. Det er lagt til grunn fortsatt høye utbytter fremover med 27 mill. i årene 2024, 2025 og 2026. Ut fra anslått totalverdi på selskapet på 41 mrd. kroner (basert på grunnlagstall fra fusjonsprosessen) og Flekkefjord kommunes eierandel, representerer det en forventet årlig avkastning på ca. 2,6 %. I forbindelse med fusjonen mellom Agder energi og Glitre skal det deles ut ekstra utbytte i tre år (2023, 2024 og 2025). Flekkefjord sin andel av dette er ca. 8 mill. årlig og kommer i tillegg til anslagene ovenfor. Flekkefjords eierandel i Agder Energi var 2,516 % og vil bli 1,84 % i det nye selskapet Å Energi.
- Inntektene fra salg av konsesjonskraft er lagt inn i samsvar med prognose mottatt fra Konsesjonskraft IKS. Inntektsanslaget er 10 mill. i 2023 og 8 mill. kroner for resten av økonomiplanperioden.
- Inntektsposter som brukerbetaling, salgs- og leieinntekter foreslås økt med ca. 4 %, med noen unntak, jfr. listen over foreslåtte satser for brukerbetaling bakerst i budsjettokumentet.
- Rentekompensasjon fra staten i forbindelse med lån til omsorgsboliger, sykehjem og skolebygg er økt som følge av økt rentenivå.
- Det er forutsatt at ordningen med statlig investeringstilskudd til omsorgsboliger videreføres.

Eiendomsskatt

Skatteetatens formuesgrunnlag (boligverdier) er lagt til grunn for de av kommunens eiendommer som har dette. Boligverdien er Skatteetatens anslag på eiendommens markedsverdi. I budsjettforslaget foreslås det som tidligere å benytte samme reduksjonsfaktor som den Regjeringen legger til grunn og at det ikke gis et eget bunnfradrag. Det foreslås ikke endringer skattesatsen på boliger, som ligger på 2,7 promille.

Havbruksfond

Det er gjennom en ordning fra 2017 lagt opp til at en andel av inntektene fra salg av ny kapasitetsutvidelse innen oppdrettsnæringen skal tilfalle kommunal sektor gjennom det såkalte Havbruksfondet. Midlene fordeles mellom alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet. Fra 2022 vil kommunene få 40 % av salgsinntektene fra ny kapasitet, fordelt gjennom Havbruksfondet. I tillegg vil kommunene få inntekter fra en produksjonsavgift som nasjonalt vil ligge på rundt 500 millioner kroner årlig. Fra 2023 er det foreslått økt ramme for produksjonsavgift til kommunene. Det er for 2023 lagt til grunn 4,5 mill. kroner i inntekt fra dagens ordning og 5,5 mill. kroner i økt inntekt som følge av ny produksjonsavgift.

Flyktninger (integringstilskudd)

Det var opprinnelig budsjettet med ca. 12 millioner kroner i inntekter fra integreringstilskudd i 2022. Dette var før kommunen sa ja til å ta imot 200 flyktninger fra Ukraina. Med en forutsetning om 20 nye flyktninger i 2023, i tillegg til bosetting av det forutsatte tallet på 200 i 2022, vil kommunens inntekter gjennom integreringstilskudd øke til nesten 58 millioner kroner. Samtidig vil det gi store økte utgifter. Budsjettene til både oppvekst og til helse og velferd har økt betydelig som følge av dette. I budsjettet til NAV ligger det inne nesten 35 mill. til sosialhjelp, introduksjonsstønad og ansatte for flyktninger. Samlet sett er det for 2023 budsjettet med at kommunens utgifter til flyktninger vil være litt mindre enn inntektene.

Kostnadssiden

Finansdepartementets har beregnet lønns- og prisveksten for 2023 (deflator) til 3,7 %. I 2022 er denne oppjustert til 5,3 % fra opprinnelig 2,5 %.

Den er styrende for indeksreguleringen i statsbudsjettet.

- Lønn er budsjettet ut fra forventet faktisk aktivitet og faktisk lønn gjeldende ved utgangen av 2022. Det er satt av en lønnsreserve 12,5 mill. kroner for å dekke inn de økonomiske virkningene av neste års forhandlinger. Årets lønnsoppgjør fører til et lønnsoverheng og en glidning på ca. 1,7 %. Statsbudsjettet legger opp til en samlet lønnstigning på 4,2 % i 2023.
- Pensjonskostnadene er lagt inn i tråd med opplysninger fra pensjonskassene (se neste avsnitt).
- Innkjøpsposter er for 2023 prisjustert med 4 % for enhetene. I tillegg er budsjetterte strømkostnader økt med 13 mill. kroner. Budsjettet til barnevernstiltak er også særskilt styrket med 3 mill. kroner.
- Rentekostnader er beregnet ut fra kommunens faktiske låneportefølje, avtaler som er inngått og forslag til nye låneopptak som følger av økonomiplanen. Det er lagt til grunn en p.t rente med 4,15 % (2023) 4,05 % (2024) 3,8 % (2025) og 3,6 % (2026) basert på vurderinger fra Kommunalbanken.
- Avdragene følger inngåtte avtaler og skal ivareta kravet til minimumsavdrag. Nye lån (jf. forslag til investeringsprogram) er forutsatt tatt opp med gjennomsnittlig løpetid på 37 år og uten avdrag i opp-taksåret.

Samlet oversikt over driftsrammer med fordeling framgår av de forskriftsmessige tabellene i kap. 3.

Pensjon

Flekkefjord har ansatte tilknyttet tre forskjellige pensjonskasser: Sykepleierne er i KLP, lærerne i Statens pensjonskasse og resten er i kommunens egen pensjonskasse (Flekkefjord kommunale pensjonskasse). Pensjonskostnaden i det kommunale regnskapet er et teknisk begrep basert på et sammensatt og komplisert regnestykke, og påvirkes ikke av de reelle pensjonsinnbetalingene. Premieavvik oppstår når det er avvik mellom den regnskapsmessige pensjonskostnaden og det kommunen har innbetalt i pensjon. Lave-re innbetalinger i pensjonspremie vil dermed ikke bedre kommunens resultat på kort sikt, men kun ha en likviditetsmessig effekt. Dette premieavviket blir regnskapsført de påfølgende 7 årene med en 1/7 del hvert år.

De siste årene har premieinnbetalingene vært høyere enn kostnadene, og Flekkefjord har derfor et akkumulert premieavvik på ca. 60 mill. kroner. Dette er midler som blir belastet fremtidige driftsregnskap.

Premiefondet er et fond for tilbakeføring av premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av

fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier og vil for Flekkefjord sin del få regnskapsmessig effekt de sju påfølgende årene. Etter stipulert bruk i 2022 er premiefondet på ca. 27 mill. kroner.

Det er forventet økning i pensjonskostnadene for 2023, dette skyldes god pensjonsregulering de siste årene, kombinert med lave forventninger til pensjonskassens avkastning i 2022.

5.3 Befolkningsprognoser

Statistisk sentralbyrå (SSB) tegner et bilde av antatt befolkningsutvikling i Flekkefjord frem mot 2030. Dersom det blir en realitet, så vil dette gi kommunen tjenestemessige og økonomiske utfordringer. Prognosene indikerer nedgang, både i aldersgruppen 6 - 15 år og i aldersgruppen 20 – 66 år. Eldrebølgen gir stor økning i antall eldre mellom 80-89 år. Totalt viser prognosen en nedgang i befolkningen fram mot år 2030. Som tidligere nevnt, er det likevel verd å understreke at SSB sine fremtidsprognoser ikke har truffet så veldig godt for Flekkefjord de siste 20 årene, spesielt når det gjelder de yngste aldersgruppene.

Flekkefjord						Norge	
	1990	2000	2010	2022	2030	2022	2030
0 år	96	100	103	89	82	56 458	56 545
1-5 år	546	549	543	468	436	284 235	281 648
6-12 år	859	849	768	779	690	444 234	406 384
13-15 år	367	351	381	367	313	196 144	188 831
16-19 år	541	500	522	448	474	253 663	262 601
20-44 år	2898	2863	2696	2543	2491	1 800 011	1 839 238
45-66 år	1871	2172	2569	2597	2485	1 519 562	1 569 755
67-79 år	1174	955	863	1237	1277	630 670	697 177
80-89 år	375	440	438	405	602	193 735	303 255
90 år eller eldre	58	72	120	115	113	46 558	53 267
	8785	8851	9003	9048	8963	5 425 270	5 658 701

5.4 Risikovurdering

De økonomiske rammevilkårene for kommunens virksomhet og aktivitetsnivå er i endring. Økonomiplanens forutsetninger er lagt inn med varierende grad av sikkerhet, og det er derfor viktig å vurdere hvor sårbar kommunen er for eventuelle endringer i en noen nærmere definerte risikofaktorer.

Risikofaktorer	Vurdering og kommentarer	Risiko-grad
Konjunkturer og internasjonal politikk		
Internasjonalt trusselbilde og kritisk infrastruktur	I løpet av de siste årene er datakriminalitet blitt en økende trussel. Kriminelle med ulike motiver og stadig mer komplekse metoder kan bryte seg inn i datasystemer for å lamme virksomheten eller presse den for penger. Det er eksempler på dette også blant norske kommuner. For å unngå å bli rammet, kreves det gode systemer, rutiner og økt bevissthet. Flekkefjord har fordel av tilknytningen til DDV i å håndtere dette. Trusselbildet har endret seg mye i løpet av 2022. Russlands krigføring i Ukraina har skapt en ny situasjon. Strømnett og energiforsyning er blitt en del av krigføringen, og nasjonale myndigheter har hevet beredskapen for å forsøke å sikre nødvendig stabilitet.	
Internasjonale konjunkturer og norsk økonomi	Krigen i Ukraina har skapt stor ustabilitet i verden. I tillegg til det sikkerhetspolitiske, har også økonomien blitt påvirket. Krigen har virket inn på tilgangen til og prisen på en mengde varer, og det er innført en rekke	

	<p>sanksjoner som har stor påvirkning av økonomien også til vestlige land. Koronapandemien hadde allerede lagt et prispress i økonomien som følge av produksjons- og leveringsproblemer av en rekke varer og tjenester. Inflasjonen ligger i dag rundt 10 % i Eurosonen og 9 % i USA. I Norge er konsumprisindeksen pr. september 6,9 %, og der matvarer er helt oppe i 12,1 %</p> <p>Det er stor uro på børsene og troen på vekst er erstattet med usikkerhet og frykt for nedgangstider. Sammen med høy inflasjon kan det utvikle seg til stagflasjon. Det vil kunne bety krevende tider for mange, med fare for økte økonomiske problemer og flere konkurser.</p> <p>I Norge er den økonomiske aktiviteten i samfunnet fortsatt høy og arbeidsledigheten lav, men faresignalene for en oppbremsing er tydelige, og risikoen for redusert aktivitet framover er stor.</p>	
Renterisiko	<p>Kommunens vilkår for flytende rente er knyttet til 3 måneders NIBOR (internasjonal pengemarkedsrente) og hvordan denne utvikler seg. Styringsrenten Norges Bank fastsetter på bankenes innskudd påvirker rentene i hele finansmarkedet i Norge.</p> <p>Styringsrenten har i løpet av 2022 gått fra 0,5 % og til 2,5 % i november. Det forventes at den er 2,75% ved nyttår og kan stige til 3,25 % ut over vinteren. Norges Bank benytter styringsrenten som et middel for å holde inflasjonen nede. Dersom den holder seg høy over tid, er det risiko for høyere rente enn det som er lagt til grunn i planen.</p> <p>For hvert prosentpoeng økt rente er den langsiktige nettokostnaden for kommunen beregnet til 4,5 – 5,0 mill. Da er det tatt hensyn til lån som betjenes av andre, samt renteinntektene, som da også vil øke.</p>	
Nasjonale forhold og nasjonal politikk		
Skatteinngang	<p>Skatteanslaget i budsjettet er en av de største usikkerhetsfaktorene og påvirker kommunens handlingsrom direkte. Skatteinntektene utgjør ca. hver tredje krone av inntektsgrunnlaget. Reduksjoner i lokal skatteinngang reduserer kommunens inntekter med nær 0,1 mill. for hver prosent ned (etter at staten kompenserer 95 % målt i f.t. landets skatteinngang). Blir det derimot svikt i nasjonal skatteinngang slår dette ut i kommunens inntektsgrunnlag direkte og reduserer handlingsrommet krone for krone.</p>	
Inntektssystemet/ rammetilskudd	<p>Inntektssystemet ble lagt om fra 2017. Flekkefjord blir i 2023 kompensert med ca. 56,3 mill. kroner «ekstra» fordi det er beregnet at kommunen er 8,9 % dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen.</p>	
Pris- og lønnsvekst	<p>Dersom pris- og lønnsveksten endrer seg, vil det kunne slå ut på kostnadsbildet. Det avgjørende for kommunen vil være om statens overføringer og andre inntekstposter justeres tilsvarende, eller om dette bare blir delvis kompensert. Budsjettet baserer seg på statsbudsjettet sine anslag med en lønnsvekst på 4,2 % og en øvrig prisvekst på 3,1%.</p>	
Regionale og lokale forhold		
Befolkningsutvikling	<p>Innbyggertallet har direkte betydning for inntektsoverføringene fra staten, både skatt og ramme. Dersom kommunens befolkningsvekst blir lav eller uteblir, vil også kommunens inntektsgrunnlag bli svekket. Det vises til befolkningsanalysen for nærmere omtale. Særlig viktig for Flekkefjord er tiltak som kan styrke utviklingen innenfor aldersgruppen 20 - 40 år.</p>	
Lokalt næringsliv – sysselsetting	<p>En god utvikling for eksisterende bedrifter og etablering av nye og bærekraftige arbeidsplasser i regionen, er forutsetning for vekst og utvikling i kommunen. At yrkesdeltakelsen er høy, at nye arbeidsplasser skapes og at arbeidsledigheten holdes lav, er viktig for Flekkefjord kommune.</p>	

Andre risikoforhold – felles	
Pensjonskostnader	Pensjonskostnader utgjør vel 60 mill. av budsjettet (eks. arbeidsgiveravgift). Pensjonspremiene har økt mye de siste årene, bl.a. knyttet til endringer i regelverk, lønnsoppgjørene, økt forventet levealder, mange uføretrygdede og ikke minst; lavere avkastning i et finansmarked med lave renter. Gjennom aktuarberegning framkommer kommunens pensjonskostnad. Sammen med amortisering av tidligere års premieavvik utgjør dette kommunens årlige pensjonskostnad. Det er usikkerhet knyttet til pensjonskostnadene, og kommunen må forholde seg til en aktuarberegning i januar 2024 for å få avklart de eksakte kostnadene for 2023.
Sykefravær	Sykefraværet påvirker kommunens driftsøkonomi i betydelig grad. Lønn for første 16 dagers sykdom blir ikke refundert og refusjoner dekker heller ikke alle kostnader. Tjenester med turnusvakter eller krav til bemanning må benytte vikarer ved fravær. Flere tjenester har vikarbudsjetter som forutsetter relativt lavt sykefravær. Det gir risiko for overskridelser dersom fraværet øker, spesielt dersom behovet må løses gjennom å innleie av personale fra eksterne vikarbyråer. Flekkefjord kommune har, til tross for en stor helse- og omsorgssektor, et lavere sykefravær enn gjennomsnittskommunen. Koronapandemien har i 2022 likevel ført til noe høyere sykefravær også i Flekkefjord kommune.
Andre risikoforhold – oppvekst og kultur	
Barnetallsutvikling	<p>Lave fødselstall i årene 2015-2019 har ført til og vil føre til behov for endringer innen sektoren de kommende årene. Innenfor barnehagesektoren er dette allerede tatt høyde for ved at man har tilpasset bemanningen til barnetall de siste årene. Dette er gjort på en slik måte at Flekkefjord kommune i utgangspunktet oppfyller både bemanningsnorm og pedagognorm. Om denne utviklingen fortsetter er det viktig å fortsette dette arbeidet, samtidig som vi selvsagt håper at fødselstallene tar seg opp igjen. Det er derfor gledelig fødselstallene for 2020, 2021 og nå også i 2022, synes å være oppe på nivået fra før 2015 igjen.</p> <p>Innenfor skolesektoren har de lave fødselstallene for perioden 2015-2019 begynt å få effekt fra og med skoleåret 2021/22. Etter fire år er det ut fra <i>fødselstallene</i> estimert at det vil være 130 elever færre i grunnskolen enn det var 2018 og 2019. Det ville da vært naturlig og nødvendig å se på en gradvis nedskalering av antall klasser i grunnskolen, og eventuelt også vurdere dagens skolestruktur og skolekretser.</p> <p>Samtidig påvirker også tilflyttingen disse tallene, og det viser seg Flekkefjord for tiden og det siste året har en økt tilflytting av barnefamilier til kommunen. I tillegg bosettes for øyeblikket ekstraordinært mange flyktninger. Dette har gitt 30 -40 flere barn i skolealder enn det fødselstallene skulle tilsa. Fortsetter denne trenden og fødselstallene fra 2020, 2021 og 2022, vil en om 5-6 år kunne være tilbake til tallene fra 2020-21 igjen. Man må derfor både ha en kort og en litt lengre horisont samtidig når en vurderer tiltak, prioriterer ressurser og tar stilling til struktur og organisering.</p> <p>I tillegg er ikke dette ren matematikk. Det er også viktig å ha ressurser innenfor barnehage og skole som står i forhold til det utfordringsbildet som til enhver tid er blant barn, unge og familier. Dette får betydning for hvordan vi må prioritere ressurser og organiserer barnehage og skole. Et visst rom for tidlig innsats og individuell tilrettelegging vil være viktig uansett hvor mange barn og elever det er i barnehagene og skolene i kommunen.</p>

Andre risikoforhold – helse og velferd		
Nye behov og ressurskrevende tjenester	Innen flere områder kan det oppstå nye behov hvor kommunen skal løse nye og flere oppgaver uten at det følger med finansiering. Det kan underveis i et budsjettår oppstå situasjoner hvor det må etableres ressurskrevende tjenester til nye enkeltpersoner. Budsjettet er basert på kjente forhold og det er derfor en risiko forbundet med forutsetningen om at hovedområdet må sørge for å ha nødvendig rom for å løse slike situasjoner innenfor de budsjettammene de har blitt tildelt.	
Kapasitetsutfordringer innen sykehjem og hjemmetjenester	Endret alderssammensetning og sykdomsbilde endrer behovet for omsorgstjenester. Presset på sykehjem og hjemmebaserte tjenester er høyt. Det er en risiko for at kommunen tidvis vil måtte kjøpe plasser i andre kommuner og/eller betale for utskrivningsklare pasienter til sykehuset. Rammene er knappe og det er vanskelig å begrense behovet for og etterspørselen etter en del helse- og omsorgstjenester.	
Integrering og inkludering	Flekkefjord har de siste årene bosatt mange flyktninger. Svingningene er store og tjenestene ble bygd opp i perioden 2015 til 2018 for så å nedskaleres fra 2019 til 2022. I 2022 brøt det ut krig i Ukraina og Flekkefjord vedtok å ta imot 200 flyktninger. De som bosettes har ulike bakgrunn og forutsetninger. Mens noen kommer med høyskole og universitetsutdanning, er andre analfabeter. Mens noen har bodd i boliger som ligner de vi har i Norge, har andre bodd under primitive forhold. Uavhengig av bakgrunn er det viktig å sikre god integrering og inkludering slik at alle nye innbyggere gjennom utdanning, arbeidsliv og deltakelse i fritidsaktiviteter og frivillig sektor gis en reell mulighet til å bli inkludert og til å bidra til samfunnet. Lykkes ikke det, kan det få store økonomiske, samfunnsmessige og ikke minst, menneskelige følger.	
Andre risikoforhold – samfunn og teknikk		
Sårbarhet i forhold til klima	Endringer i klima har gitt kommunene økte utfordringer, med stadig flere tilfeller av ekstremvær. Store mengder nedbør i løpet av kort tid, kraftig vind og mengder av lynnedslag har påført mange kommuner skader. Betydelige snømengder, flomskader, ras og skader på infrastruktur og skogbranner vil kunne medføre kostnader som det ikke er tatt høyde for i budsjett og økonomiplan. Risiko- og sårbarhetsanalyser, målrettede forebyggende tiltak, og oppgraderinger av tekniske anlegg kan bidra til å begrense både skader og kostnader. Den nye hovedplanen for vann og avløp inneholder forslag til prioriterte tiltak som vil ha effekt i form av bedre håndteringsevne og et lavere skadepotensial ved ekstremvær.	
Andre risikoforhold – finansområdet		
Særskilte inntekter	I inntektsgrunnlaget til Flekkefjord kommune ligger det flere overføringer som over tid kan variere mye og som i liten grad kan påvirkes. Selv om nivået første år i perioden er noenlunde kjent, kan mye forandre seg i løpet av planperioden. <ul style="list-style-type: none"> - Utbytte fra Agder Energi (AE) fastsettes ut fra en utbyttmodell som tar utgangspunkt i 70 % av selskapets regnskapsresultat. Flekkefjord kommunes eierandel i dagens AE er på ca. 2,52 %. - Deler av inntektene fra salg av kapasitetsutvidelse innen lakseoppdrettsnæringen tilfaller kommuner med oppdrettsvirksomhet gjennom Havbruksfondet. Siden ordningen kom i stand, har Flekkefjord mottatt årlige overføringer av svært varierende størrelse. - Salg av konsesjonskraft. Dette er inntekter som kommer av kommunens adgang til å selge en kvote billig konsesjonskraft til markedspris. Strømprisutviklingen vil over tid påvirke disse inntektene. 	

Risikovurderinger og vurderinger av sårbarhet hører med i et budsjett og en økonomiplan. Det er viktig på forhånd å ha tenkt igjennom hvilke elementer man bør ha særlig oppmerksomhet på, og være bevisst på at det tross alt er en rekke faktorer som kommunen ikke selv har styring over, men som likevel kan påvirke kommunens økonomi i betydelig grad.

Samtidig kan det argumenteres for at en slik risikovurdering burde ha vært supplert med en tilsvarende *mulighetsvurdering*, dvs. en gjennomgang av hva slags endringer og faktorer utenfor kommunens direkte kontroll som kan gi Flekkefjord som samfunn nye *muligheter for videreutvikling*. En slik samlet oppstilling er ikke tatt med i dette budsjettdokumentet, men noen forhold som det ville ha vært naturlig å nevne er:

Gradvis bedre infrastruktur og kortere reisetid til Kristiansand og Stavanger, etableringen av Fv. 44 fra Flekkefjord og vestover som ny nasjonal turistvei, økt digitalisering og endrede arbeidsformer med mer bruk av hjemmekontor og «fjernarbeid» gjør det mulig å bo flere ukedager i Flekkefjord, satsingen på blå næring og ny konsesjon knyttet til undervisningstilbudet ved Flekkefjord videregående skole, satsingen på havvind og nye aktiviteter i Nordsjøen knyttet til det grønne skiftet, potensialet den nye idrettshallarenaen og det samlede anleggstilbudet med skoler og idrettshaller på Uenes, og ikke minst; at Flekkefjord har blitt «oppdaget» som reisemål og et attraktivt besøkssted for flere mennesker enn noen gang tidligere.

6 De enkelte tjenesteområdene

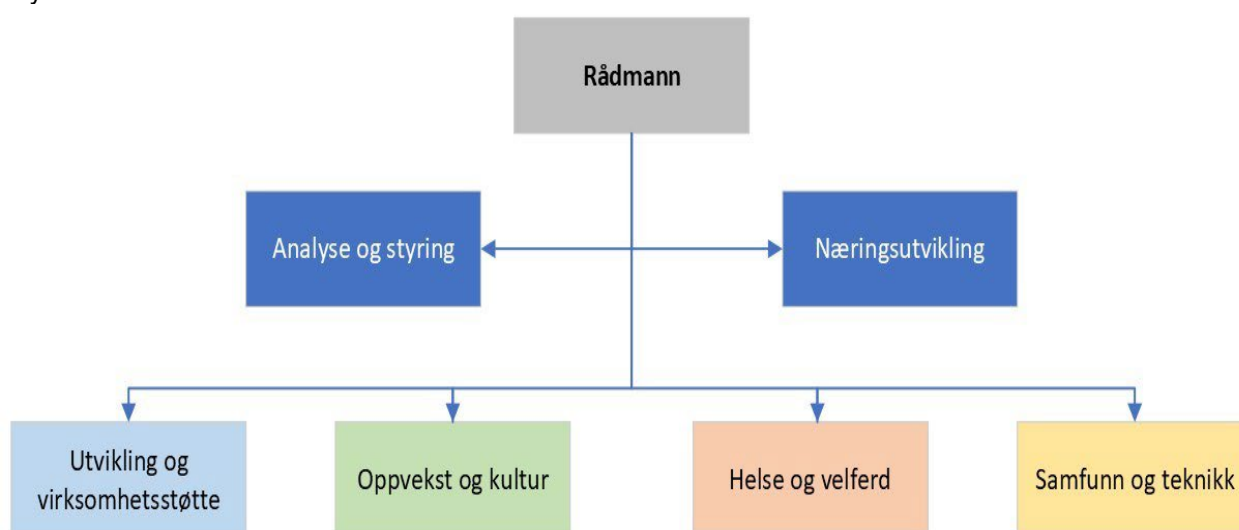
Kommunens organisering

I dette kapittelet følger en oversikt over de enkelte tjenesteområder med nærmere kommentarer fra den ansvarlige kommunalsjef. Hvert område presenterer sine utfordringsbilder, mål og prioriterte tiltak.

Flekkefjord kommune er administrativt organisert i en modell med tre nivåer.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i kommunens delegeringsreglement.

Organisasjonen består av fire hovedtjenesteområder som ledes av hver sin kommunalsjef. Kommunalsjefen er ansvarlig for sitt hovedtjenesteområde innenfor de rammene som er vedtatt i budsjettet og innenfor de fullmakter som er delegert fra rådmannen. Hovedtjenesteområdene er delt inn i ulike enheter som ledes av enhetsleder. I tillegg er det to oppgaveområder; næringsutvikling og analyse og styring, som er knyttet direkte til rådmannen.

Rådmannens ledergruppe består av kommunalsjefene for de fire hovedtjenesteområdene, samt økonomisjef og seniorrådgiver/analytiker.

Hovedtjenesteområdene er videre inndelt i til sammen åtte forskjellige budsjettområder slik:

a) Utvikling og virksomhetsstøtte:	Utvikling og virksomhetsstøtte
b) Oppvekst og kultur har fire budsjettområder:	Skole og kompetanse
	Barnehage
	RBU (ressurssenter for barn og unge)
	Kultur
c) Helse og velferd er delt inn i to budsjettområder:	Helse og omsorg
	Sosial og integrering
d) Samfunn og teknikk:	Samfunn og teknikk

6.1 Utvikling og virksomhetsstøtte

6.1.1 Budsjettområder

Utvikling og virksomhetsstøtte er samlet i ett felles budsjettområde. Kommunalsjef er Kirsten Mauland.

6.1.2 Utfordringsbilde

Utvikling og virksomhetsstøtte løfter frem tre utfordringsbilder som det er viktig å være oppmerksom på i planperioden 2023 - 2026:

a) Beredskap

Pandemien har gitt nyttige erfaringer som kommunen tar med seg videre i en ny hverdag. Samfunnsikkerheten er under stadig endring og grunnleggende verdier vi tidligere har nærmest tatt for gitt er under press. Det omfatter sikkerhetspolitiske spørsmål, forsyningsikkerhet både innen mat og energi, klimaendringer med mer. Vi må omstille og omorganisere raskere enn hva vi er vant til. Som kommune må vi også påregne at vi kan bli utsatt for dataangrep. Sentrale myndigheter har tydelig signalisert at cyber-angrep er en trussel kommunesektoren må ta på alvor. Det er derfor viktig at vi kan er godt rustet til å forebygge og håndtere slike angrep, da de kan få store konsekvenser for kommunens innbyggere.

b) Rekruttering

Signalene for hele kommunesektoren er at behovet for arbeidskraft vil øke i årene fremover. Kommunene på Agder vil mangle arbeidskraft i løpet av kort tid og da spesielt innen helse og omsorg. Vi opplever allerede nå i dag rekrutteringsutfordringer innenfor enkelte stillingskategorier. Både alderssammensetningen på våre medarbeidere, demografien og konkurranse om arbeidskraften gjør at vi må påregne at rekrutteringssituasjonen i årene som kommer vil bli krevende. Gjennomsnittsalderen i kommuneorganisasjonen er 46 år. Innen helse viser beregningene at innen 2030 vil nærmere 70 helsefagarbeidere gå av med pensjon. I tillegg er det beregnet et behov for ytterligere 100 årsverk innen områdene sykehjems- og hjemmetjenester som en følge av den demografiske utviklingen. Samtidig som vi må rekruttere nye medarbeidere, er det viktig å ta vare på og videreutvikle de dyktige og dedikerte medarbeiderne kommunen allerede har. Godt lederskap, kompetanseheving, kultur for heltid, og myndiggjorte medarbeidere som får brukt sin kompetanse, vil være viktige satsingsområder for å kunne møte morgendagens utfordringer.

c) Drift

For at kommunen fortsatt skal kunne gi gode tjenester til innbyggerne, er det viktig at vi har en organisasjon med søkelys på og evne til endring og omstilling. Utviklingsarbeid i tidligere planperioder er overført til drift. For å lykkes videre er det viktig å legge til grunn et økosystem-perspektiv - altså hvordan vi jobber på tvers – både internt i organisasjonen og i samspill med våre omgivelser. I dette ligger det både en forventning til at fremtidig oppgaveløsning vil skje langt mer teambasert og med mindre «silotankegang» innenfor de enkelte tjenesteområdene og med større grad i samhandling med andre samarbeidsparter.

Nøkkelfunksjoner for å møte utfordringene er:

- Digitalisering
- Informasjon

Digitalisering handler ikke bare om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre eksisterende tjenester og arbeidsrutiner slik at de blir mer effektive og pålitelige, men også om å redusere sårbarhet. Digitalisering innebærer omstilling, endring av arbeidsprosesser og etablering av nye strukturer. Vi må gi rom for å prøve ut nye løsninger. Målet er at vi gjennom riktig bruk av teknologi skal ivareta brukernes, næringslivets og innbyggernes behov, på en effektiv og god måte. I tillegg skal vi videreutvikle interne rutiner og støtte våre medarbeidere på tvers i hele organisasjonen. Det er sterke nasjonale føringer

knyttet til digitalisering som gjør at dette er et viktig satsingsområde som krever at vi både har ressurser og kompetanse dedikert til dette arbeidet. Utviklingsarbeid endrer måten kommunen driftes på og sammen med utvikling er det viktig med avlæring av en del gamle løsninger og arbeidsmåter.

Informasjon er en sentral faktor, spesielt i beredskapssammenheng og i en tid preget av stadig nye kriser, men også generelt for kommunens tjenesteleveranse. Vi skal nå ut med korrekt informasjon i rett tid, til rett målgruppe, og med høy troverdighet. Gjennom lovverk har kommunen krav til å drive aktivt informasjonsarbeid, bruke klart språk og å ha tilgjengelige nettsider. Innbyggere har økte forventninger i tråd med utviklingen i det digitale informasjonssamfunnet. Samtidig er landskapet for informasjon preget av støy, fake news og polarisering. Derfor kan neppe viktigheten av en gjennomtenkt kommunikasjonsstrategi, en tydelig visuell identitet og godt strategisk informasjonsarbeid, understrekes sterkt nok.

6.1.3 Prioriterte drifts- og omstillingstiltak, vesentlige endringer og investeringstiltak

Drifts- og omstillingstiltak

U1 Frikjøp i forbindelse med forvaltningsrevisjon

Se kommentarene under punkt c nedenfor.

Andre vesentlige endringer

a) Kommune- og Stortingsvalg

Dette er midler til gjennomføring av kommune- og fylkestingsvalg i 2023 og til stortingsvalg i 2025.

b) Reduserte IKT-kostnader

Dette er en nedjustering som skyldes at DDV har overtatt ansvaret for en del lisenser som tidligere ble betalt av Flekkefjord kommune. Eget IKT-budsjett kan derfor korrigeres for dette.

c) Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har vedtatt å gjennomføre en ekstra forvaltningsrevisjon i 2023 knyttet til kvalitetsutvikling i kommunale helsetjenester. Revisjonskostnadene er beregnet til kr 385 000. Det vil medføre at det også administrativt i kommuneorganisasjonen må fristilles ekstra ressurser for å kunne fremlegge relevant dokumentasjon. Ressursbehovet internt i organisasjonen er beregnet til kr. 100 000.

Investeringstiltak

1) Ramme IKT og digitalisering

Det er behov for en årlig ressursramme til fornyelse av IKT-utstyr. Rammen dekker hovedtjenesteområdene Utvikling og virksomhetsstøtte og Samfunn og teknikk. Beløpet er satt noe høyere i 2023 i forbindelse med kommunevalget og innkjøp av IKT-utstyr til nye folkevalgte.

2) Diverse investeringer

I likhet med tidligere år er det lagt inn en investeringsramme som rådmannen disponerer gjennom året. Det gir nødvendig fleksibilitet i forhold til nye forhold eller avvik som dukker opp.

3-7) Kommunale bidrag til Kirkelig Fellesråds investeringer

Årlig ramme til Kirkelig Fellesråd sine investeringer er oppjustert til 350' fra 2023 og foreslås justert til 400' i 2026. Tilskuddet til nytt kirkesenter, som var bevilget for 2022, er overført til 2023 og under forutsetning av at dette blir realisert er det også lagt inn 1 mill. i 2024. For årene 2024 – 2026 er det lagt inn midler til oppgradering av Hidra kirke (500'), Gyland kirke (750') og Søyland kapell (400')

8-9) Egenkapitalinnskudd i pensjonskassene foreslås videreført. Beløpet til FKP er satt til 1,5 mill. pr. år og for KLP beregnet til 200' pr. år. Innskuddene finansieres med fondsmidler.

6.1.4 Mål og retning

Vi har alle tilgang til relevant informasjon 24/7

Prioriterte aktiviteter

- Videreutvikle kommunens hjemmeside til en komplett digital portal for alle kommunale tjenester
- Effektivisere interne arbeidsprosesser ved å ta i bruk nye digitale løsninger
- Vurdere innføring av nytt system for overføring av politiske møter, samt for elektronisk votering
- Automatisering ved bruk av chat, roboter og kunstig intelligens
- Ta i bruk plattform for digital samhandling for ansatte
- Benytte digitaliseringskompetanse på tvers i hele organisasjonen

Målepunkter:

- o Flere digitaliserte prosesser og økt deltakelsen i kommunale digitaliseringsprosjekter
- o Bruk av MinSide, Kommune-Kari og «Tore på kontoret», bookingløsning, digitale skjema
- o Reduksjon i skanning av dokumenter og i omfanget av fysiske dokumenter

Vi skal være en attraktiv arbeidsplass

Prioriterte aktiviteter

- Utarbeide en overordnet rekrutteringsstrategi
- Utarbeide en overordnet arbeidsgiverstrategi
- Delta i rekrutteringsprosjekt i samarbeid med Smaabyen og næringslivet
- Tilrettelegge for heltidskultur med fokus innen skole og barnehage
- Følge opp medarbeider-, og HMS-undersøkelsen
- Være en inkluderende arbeidsplass
- Kulturbygging og lederutvikling

Målepunkter:

- o Sluttsamtaler
- o Andel heltidsstillinger og gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt
- o Resultatene på medarbeiderundersøkelsen
- o Antall søkere til ledige stillinger

Saksbehandling foregår i fagsystemene

Prioriterte aktiviteter:

- Opplæring av saksbehandlere og ledere i form av nanolæring, kursing og veiledning
- Tidligere sekretærfunksjoner utføres i økende grad av alle saksbehandlere og ledere (avlæring)
- Digitalisere papirarkivet

Målepunkter:

- o Større dokumentfangst av e-poster, SMS osv.
- o Flere av de fysiske arkivene blir digitalisert til Documaster
- o Periodisk arbeidsregistrering

Vi skal legge til rette for nettverk

Prioriterte aktiviteter:

- Etablere nettverk – intern og ekstern økosystemtenkning
- Legge til rette for oppgaveløsning på tvers i team

Målepunkter:

- o Samarbeid rapportert i tertialrapport

Vårt samlede årlige sykefravær skal ikke overstige 7,5%

For de fire hovedtjenesteområdene er det satt følgende delmål:

- Utvikling og virksomhetsstøtte – under 5 %
- Oppvekst og kultur – under 7 %
- Helse og velferd – under 8,5 %
- Samfunn og teknikk – under 6,5 %
- Unngå økning i antall uføre og/eller uføregrad

Prioriterte aktiviteter

- Følge opp årshjulet og aktivitetene i kommunens HMS-håndbok og legge til rette for opplæring
- Bistå enhetene i nærværarbeidet/sykefraværsoppfølgingen
- Samarbeide tett med Arbeidslivssenteret, bedriftshelsetjenesten og Nav for å kartlegge og iverksette helsefremmende tiltak/prosjekter

Målepunkter

- o Utviklingen i sykefraværet innenfor de ulike hovedtjenesteområdene
- o Enhetenes rapportering på HMS området

Vi har en felles internkontroll som en del av daglig ledelse i hele organisasjonen

Prioriterte aktiviteter

- Opplæring i internkontroll
- Alle hovedtjenesteområder rapporterer på sin internkontroll
- Hvert hovedtjenesteområde rapporterer på egne interne tilsyn
- Alle områder og enheter benytter ett felles kvalitetssystem

Målepunkter

- o Internkontroll som rapporteringspunkt i tertialrapporten
- o Økt innmelding av avvik i hele organisasjonen
- o Reduksjon i behandlingstid avvik
- o Færre alvorlige avvik
- o Gjennomført opplæring i internkontroll

Vi skal behandle personopplysninger sikkert, forsvarlig og lovlig

Prioriterte aktiviteter

- Sikre at det foreligger databehandleravtaler
- Innmelding av databehandlerprotokoller
- Følge opp avvik på personvernbrudd
- Alle skjema mot innbyggerne og internt oppfyller kravene om personvern
- Intern opplæring om arkivering, saksbehandling og innsyn
- Kvalitetssikre kameraovervåking i egne lokaler/ bygg

Målepunkter

- o Utviklingen i antall avvik meldt til Datatilsynet
- o Utviklingen i antall avvik knyttet til postliste
- o Antall utfylte skjema for databehandlerprotokoller
- o Gjennomførte internkurs

Vi forbereder oss på kriser og uønskede hendelser

Prioriterte aktiviteter

- Ny overordnet ROS-analyse
- Etablere et kommunalt beredskapsråd
- Gjennomgå organiseringen av beredskapsarbeidet
- Delta i eksterne øvelser
- Øve og evaluere diverse planverk
- Utarbeide nye planer

Målepunkter

- o ROS-analysen er ferdigstilt og kommunens beredskapsplaner er oppdatert
- o Kommunalt beredskapsråd er etablert

- Strukturen for beredskapsorganisasjonen er gjennomgått og avklart

Vi har en økonomistyring som reduserer unødige kostnader og sikrer inntekter

Prioriterte aktiviteter

- Lederne skal kontrollere lønnsutbetalinger
- Avvik meldes videre til nærmeste leder og håndteres i utgangspunktet innen tildelt ramme
- Informere ledere om dokumentasjonskrav, bruk av momskoder og korrekt utfylt sykemelding
- Faktura skal mottas elektronisk (EHF) og anvises/ attesteres fortløpende

Målepunkter

- Færre feilutbetalinger av lønn
- Redusere tap av momskrav og refusjonskrav
- Redusere purregebyr

Vi har en tydelig kommunikasjonsstrategi

Prioriterte aktiviteter

- Utarbeide og forankre en helhetlig kommunikasjonsstrategi/ krisekommunikasjon
- Modernisere hjemmesiden til Utvikling og virksomhetsstøtte (eksempelside)
- Kommunens designprofil skal moderniseres

Målepunkter

- Kommunikasjonsstrategien er ferdigstilt
- Designprofilen er ferdigstilt

6.1.5 Organisering

Hovedtjenesteområdet Utvikling og virksomhetsstøtte omfatter budsjettmessig disse delområdene:

1. Politikk
2. Rådmann
  - Rådmannens ledergruppe
  - Næring
  - Styring og analyse
3. Utvikling og virksomhetsstøtte

Enhet	Leder:	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
Ordfører	Torbjørn Klungland	1,0	1,0	
Rådmann	Bernhard Nilsen	7,0	7,0	Rådmannens ledergruppe / styring og analyse
Næring	Bernhard Nilsen	1,0	1,0	Næringssjef
Utvikling og virksomhetsstøtte	Kirsten Mauland	12,5	12,5	Politisk sekretariat, arkiv/dokumentsenter, personal, økonomi, informasjon, digitalisering, internkontroll, beredskap, informasjonssikkerhet
		2,3	2,3	Vikarsentral
SUM		23,8	23,8	
Andre - felles		3,7	3,7	Frikjøp tillitsvalgte (inngår i utvikling og virksomhetsstøtte)

Lærlinger

Antall lærlingehjemler er økt til 19 hjemler som følge av bystyrets vedtak våren 2022. Fordelingen for 2023 ser slik ut:

2023	1. års lærling	2. års lærling	Totalt
Helse og velferd	8	5	13
Oppvekst og kultur	2	4	6
Samfunn og teknikk	0	0	0
Utvikling og virksomhetsstøtte	0	0	0
Totalt	12	7	19

6.2 Oppvekst og kultur

Overordnede mål for oppvekst:

- Alltid barnets beste
- Utdannelse for livet – læring, mestring og livskompetanse

6.2.1 Budsjettområder

Oppvekst og kultur består av følgende budsjettområder:

1. Skole og kompetanse
2. Barnehager
3. Ressursenter barn og unge
4. Kultur

Kommunalsjef er Svein Hansen.

6.2.2 Utfordringsbilde

Innenfor oppvekst og kultur er det spesielt to utfordringsbilder kommunen må holde øye med og jobbe med i perioden 2023 - 2026:

a) Spes.undervisn., spes.ped. hjelp, tilbud til minoritetsspråklige, barn og unge som utfordrer

Alle disse områdene som er nevnt, hører tett sammen. Selv om barnetall og elevtall i Flekkefjord er på vei nedover noen år nå før det snur, er det et økende utfordringsbilde rundt disse områdene.

Etter mottak av et stort antall flyktninger de siste årene, inkludert et stort antall fra Ukraina i 2022, er det nå et rekordstort antall minoritetsspråklige barn i barnehage og skole. Det er viktig at kommunen gir et godt tilbud til disse - våre nye innbyggere - slik at de så raskt som mulig blir en del av Flekkefjordssamfunnet; skole og arbeidsliv. Samtidig er det et økende antall barn og unge som er urolige og som bærer utfordringene med seg inn i barnehage og skole. De sliter med å bli en integrert del av den ordinære skole- og barnehageaktiviteten. Det er derfor viktig at vi klarer å gi et tilpasset og riktig tilbud til dem og deres familier gjennom hele oppveksten, slik de kan fullføre grunnskole og videregående skole på en god måte.

Lykkes ikke kommunen med det kan vi oppleve en kraftig økning i omfanget av spesialpedagogisk hjelp i barnehage og spesialundervisning i skolen. Det vil binde opp ressurser som til «reparasjon» i stedet for forebygging. Det vil også ha stor innvirkning på det økonomiske handlingsrommet og mulighetene for fleksibel ressursbruk innenfor oppvekstområdet. Det er derfor avgjørende at vi greier å sette inn hjelp tidlig i opplæringsløpet og samtidig holde en høy kvalitet på det ordinære skole- og barnehagetilbudet. Det er også viktig at vi videreutvikler skole- og barnehagetilbudet slik at det gir et godt tilbud til *alle* og ikke bare for det store flertallet av de som vokser opp i Flekkefjord.

b) Barnevern

Det er vanskelig å legge begrensninger på utgifter knyttet til barnevern, siden det dreier seg om tiltak knyttet til barn og unge i en vanskelig livssituasjon. Det er likevel et viktig område å følge opp, og det må jobbes målrettet forebyggende og tverrfaglig for å kunne motvirke behovet for omfattende barnevernstiltak. Hvis man ser på utviklingen de siste årene, ser det ut til at vi er blitt flinkere til å komme inn med tidlige tiltak på andre områder før det blir et større barnevernstiltak, samtidig som vi jobber tett sammen med barnevernet rundt dette. Samtidig viser budsjettforslaget for 2023 at kun noen få nye enkeltvedtak betyr store økte kostnader for kommunen.

Det er likevel viktig å jobbe kontinuerlig med tidlige tiltak og god kvalitet i tiltakene, og med barnevernsreformen som er innført fra 1.1.2022 blir det ekstra viktig med tidlig innsats og at hele «laget» rundt barnet; de unge og familiene – styrkes og koordineres. Kommunene må ta større ansvar for en del tiltak som tidligere var på statlig nivå, og det er derfor viktig med god forebygging og skreddersydde tiltak.

Det er også viktig med en koordinert regional prosess for å avklare hva Lister barnevern tar hånd og hva de enkelte kommunene lokalt tar hånd om. I Flekkefjord har vi som et konkret prosjekt etablert et ressurs-team på tre personer som skal gå tidlig inn og gi hjelp til barn, unge og familier. Teamet er foreslått videreført, og vi håper at teamets arbeid på sikt vil gi mindre behov for omfattende og kostbare barnevernstiltak. Det er imidlertid vanskelig å måle effektene av dette, siden de ofte handler om unngåtte kostnader.

6.2.3 Prioriterte drifts- og omstillingstiltak, vesentlige endringer og investeringstiltak

Drifts- og omstillingstiltak

O1 Ekstra lærling

Dette er en følge av vedtak i BYS-029/22, knyttet til virksomhetsrapport 1.tertial, der det ble vedtatt å finansiere inntak av én ekstra lærling i barne- og ungdomsfaget

O2 Drift av Kafe Johan/ungdomstiltak/alternative skoletilbud

De siste årene har antallet barn og unge som ikke finner seg til rette i skole og barnehage økt. Det er flere barn og unge som ikke møter på skolen, vandrer rundt i ganger og korridorer, er utagerende og utfordrer den ordinære aktiviteten i barnehage og skole. Tallene fra Ung Data-undersøkelsen i 2019 viser også at det er et større antall ungdommer enn tidligere som har prøvd rusmidler, har fysiske og psykiske helseplager og som faller ut av organiserte idretts- og ungdomstilbud. I samtaler med de unge er også tilbakemeldingen at de savner trygge steder å være, uten at det er for mange forpliktelser og krav fra voksne. Som konkrete prosjekttiltak i forhold til dette bildet, har det blitt etablert en ungdomskafe i sentrum og etablert alternative skolearenaer som foreslås videreført i økonomiplanperioden.

O3 PPT- ledelsesressurs

I forbindelse med at bystyret har vedtatt å tre ut av Lister PPT fra 1.1.2024, foreslås det at ny leder for PPT ansettes fra 1.10.2023 for å forberede denne overgangen.

O4 Omstilling

Oppvekst og kultur har et omstillingskrav på 1 mill. i 2024 som øker til 2 mill. i 2025 og til 4 mill. i 2026. Dette vil hovedtjenesteområdet måtte jobbe videre med å konkretisere i løpet av 2023 og påfølgende år.

Andre vesentlige endringer

a og b) Utsatte elever i barne- og ungdomsskolen/spes.ped.tiltak skole og barnehage

Vi ser at det tradisjonelle skole- og barnehagetilbudet utfordres av at flere barn og unge sliter med å finne seg til rette i skole og barnehage. Det er et økende antall spesialpedagogiske vedtak, samtidig som det er mange minoritetsspråklige i barnehage og skole som trenger ekstra oppfølging i en tidlig fase. Derfor foreslås det prioritert en styrking av ressursene i skole og barnehage for å jobbe tidlig og forebyggende med å snu denne trenden. Vi må også se på hvordan vi kan endre og tilpasse det tradisjonelle barnehage- og skoletilbudet til de behovene dagens og framtidens barn, unge og familier har.

c) Redusert elev- /klassetall skole

I økonomiplanperioden er elevtallet i Flekkefjordsskolen stipulert å gå ned med nærmere 100 elever før det fra 2026 forventes å svinge oppover igjen. Ungdomsskolen har et relativt stabilt elevtall i perioden bortsett fra i 2025/2026 der det ser ut til at de går ned med ca. 40 elever før elevtallet stiger igjen. Barne-skolene i sentrum ser ut til å gå ned 50-60 elever fram til 2025/26, før elevtallet øker igjen fra 2026. I distriktene er tendensen at Gyland skole og Sira skole trolig vil få en relativt kraftig elevtallsreduksjon de neste årene (ned 30 %), mens Hydra skole trolig vil øke elevtallet med rundt 50 % de neste årene. Når elev- og klassetallet synker, er det også nødvendig at driftsrammene justeres ned siden lave barnetall gir lave overføringer fra staten. Samtidig må driftsrammene tilpasses det utfordringsbildet som til enhver tid er blant, unge og familier. Det blir derfor viktig å prioritere riktig bruk av de ressursrammene som er til rådighet, samtidig som en oppdaterer bildet til hva som blir det faktiske elevtallet. Prognoser ut fra fødselstall gir ikke alltid det rette bildet når de begynner på skolen seks år senere. Flekkefjord kommune er inne i en trend med økt tilflytting av barnefamilier og dermed et høyere barnetall enn fødselstallene skulle tilsa.

e) Økt ramme barnevern

Barnevernet melder om behov for økte rammer på grunn av konkrete plasseringsvedtak som er gjort sent på høsten 2022. Dette er såpass tunge saker at hver enkelt plassering er relativt kostnadskreven.

f) Flere barn i barnehage / modulbarnehage tilknyttet Rauli barnehage

Barnehagekapasiteten i Flekkefjord etter opptaket i august 2022 og januar 2023 er sprengt. Spesielt i sentrumsområdet er det utfordrende å finne plass til alle som søker, mens det ennå er noen ledige plasser i barnehagene i distriktet. Bakgrunnen for økningen er en kombinasjon av høyere fødselstall fra 2020, mottak og bosetting av flyktninger og økt tilflytting av barnefamilier til Flekkefjord.

Foreløpig er det akutte og kortsiktige plassbehovet løst ved at vi fra desember 2022 får på plass en modul som er tilrettelagt for 35 plasser tilknyttet Rauli barnehage. Denne er foreløpig leid for to år med opsjon for to år til. Hvis økningen fortsetter videre framover, vil det være behov for å utvide barnehagekapasiteten på permanent basis. Fortrinnsvis bør det skje i eller nært sentrum slik at de som ikke disponerer bil kan ha barnehageplass innenfor gangavstand, men det vil trolig være utfordrende å finne en egnet tomt. Et alternativ kan da være å bygge på Rauli barnehage siden denne barnehagen allerede har et stort uteområde som kan ta imot flere barn. Rauliområdet er også det stedet hvor det legges ut flest boligtomter for tiden, og det vil sannsynligvis være et boområde med en høy andel barnefamilier de neste årene.

Investeringstiltak

10) Oppgraderinger Gyland skole

Gyland skole er en 60 år gammel skolebygning som har behov for en del oppgraderinger innvendig og utvendig. Tak, kledning, toaletter, dører og vinduer (noen er skiftet i 2022), universell utforming og romdisponering er eksempler på dette. Det er også fuktutfordringer i kjelleren som bør kartlegges nærmere, samtidig som en vurderer mulighetene for å etablere en ny inngang til biblioteket tilrettelagt for bevegelsehemmede, eventuelt se på en flytting av biblioteket. Det er også ønskelig å vurdere om endringer av romsituasjonen for sløyd kan gi en bedre arealutnyttelse.

11) IKT-utstyr i skole og barnehage

Det er fortløpende behov for nyinnkjøp og oppgraderinger innen IKT i skole og barnehage. I 2020 ble det gjort et stort løft både i forhold til nettverk ved skolene og antall elev PC-er. Utsiftingen av og økt tetthet av PC-er og Chromebook til elevene fortsatte i 2021. I 2022 fullførte vi dette og påbegynte en utskifting av interaktive tavler i skole og barnehage. I 2023 og 2024 vil det være behov for å skifte ut PC-ene til pedagogene i skole og barnehage, fortsette utskiftingen av interaktive tavler, samt skifte ut de tidligste I-padene som ble kjøpt inn til elevene.

12) Leke- og aktivitetsarealer i skoler og barnehager

Det er fortløpende behov for å fornye og oppgradere lekeapparatene ved flere skoler og barnehager. I tillegg bør det vurderes om det kan opparbeides bedre aktivitetsområder ved de skolene med knappst uteareal i forhold til elevtall. Både lekeapparater og aktivitetsarealer er ganske kostbare, og det er derfor for store utgifter for enhetene til å kunne ta på egne driftsbudsjetter. Det er også fortløpende et behov for å skifte ut stoler og bord til elevene ute på skolene.

13) Teknisk utstyr Flekkefjord kultursenter Spira

Etter noen års drift ved Spira er det nødvendig å fornye og oppdatere teknisk utstyr for lyd, lys og bilde på Spira slik at både kino og arrangementer kan gjennomføres på en tilfredsstillende måte. Det foreslås derfor satt en ramme til dette annethvert år. I tillegg ligger det an til at kinoprojektoren i storsalen sannsynligvis vil måtte skiftes ut i løpet av 2 - 3 år.

14) Tiltak Hydra skole og barnehage

Skolen og barnehagen på Hydra, med sin nærhet til sjøen og tradisjoner knyttet til dette, bruker båt i mange av sine aktiviteter. Det har derfor vært regulert inn et sted for framtidig sjøbu som de kan benytte til lagring av båt og utstyr. Det foreslås i løpet av økonomiplanperioden lagt inn midler til å realisere dette prosjektet. Forslaget legger opp til oppstart og grunnarbeider i 2023 og bygging av sjøbu i 2024.

16) Svege Verksted

Det foreslås avsatt midler for å kunne gjøre nødvendige tilpasninger for å ta imot nye brukere.

6.2.4 Skole og kompetanse

6.2.4.1 Mål og retning

Gjennom bevisst voksenrolle skal skolene være gode arenaer for utvikling av sosial kompetanse

Prioriterte aktiviteter

- Alle ansatte tilbys hvert år kurs/fagsamling knyttet til voksenrollen
- Alle barn og unge skal oppleve at de voksne ser de, anerkjenner de og har tro på de
- Alle skoler har etablert felles prinsipper for utøvelse av voksenrollen, for eksempel klasseledelse
- Alle skoler har faste strukturer for veiledning og oppfølging av hvordan voksenrollen utøves
- Oppdaterte planer for utvikling av skolemiljø og sosial kompetanse brukes aktivt på alle skoler
- Skolene jobber i tråd med innholdet i kommunens handlingsplan for sosial inkludering i skolene, og evaluerer planen årlig
- De voksne i skolen jobber aktivt med å se og inkludere de som faller utenfor, og er opptatt av å formidle kunnskaper og ferdigheter som gjør elevene til positive deltakere i felleskapet
- Programmene «Blindsone» og trivselsledere videreføres på skolene

Målepunkter

- o Elevundersøkelsen
- o Brukerundersøkelser
- o Ståstedsanalysen
- o Antall tiltaksplaner/aktivitetsplaner for økt trivsel
- o Antall klagesaker og varslinger

Kvaliteten på ordinær undervisning og tilpasset opplæring holder en slik kvalitet at behovet for spesialundervisning holdes på et lavt nivå

Prioriterte aktiviteter

- Skolene jobber systematisk og målrettet med oppfølging av den enkelte elev.
- Det gis veiledning og oppfølging av lærere i Pedagogisk team der PPT også deltar
- Kvalitetsutvikling gjennom deltakelse i lærende nettverk
- Utvikling knyttet til prioritert innføring av Fagfornyelsen/nye læreplaner i alle fag fra høsten 2021
- Kartlegging gjøres i henhold til kartleggingsplan, registreres i Vokal og følges opp med tiltak
- Tiltaksplan brukes for systematisering og dokumentering av tidlige tiltak når kartlegging viser at elever har utfordringer. Tiltak og oppfølginger dokumenteres i programmene IST og Engage
- Tiltakene skal i så stor grad som mulig ta utgangspunkt i det sosiale klassefelleskapet
- Sammen med Lister PPT og de andre kommunene i Listerregionen utvikle en modell for et mer helhetlig samarbeid mellom PPT, skoler, barnehager og eiernivå i regionen
- Alternative opplæringsarenaer etableres ut fra behov

Målepunkter

- o Tiltaksplan er i aktiv bruk på alle skoler
- o Pedagogisk team er implementert og i aktiv bruk på alle skoler
- o Det er et tett samarbeid med PPT knyttet til systemarbeid
- o Andelen spesialundervisning er på 4 - 6 %
- o Ligge på eller over landsgjennomsnitt mht. læringsresultater, læringsmiljø og trivsel i skolen.
- o Implementering av Fagfornyelsen/nye læreplaner i alle fag følger planlagt framdrift
- o Etablering og drift av alternative opplæringsarenaer

Minoritetsspråklige i skolene skal stimuleres til å lære norsk språk så raskt som mulig

Prioriterte aktiviteter

- Det legges til rette for å stimulere til at ansatte tar etter- og videreutdanning innenfor fagfeltet
- Alle skoler jobber etter felles, vedtatte rutiner for særskilt språkopplæring
- Videreføre miljøveilederarbeid med vekt på skole-hjem-samarbeid og deltakelse i fritidsaktiviteter
- Tettere samarbeid med NAV om oppfølging og modellering i familiefellesskapet

- Fokus på tidlig innsats og at ansvarsgrupper opprettes rundt de flyktningbarn som har behov
- Skoleeier har ansvar for lærende nettverk mellom skolene i arbeid med minoritetsspråklige barn
- Det opprettes tidsbegrensede innføringsgrupper for nyankomne minoritetsspråklige hvis behov
- Det tilbys gratis SFO mens foresatte deltar på introduksjonsordning
- Styrke arbeidet og ressursene med fokus på tidlig innsats på de enheter med mange flyktninger.

Målepunkter

- o Minoritetsspråklige barn har utbytte av den ordinære undervisningen rimelig tid etter ankomst
- o Antall ansatte som tar etter- og videreutdanning
- o Opprettholde og/eller utvide ressurs til miljøveilederstilling for flyktninger
- o Andel minoritetsspråklige barn som deltar i SFO
- o Lavt antall familier med behov for inngripende tiltak for å ivareta god oppfølging av barn og unge

Skolene skal, gjennom godt og dedikert tverrfaglig samarbeid, bidra til å ivareta en helhetlig tenkning rundt barn og familie

Prioriterte aktiviteter

- Skolene fortsetter arbeidet med implementering og utvikling av BTI-modellen gjennom blant annet opplæring av ressurspersoner fra hver enhet i «Ta opp uro»-metodikk
- Skolene bruker møtepunktene for tverrfaglig samhandling som er etablert i kommunen, og jobber i tråd med de forpliktelsene som ligger i rutineene for TVIST, koordinatorrolle og ansvarsgruppe
- Skolene oppretter og koordinerer ansvarsgruppe når to eller flere tjenester er involvert
- Vi har et helhetlig og godt koordinert tjenestetilbud uten oppfølgingsbrudd gjennom gode rutinebeskrivelser og god kommunikasjon mellom de ulike aktørene som er involvert
- Det er tett samarbeid med helsestasjon, ressursteam og familiesenter, som skal hjelpe skolene med tett oppfølging, veiledning og modellering mot barn, unge og familier med behov for tverrfaglig oppfølging

Målepunkter

- o Gjennom god opplæring og kompetanse og gode rutinebeskrivelser vet ansatte i skolen hva de skal gjøre når de opplever en uro for et barn
- o Foresatte blir involvert tidlig og opplever at de blir respektert av opplærings- og hjelpetjenestene.
- o Brukerundersøkelser
- o Det er god kontinuitet i tiltak og tjenester og en tydelig og avklart ansvarsfordeling mellom skolene og de tverrfaglige tjenester

Skolene preges av god ledelse som tar ansvar for resultatutvikling og som bygger en inkluderende og lærende kultur gjennom samhandling med andre

Prioriterte aktiviteter

- Deltar årlig på lederopplæring internt i kommunen og eksternt
- Deltar aktivt på lærende møter med andre ledere innen sektoren
- Vi arbeider etter prinsippet «tett på» i vår ledelsesutøvelse
- Prioriterer tydelighet, forutsigbarhet, struktur og relasjonsbevissthet i sin ledelsesutøvelse
- Alle ledere på enhetsnivå erkjenner ansvar for tett oppfølging av personal, økonomi og fag
- Alle skoler bruker virksomhetsplaner aktivt som ledelses- og utviklingsverktøy

Målepunkter

- o Deltakelse, engasjement og involvering på lederopplæringstiltak og nettverk gjennom året
- o Resultatoppnåelse i forhold til både økonomi, fag og personal
- o Oppdaterte virksomhetsplaner på alle skoler utarbeidet i involverende prosesser med de ansatte
- o Medarbeiderundersøkelser

Skolene fremmer god psykisk helse

Prioriterte aktiviteter

- Skolene implementert verktøyet «Psykologisk førstehjelp» i samarbeid med helsestasjonen
- Implementering av prinsipper fra TBO (traumebasert omsorg) i praksisfeltet
- De voksne i skolene må ha kunnskap om og kunne gjenkjenne symptomer på psykisk uhelse
- Miljøterapeut ansettes på barneskolenivå slik som på ungdomsskolen
- Sentrumsskolene videreutvikler samarbeider med barne- og ungdomsavlastningen for et mer helhetlig arbeid rundt de barna med utvidet behov
- Skolene samarbeider tett og systematisk med elevråd og foreldreråd for å fremme skolemiljøet
- Skolene samarbeider aktivt med foresatte, helsestasjon, familiesenter, ressursteam, PPT og barnevern for å forebygge og sette inn tidlige tiltak mot utsatte barn og unge
- Alle enheter deltar aktivt i og Flekkefjord kommune er foregangskommune i prosjekt «Folkehelse og livsmestring i Lister»

Målepunkter

- o Ung-Data undersøkelsen
- o Elevundersøkelsen
- o Frafallsstatistikk

6.2.4.2 Organisering

Ansvar	Enhet	Leder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
2100	Felles skole	Svein Hansen	1,0	1,0	
2110	Gyland skole	Anne Bystadhagen	8,8 0,07 2,0 229	8,4 0,07 1,1 229	Årsverk Kontor SFO Timeressurser
2120	Hidra skole	Svein Harald Olsen	6,2 0,07 1,2 161	6,10 0,07 0,82 161	Årsverk Kontor SFO Timeressurser
2130	Sira skole	Torgeir Skogan	10,4 0,12 1,2 271,3	10,4 0,12 1,2 261,3	Årsverk Kontor SFO Timeressurser
2140	Sunde skole	Turid L Fosse	49,7 1 6,0 1293,1	45,50 1 5,08 1207,1	Årsverk Kontor SFO Timeressurser
2150	Søyland skole	Ingjerd Sindland	15,4 0,4 5,6 400,3	16,8 0,4 6,4 400,3	Årsverk Kontor SFO Timeressurser
2180	Flekkefjord Ungdomsskole	Terje Lauvdal	46,9 0,8 1032,9	44,5 0,8 1017,9	Årsverk Kontor Timeressurser
2190	Flekkefjord Voksenopplæring	Svein Hobbesland	11,9 0,8 8,1	6,77 0,8 8,7	Voksenopplæring Kontor Svege Verksted
	Skole og kompetanse		160,66 16,8 3387,3	151,6 14,6 3266,6	Årsverk skole/kontor/VO Årsverk SFO Timeressurser

Ressurstildelingen av undervisningstid skjer i form av lærertimer pr. uke. Når skolene velger å bruke tildelte ressurser til assistenttimer, belastes en lærertime pr. 2 assistenttimer. Oversikten ovenfor er oppdatert pr. oktober 2022 og gjelder for skoleåret 2022 – 23.

Timene tar utgangspunkt i tildelte grunnressurs til skolene. Årsverk vs timer: FUS 22 underv.timer pr årsverk, barneskole 26.

I denne oversikten er ikke lærlingehjemler tatt med.

6.2.5 Barnehage

6.2.5.1 Mål og retning

Gjennom bevisst voksenrolle skal barnehagene være gode arenaer for lek-, læring og utvikling av sosial kompetanse

Prioriterte aktiviteter

- Alle ansatte tilbys hvert år kurs/fagsamling knyttet til voksenrollen
- Alle barn og unge skal oppleve at de voksne ser de, anerkjenner de og har tro på de
- Alle barnehager har etablert felles prinsipper for utøvelse av voksenrollen, med praksiseksempler
- Alle barnehager har faste strukturer for veiledning og oppfølging av hvordan voksenrollen utøves
- Oppdaterte planer for utvikling av barnehagemiljø og sosial kompetanse brukes aktivt i alle barnehager

Målepunkter

- o Foreldreundersøkelse
- o Antall tiltaksplaner jf. kap 8 barnehageloven
- o Tilbakemeldinger foreldresamtaler

Kvaliteten på ordinært barnehagetilbud skal være av en slik kvalitet at behovet for spesialpedagogisk hjelp holdes på et lavt nivå

Prioriterte aktiviteter

- Barnehagene jobber systematisk og målrettet med oppfølging av det enkelte barn.
- Det gis veiledning og oppfølging av pedagogiske ledere i Pedagogisk team der PPT også deltar
- Kvalitetsutvikling gjennom deltakelse i lærende nettverk og nasjonale kompetanseordninger (Regional kompetanse ordning og Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering)
- Barnehagebasert utviklingsarbeid og implementering av Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Barnehagene jobber systematisk i tråd med BTI handlingsveileder og benytter seg av aktuelle verktøy etter behov.
- Kartlegging gjøres i tråd med rutiner som foreligger og følges opp med aktuelle tiltak som systematiseres i tiltaksplan
- Sammen med Lister PPT og de andre kommunene i Listerregionen utvikle en modell for et mer helhetlig samarbeid mellom PPT, skoler, barnehager og eiernivå i regionen

Målepunkter

- o Tiltaksplan er etablert og iverksettes ved behov i alle barnehager
- o Andelen spesialpedagogisk hjelp er under eller likt med sammenlignbare kommuner
- o Ligge på eller over nasjonal bemannings- og pedagognorm
- o Før overgang til skole har flere barn fått så god hjelp at behovet for vedtak reduseres

Barnehagene skal ha et godt språkmiljø som stimulerer til god og rik språkutvikling hos alle barn, og særskilt flerspråklige barn

Prioriterte aktiviteter

- Barnehagene skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- Barnehager skal jobbe bevisst og strukturert med språkstimulerende aktiviteter som inkluderer alle barna.
- Barnehager skal bruke kartleggingsverktøy for å finne ut hva det er behov for å ha fokus på i språkarbeidet tilpasset barnegruppen
- Styrke arbeidet og ressursene med fokus på tidlig innsats i barnehager med høy andel minoritetsspråklige barn
- Tilby gratis barnehageplass mens foresatte deltar på introduksjonsordning

- Videreføre miljøveilederarbeid med vekt på barnehage-hjem-samarbeid og deltakelse i fritidsaktiviteter
- Barnehager har egne overføringsmøter med skoler for minoritetsspråklige barn etter samtykke fra foresatte
- Barnehagene deltar i READ Agder fra og med våren 2023

Målepunkter

- o Pedagogisk team og systemarbeid, samarbeid med PPT
- o Barnehagenes årsplaner
- o TRAS kartleggingsverktøy
- o Kartleggingsverktøy for flerspråklige barn
- o Basil - antall flerspråklige som har barnehageplass

Barnehagene skal, gjennom godt og dedikert tverrfaglig samarbeid, bidra til å ivareta en helhetlig tenkning rundt barn og familie

Prioriterte aktiviteter

- Barnehagene jobber i tråd med BTI handlingsveilederen og benytter verktøy fra BTI verktøykassen ved behov
- Barnehagene oppretter og koordinerer ansvarsgruppe når 2 eller flere tjenester er involvert i «laget rundt barnet»
- Barnehagene bruker møtepunktene for tverrfaglig samhandling som er etablert i kommunen, og jobber i tråd med de forpliktelsene som foreligger i rutinebeskrivelsen for pedagogisk team, TVIST, koordinatorrollen og ansvarsgruppe
- Alle barnehagene deltar på kompetanseutvikling via Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkludering.
- Barnehagene samarbeider med helsestasjonen og tjenestetilbudene her. Samarbeidet skal bidra til tidlig og riktig hjelp til familier som trenger ekstra oppfølging

Målepunkter

- o Gjennom god opplæring og kompetanse og gode rutinebeskrivelser vet ansatte i barnehagene hva de skal gjøre når de opplever en uro for et barn
- o Foresatte involveres tidlig og opplever at de blir respektert av barnehagene og hjelpetjenestene.
- o Brukerundersøkelser
- o Det er god kontinuitet i tiltak og tjenester og en tydelig og avklart ansvarsfordeling mellom barnehagene og de tverrfaglige tjenestene

Barnehagene preges av god ledelse, som bygger en inkluderende og lærende kultur for sosial, emosjonell og faglig utvikling

Prioriterte aktiviteter

- Deltar årlig på lederopplæring internt i kommunen og/ eller eksternt
- Deltar aktivt på lærende møter med andre ledere innen sektoren
- Alle ledere på enhetsnivå erkjenner ansvar for tett oppfølging av personal, økonomi og fag
- Alle barnehagene bruker virksomhetsplanen aktivt som ledelses- og utviklingsverktøy
- Barnehagene jobber med barnehagebasert kompetanseutvikling via Regional kompetanseordning (Rekomp)

Målepunkter

- o Deltakelse, engasjement og involvering på lederopplæringstiltak og nettverk gjennom året
- o Resultatoppnåelse i forhold til både økonomi, fag og personal
- o Oppdaterte virksomhetsplaner i alle barnehager utarbeidet i samarbeid med de ansatte
- o Medarbeiderundersøkelser

Barnehagene skal være arena for utvikling av sosial kompetanse

Prioriterte aktiviteter

- Barnehagene har handlingsplan for sosial inkludering
- Barnehagene skal fange opp mistrovisel, krenkelser og mobbing og lage en plan for å sørge for at barn får et trygt og godt barnehagemiljø.
- Tett samarbeid med de foresatte

Målepunkter

- o Brukerundersøkelse
- o Tilbakemelding på foreldremøter
- o Tilbakemelding på foreldresamtaler
- o Barnesamtaler
- o Tiltaksplaner

Barnehagene fremmer god psykisk helse Prioriterte aktiviteter

- Barnehagene bruker verktøyet «Psykologisk førstehjelp» og prinsippene herfra i hverdagen
- De voksne i barnehagen har tilstrekkelig kunnskap for å gjenkjenne symptomer på psykisk uhelse
- Iverksette dialogmetodikk «Ta opp uroen» hos alle barnehageansatte
- Iverksette prinsipper fra TBO (traumebasert omsorg) i praksisfeltet og videreutvikling via deltakelse i prosjektet Folkehelse og livsmestring.

Målepunkter

- o Brukerundersøkelse
- o Tilbakemelding på foreldremøter
- o Pedagogisk team brukes aktivt i arbeidet med å fremme god psykisk helse

6.2.5.2 Organisering

Ansvar	Enhet	Leder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
2200	Felles / spesialpedagogisk hjelp førskole Språkressurs	Janne Haugland	1,0 10,3 1,73	1,0 9,1 1,7	
2210	Gyland barnehage	Anne Cathrine Fedjestad	6,3 Adm 0,8	4,0 Adm. 0,7	Pr opptak januar 2023
2220	Hidra barnehage	Liv Torhild Hansson	7,5 Adm 0,8	8,6 Adm. 0,7	Pr opptak januar 2023
2230	Sira barnehage	Hanne Sunde Haugland	6,33 Adm 0,8	7,8 Adm. 1,0	Pr opptak januar 2023
2240	Sentrum barnehage	Monica Stølen Hauge	14,8 Adm 1,0	15,0 Adm. 1,0	Pr opptak januar 2023
2250	Rauli barnehage	Trude Haughom	19,8* Adm 1,0	14,63 Adm. 1,0	Pr opptak januar 2023
2260	Kringlatoppen barnehage	Martha Aksnes Jan- vin	25,5 Adm 1,0	23,2 Adm. 1,0	Pr opptak januar 2023
SUM			98,96**	90,4	
*Rauli barnehage er utvidet med ekstra modul med 35 nye plasser					
**Barnehagene er i budsjettforslaget styrket med 7 nye årsverk stillinger fra januar 2023 på grunn barnehageopptaket i januar. Det forutsetter at alle takker ja til plassen i kommunale barnehager.					

I denne oversikten er ikke lærlingehjemler tatt med.

6.2.6 Ressurssenter barn og unge (RBU)

Helsestasjonen har tidlig innsats, tverrfaglig samhandling, folkehelse og livsmestring som overordnede satsingsområder. Det handler bl.a. om:

- å fremme fysisk og psykisk helse
- å styrke barn/unge/familier i å mestre eget liv
- å forebygge sykdom og skade
- tidlig innsats og tverrfaglig samhandling

6.2.6.1 Mål og retning

Psykisk helse for barn, unge og familier:

- Jobbe forebyggende for å motvirke sykdom og skade
- Tidligst mulig avdekke barn, unge og familier som strever
- Hjelp til å styrke barn, unge og familiers evne til å mestre utfordringer og belastninger i livet

Prioriterte aktiviteter

- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal være et tilgjengelig lavterskeltilbud til alle barn/unge og deres foreldre
- Profilere og øke bruken av helsestasjon for ungdom
- Delta i pedagogisk team/tverrfaglig team i alle barnehager og skoler
- Delta i overgangene barneskole-ungdomsskole-videregående skole
- Tilby COS-veiledning etter behov
- Tilbud om forsterket helsestasjon til gravide i risikogrupper
- Bruk av NBO for å øke nybakte foreldres trygghet og mestringsfølelse ift. å tolke barnets signaler.
- Alle 5.- og 8.klassinger får opplæring i psykologisk førstehjelp som et selvhjelpsverktøy
- Gjennomføre foreldreveiledningsprogrammet «Blindsone» i samarbeid med ungdomskolen
- Følge opp barn som pårørende (ift. psykisk/fysisk syke/rus)
- Jobbe etter prinsippene i Traumebevisst omsorg (TBO)
- Uro-opplæring til alle nyansatte
- Jobbe etter BTI-modellen og koble på hjelp tidlig etter det har oppstått en uro. Hjelp fra helsestasjonen er helsesykepleier, familierapeuter, ressursteam og psykolog som samarbeider med andre instanser.

Målepunkter:

- Helsestasjonen er åpen hver ukedag, og helsesykepleier er tilgjengelig minst en dag i uka på distriktsskolene og på sentrumsskolene ut fra størrelsen på skolen (varierer her fra 2-5 dager)
- Bruk av helsestasjon for ungdom
- Deltakelse på pedagogiske team i tråd med samarbeidsavtalene med barnehage og skole
- Aktiv deltaker i overgangsmøtene
- Gravide/nybakte foreldre mestrer foreldrerollen på en tilfredsstillende måte
- Gjennomført opplæring i psykologisk førstehjelp på 5. og 8. klassetrinnet
- Årlig gjennomføre foreldreveiledningsprogrammet «Blindsone» sammen med ungdomskolen.
- Tilbud gitt til barn som pårørende i form av individuell oppfølging eller gjennomført SMIL-gruppe årlig i samarbeid med psykisk helse.
- Alle nyansatte har fått «uro»-opplæring og nyansattkurs i TBO.
- Antall brukere som har ekstra oppfølging utenom vanlig helsestasjons-/skolehelsetjenesteprogram.

Forebygge, og oppdage og følge opp vold og overgrep mot barn

Prioriterte aktiviteter

- Alle ansatte er kjent med rutinene våre i f.t. vold/overgrep/omsorgssvikt mot barn/unge
- Kartlegge vold i nære relasjoner i svangerskapet (bl.a. ved bruk av kartleggings skjema som gjennomgås med alle gravide)
- Gjennomføre barseltreff hvor vi tar opp temaet, og viser filmen «i trygge hender»
- Ta opp tema på hjemmebesøk til familier med nyfødte, og dele ut informasjonsbrosjyren «hva gjør du når barnet ditt gråter»
- Fokus på temaet i kontakt med foreldre/barn på 2 og 4 års kontr. og på skolestart-undersøkelsen
- Tilby undervisningsopplegg om vold og overgrep (LINK) i skolen for mellomtrinnet og U-skolen
- Ta opp temaet vold/overgrep som del av 8. klassesamtalen og andre samtaler der det er en uro.

Målepunkter:

- o Alle gravide på helsestasjonen kartlegges i f.t. vold i nære relasjoner
- o Alle nybakte foreldre får og gjennomgår brosjyren «Hva gjør du når barnet ditt gråter» samt får tilbud om å se filmen «I trygge hender»
- o Evaluere resultater av nasjonal undersøkelse blant ungdomskolelever om vold/overgrep og lage tiltakspakke
- o Gjennomført undervisningsopplegg om vold og overgrep (LINK) i mellomtrinnet og ungd. skolen
- o 8. klassesamtale gjennomført med alle elever og tema vold/overgrep er tatt opp

Forebygge rusrelatert sykdom og skade

Prioriterte aktiviteter

- Gjennomføre samtaler om rus med alle gravide og nybakte foreldre
- Alle gravide med tidligere rusproblem tilbys forsterket helsestasjon
- Foreldreveiledningsprogram «Blindsone» for foresatte i 8.klasse
- Ta opp temaet rus i forbindelse med 8. klassesamtalen og i andre samtaler der det er en uro.
- Delta på kjernegrupper for utsatt ungdom

Målepunkter

- o Alle gravide og nybakte foreldre har gjennomført samtaler om rus
- o Alle gravide med tidligere rusproblem har fått tilbud om forsterket helsestasjon
- o Årlig gjennomføring av og høy deltakelse på foreldreveiledningsprogrammet «Blindsone» sammen med ungdomskolen.
- o 8. klassesamtale gjennomført med alle elever og tema rus er tatt opp.
- o Helsestasjonen ved helsesykepleier FUS har deltatt på kjernegrupper for utsatt ungdom
- o Utvikling tall Ung-data over tid

6.2.6.2 Organisering

Ressurssenter for barn og unge består av PP-tjeneste, helsestasjon og barneverntjeneste. PP-tjenesten og barneverntjenesten er interkommunale samarbeidsordninger med Farsund som vertskommune.

Ansvar	Enhet	Enhetsleder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
2400	Helsestasjonen	Tone Lende	8,3 ¹⁾ 3,0 1,8	8,3 ¹⁾ 3,0 1,0	Inkl. kommunepsykolog Ressursteam etablert som prosjekt høsten 2021 Flyktningsområdet
2410	Interkom. tjenester - PP tjenesten - Barneverntjenesten	Torbjørn Torsøy Bodil Glomsaker			Farsund kommune er vertskommune for begge disse

¹⁾ Inkludert 1,4 stilling på familiesenteret

6.2.7 Kultur

6.2.7.1 Mål og retning

Videreføre Flekkefjord kultursenter SPIRA som hele regionens kulturarena (visjon: kulturhovedstaden mellom Stavanger og Kristiansand)

Prioriterte aktiviteter

- Tilby et variert arrangementsprogram (gjelder alle kulturavdelinger) for hele regionen
- Tilby et variert kinoprogram som satser på ulike interessegrupper og events rundt kinoprogram
- Etablere filmklubb
- Etablere serveringskonsept tilknyttet arrangementer
- Markedsføre SPIRA bredere mot omlandet gjennom alle kanaler, både fysisk og elektronisk

Målepunkter

- o Måle antall besøk knyttet til arrangementer og kino
- o Etablering av filmklubb er gjennomført
- o Serveringskonsept er etablert og genererer omsetning
- o Analyse hvor befolkning kommer fra som besøker SPIRA

Vektlegge «samarbeid» for hele kulturtjenesten som strategi for å gi gode tilbud for barn og unge

Prioriterte aktiviteter

- Videreutvikle Kafe Johan til et positivt treffsted i samarbeid med flere aktører
- Jobbe sammen i de forskjellige kulturavdelingene om å bruke FSA og SPIRA til aktiviteter som skaper gode møteplasser
- Jobbe for et åpent arbeidsmiljø hvor medarbeiderne kan være kreative sammen

Målepunkter

- o Måle antall tilbud og brukere i Kafe Johan
- o Alle kulturavdelinger skal ha minst et samskapingsprosjekt
- o Gjennomføre en medarbeiderundersøkelse innen kultur og fritid

Videreutvikle konsept og drift for Galleri Gulbrandsen

Prioriterte aktiviteter

- Sikre en bærekraftig drift for galleriet
- Utvikle galleriet til en spennende og attraktiv møteplass for flere brukergrupper
- Etablere et medierom i andre etasje
- Videreutvikle kunstmagasinet for aktiv bruk

Målepunkt:

- o Måle antall besøkende i galleriet, på hjemmesiden og Facebook
- o Øke antall arrangementer
- o Mediarom er etablert

Sikre gode kulturtjenester av høy kvalitet gjennom systematisk planarbeid i tråd med brukernes behov og offentlige krav

Prioriterte aktiviteter

- Videreføre arbeidet med kommunedelplan for kultur for Flekkefjord kommune
- Rullere virksomhetsplan for kultur og fritid
- Rullere bibliotekplan

Målepunkter

- Se egen framtidsplan for kulturplanarbeid. Kulturplanen ferdigstilles i slutten av 2023.
- Evaluere virksomhetsplanen og nye delmål for 2023-24
- Evaluere bibliotekplanen og nye delmål for neste periode

Etablere et systematisk samarbeid mellom forskjellige lag og foreninger og mellom foreninger og kommunens tjeneste

Prioriterte aktiviteter

- Etablere bruk av foreningsportal blant alle lag og foreninger
- Støtte lavterskeltilbud for alle aldersgrupper gjennom å bruke kommunale arenaer (f.eks. Flekkefjord Sparebank Arena, Ueneshallen, SPIRA)
- Videreutvikle møteplasser for lag og foreninger

Målepunkt:

- Måle antall aktive brukere av foreningsportalen
- Måle antall lavterskeltilbud
- Etablere ett nytt tilbud hvert år

6.2.7.2 Organisering

Kultur består av fritidstjenester, bibliotek, kulturskole, kino, konsert- og teatertilbud, fritidsklubb, Galleri Gulbrandsen, og Kafé Johan. Alle tjenestene innen kultur og fritid er samlet i en felles enhet.

Ansvar	Enhet	Enhetsleder:	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
2500	Kultur og fritid	Marion Baum	16,67	15.89	Inkludert kioskdrift og kafé Johan
SUM				15,89	

Kafe Johan	0,5 årsverk (for tiden ligger dette under kultur men betales av ansvar 2100)
Kulturskolen	4,43 årsverk små justeringer innen visuell kunst og dans
Kino	2,32 årsverk minimal justering (0,01)
Bibliotek	3,4 årsverk, som før
Fritidsklubb	0,41 årsverk
Allmenn kultur	3,0 årsverk, (0,5 årsverk dekkes av inntekter fra FSA (hallen)
SPIRA	2,5 årsverk som før
Galleri G.	0,11 årsverk, betales av fondsmidler

6.3 Helse og velferd

6.3.1 Budsjettområder

Helse og velferd består av to budsjettområder:

1. Helse og omsorg
2. Aktivitet og inkludering, som er de av kommunens tjenester som inngår i NAV.

Kommunalsjef er Inger Marethe Egeland.

6.3.2 Utfordringsbilde

I forslaget til ny helse- og omsorgsplan er det definert seks utfordringer, hvorav tre fremheves i dette budsjettdokumentet:

a) Demografisk utvikling og rekrutteringsutfordringer

Som for mange andre kommuner vil økningen i andelen eldre bli stor også i Flekkefjord. Dette betyr at vi blir stadig flere pensjonister per innbygger i arbeidsfør alder. Vi har i dag dels store rekrutteringsutfordringer innen helse og velferd, noe vi må anta kan vedvare og forsterkes i lys av de demografiske endringene. Foreløpig er rekrutteringsutfordringene størst blant leger og sykepleiere, men vi har også vansker med å rekruttere både lærlinger i helsefag og dyktige helsefagarbeidere. Antall personer med demens anslås å øke fra ca. 225 til 286 personer fra 2020 til 2030. Det er samtidig mange pensjonister som har god helse, som er aktive i frivillige lag og foreninger og som ivaretar omsorg for ektefelle og familie. Dersom den enkelte tar gode valg for helsen sin og planlegger for egen alderdom, kan konsekvensene av de demografiske utfordringene reduseres, men dette er en utfordring som alle kommuner må ha søkelys på fremover.

b) Vekst i forventninger, oppgaver og resurskrevende tjenester

Gjennom ønsket om å skape en best mulig helse- og omsorgstjeneste, oppfordres eller pålegges kommunene å levere stadig bedre og flere tjenester. Kvalitetsforskrifter, retningslinjer og veiledere setter standarder som det er krevende for kommunene å etterleve fullt ut. Pårørende og brukere blir mer bevisst på sine rettigheter, og forventningene i befolkningen øker. Stadig flere møter helsetjenesten med «en bestilling» om tjenester, noe som kan være krevende, ikke bare resursmessig, men også ut ifra hensynet til rettferdig fordeling av ressurser. Både omfanget av og kompleksiteten i oppgaver øker, uten at det kompenseres for fullt ut i form av mer ressurser. Den medisinske utviklingen fører til at flere blir født og vokser opp med alvorlige funksjonsnedsettelser, samtidig som flere overlever alvorlig sykdom og får behov for omfattende hjelp. Dette er gjerne behov som oppstår plutselig, og som det er vanskelig eller umulig å planlegge for.

c) Utenforskap og ensomhet

Utenforskap betegner personer eller grupper som står på utsiden av fellesskapet. Både eldre, ungdom, innvandrere og personer med kroniske lidelser og/eller nedsatt funksjonsnivå er mer utsatt for å oppleve utenforskap. Dette er grupper som har større risiko for å ikke ha, eller kun ha en begrenset, tilhørighet til utdanning eller arbeid. Utdanning og arbeid er gjerne arenaer hvor vi treffer andre mennesker og knytter vår identitet opp mot. En sterk tilhørighet blant familie eller venner vil kunne veie opp for svak tilknytning til arbeid eller utdanning. Opplevelsen av utenforskap er en motsats til opplevelse av fellesskap. Utenforskap har alvorlige økonomiske og sosiale konsekvenser – både for samfunnet og de menneskene det gjelder. Alle har vi ressurser – og alle har vi noe å bidra med inn i fellesskapet, bare vi slippes inn og gis en plass.

De øvrige utfordringene i helse- og omsorgsplan er at det er en økning i ikke-smittsomme sykdommer som hjerte-kar sykdommer, KOLS og diabetes. Det er også en utfordring at innbyggerne kan oppleve tjenestene som fragmenterte, samt at vi som organisasjon må ta høyde for at miljøutfordringer og klimaendringer kan resultere i kriser og katastrofer som vil kunne gi økt press på helse- og omsorgstjenestene.

6.3.3 Prioriterte drifts- og omstillingstiltak, vesentlige endringer og investeringstiltak

Drifts- og omstillingstiltak

H1 Legetjenesten

Flekkefjord kommune har som resten av landet store utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde fastleger. I forbindelse med statsbudsjettet varslet regjeringen en styrking av basistilskuddet fra 1. mai 2023, samt videreføring av satsningen på ALIS (Leger i spesialisering Allmennmedisin). Selve innretningen på basistilskuddet vil ikke bli klart før ved inngangen til 2023. Flekkefjord sin ramme ble styrket med kr. 869 000 for 2023, men en del av disse midlene går til utbetaling av økt basistilskudd til fastleger med privat næringsdrift. Til tross for den statlige styrkingen av tjenesten, vurderes det å være behov for tilførsel av et såpass betydelig årlig beløp som 3 millioner kroner til drift av legetjenesten.

H2 Primærhelseteam

I 2022 ble det gjennomført et utredningsprosjekt knyttet til kommunal drift av legesenter. Gjennom prosjektet ble ulike organisatoriske alternativer, økonomiske- og driftsmessige rammer kartlagt og vurdert. Utgangspunktet var å se på om kommunal drift og en annen oppgavefordeling (bruk av annen kompetanse, herunder sykepleier) kunne avlaste og frigjøre tid for legene. De private legesentrene meldte at de fortsatt ønsket å fortsatt drifte legesentrene privat. Gitt fastlegekrisen og de store rekrutteringsutfordringene er det likevel ønskelig å gå videre med et prosjekt hvor vi gjennom å frikjøpe kommunalt personell (sykepleier, fagpersonell innen psykisk helse og fysioterapeut) som kan avhjelpe fastlegene i Flekkefjord med oppgaver.

Et slikt tverrfaglig samarbeid kan frigjøre tid hos legene og kan bidra til en tettere og mer helhetlig oppfølging av pasienten på tvers av ulike faggrupper. Det foreslås derfor at de 600 000 som ble lagt inn til kommunal drift av legesenter i fjor, videreføres i økonomiplanperioden og at tiltaket styrkes med ytterligere 100 000 til et økt driftsnivå på kr 700 000 i perioden. Målet er at vi ved å styrke legetjenesten med annen fagkompetanse kan sikre en helhetlig tjeneste og forhåpentligvis redusere behovet for å øke antall fastleger ytterligere de nærmeste årene. Ved å la en fysioterapeut inngå i primærhelseteamet vil også deler av det økte behovet for fysioterapi ressurser kunne ivaretas. En eventuell framtidig stillingsressurs som kreftkoordinator kan også være aktuell å tenke inn i et primærhelseteam.

H3 Økt grunnbemanning sykehjem

Grunnbemanningen på sykehjem er relativ lav. Det gjør driften krevende og sårbar ved fravær. Beboerne på sykehjem har gradvis blitt mer pleietrengende og stadig flere har sammensatte behov. For å sikre en mer robust drift, tettere oppfølging av pasientene og bedre arbeidsvilkår for de ansatte foreslås det derfor at grunnbemanningen økes med 4,2 årsverk. Total årlig kostnad for denne prioriteringen er kr 3 150 000.

H4 Forsterket bemanning på sykehjem – rus/demens

Kompleksiteten i de behovene som ivaretas ved sykehjem har blitt større de siste årene. Enkelte av pasientene har store atferdsmessige utfordringer som skyldes alvorlig grad av rusrelatert demens, I dag har vi ikke egne særlig tilrettelagte avdelinger for denne pasientgruppen, som også krever tett bemanning. Vi har også behov for å øke kompetansen hos de ansatte. Flekkefjord kommune har søkt Statsforvalter og fått tilskudd som dekker deler av kostnadene for 1,6 årsverk til forsterket bemanning, samarbeid om kompetanse og pasientforløp fra hjem til sykehjem.

Det foreslås derfor at sykehjemstjenesten styrkes med 1,6 årsverk som utløser tilskudd i 2023 og 2024 for deretter å videreføres som kommunal drift. Dette tiltaket må sees i sammenheng med konseptutredningen, der et av målene er å etablere egen avdeling som er særlig tilrettelagt for denne målgruppen. Årlig kostnad for tiltaket er kr. 700 000 i 2023, kr. 800 000 i 2024 og kr 1 200 000 videre i utover.

H5 Jobbskolen

Flekkefjord kommune er via Frivilligsentralen vertskommune for Lister Jobbskole. Tilbudet retter seg mot unge som har havnet utenfor utdanning og arbeid. Målet er at tilbudet skal bidra til at flere fullfører videregående utdanning og eller kommer i jobb/aktivitet. Per oktober er det 15 deltakere i tilbudet, hvorav 13 er fra Flekkefjord. Tilbudet er et samarbeid mellom Flekkefjord kommune og Kvinesdal kommune, NAV Lister og Agder fylkeskommune. Sirdal vurderer også å delta i samarbeidet. Flekkefjord kommune sin andel har tidligere vært dekket via tilskuddsmidler fra opptrappingsplan på rusfeltet. For å sikre videre tilbud og drift foreslås det å øke Frivilligsentralens budsjett med kr. 150 000 til drift av Jobbskolen.

H6 Rustjenesten – Boligoppfølging og nærbehandling

Flekkefjord kommune har fått tilskuddsmidler til etablering av Housing First som er en modell som skal bidra til at personer med rusavhengighet skal kunne skaffe og beholde bolig over tid. Resultatene fra prosjektet er svært gode og viser at det å ha en verdig plass og bo og å få tett oppfølging gir resultater i form av bedre livskvalitet og større sannsynlighet for rusfrihet over tid. Tilskuddsmidlene muliggjør en tettere oppfølging av personer med store utfordringer og bidrar at vi som tjeneste kommer i «posisjon» til å hjelpe og motivere til rusfrihet – også de som i utgangspunktet ikke ønsker hjelp. Ressursen går også til gjennomføring av 12. trinns behandling, hvor vi har hatt gode resultater. Tilskuddsmidlene er del av opptrappingsplan rus og fases nå ut. Kommunen fikk kr. 660 000 per årsverk i tilskudd første driftsår, men i 2023 og 2024 er dette redusert til kr. 330 000. For å kunne opprettholde tilbudene ut 2024 foreslås det at tjenesten styrkes med kr. 420 000.

H7 Økt grunnbemanning hjemmebaserte tjenester:

For å møte økte behov er det foreslått lagt inn en styrking av bemanningen i hjemmebasert omsorg med 1,2 årsverk med halvårsvirkning fra 2024 og med helårsvirkning videre utover.

H8 Omstilling

Helse og velferd har et omstillingskrav på 1 mill. i 2024 som øker til 2 mill. i 2025 og til 4 mill. i 2026. Dette vil hovedtjenesteområdet måtte jobbe videre med å konkretisere i løpet av 2023 og påfølgende år.

Antall innbyggere over 80 år vil ifølge SSBs prognoser øke fra 523 i 2022 til 601 i 2025. Forekomsten av demens øker med alderen. Mange personer med demens bor hjemme og har behov for et dag- og aktivitetstilbud. I budsjettet 2022 ble det vedtatt å utvide antall kvelder på dagtilbud for personer med demens fra to til tre i 2023. Erfaringene viser at det er noen som nyttiggjør seg av det utvidede tilbudet, men at de fleste ønsker et tilbud på dagtid. Det foreslås derfor at den planlagte utvidelsen fra to til tre ettermiddager utsettes. I forbindelse med konseptutredningen for sykehjem/omsorgsboliger jobbes det med å se på hvor og hvordan et dagtilbud for målgruppen kan organiseres. Et alternativ som bør vurderes er å legge dagtilbud til andre lokaler enn Tjørsvågheimen, eksempelvis i tilknytning til trygghetsboliger. Det vil i så fall kunne løses gjennom et samarbeid med private utbyggere. Det skal i 2023 gjennomføres et utredningsprosjekt hvor både behov og muligheter utredes med tanke på å finne en best mulig bruk av kompetanse og ressurser fremover. Prosjektet skal resultere i konkrete anbefalinger, herunder tilrådinger om hvordan dag- og aktivitetstilbudene til målgruppen bør lokaliseres, organiseres og dimensjoneres.

Andre vesentlige endringer

a) Enslige mindreårige flyktninger – avsluttes

Flekkefjord kommune har ikke lenger en egen avdeling for Enslige mindreårige flyktninger. De som ble bosatt i 2015/2016 - 2019 er nå etablert i Norge og har ikke krav på integreringsstønad eller behov for oppfølging fra kommunen utover eventuelle tjenester som blir ivaretatt av det ordinære tjenesteapparatet.

b) Etablering og drift av sameiet Tjørsvågveien 12

I forbindelse med at fem til seks unge personer med omsorgsbehov flytter inn i sameiet Tjørsvågveien 12 sensommeren 2023, er det behov for å styrke bemanningen i enhet for habilitering med 3 årsverk med virkning fra 3. kvartal 2023. Kostnaden utgjør kr. 800 000 for 2023 og vil ha en helårsvirkning på kr. 2 400 000 fra 2024 av og videre utover.

c) Habilitering - barnebolig, barne- og ungdomsavlastning og brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

De siste årene har det vært en betydelig økning i antall barn med omfattende hjelpebehov som har behov for et heldøgns omsorgstilbud. Tre av boligene i Søylandsveien 18 skal etableres som barnebolig og det vil i den forbindelse være behov for å tilføre ressurser til enhet for habilitering.

Videre er antall familier som har barn med omfattende hjelpebehov, og derfor har behov for avlastning og hjelp i hjemmet, økt betraktelig. Totalt vurderes det å være behov for å styrke tjenesten med 2 mill. kroner til barneboliger, utvidet tilbud barne- og ungdomsavlastning, 10 timer BPA, og økt oppfølging i hjemmet.

d) Barnekoordinator

I forbindelse med Statsbudsjettet for 2022 ble det øremerket midler til kommunene til etablering av barnekoordinatorstilling. Økningen utgjorde ca. 0,5 årsverk for Flekkefjord. Budsjettet har derfor blitt styrket med kostnaden tilsvarende helårsvirkning (kr 180 000) av dette tiltaket. Barnekoordinatoren er organisert i forvaltningsenheten som også har ansvar for kommunens koordinerende enhet.

e) Redusert behov ressurskrevende tjenester Enhet for hjemmetjenester

I forbindelse med at et tjenestetilbud opphørte i 2022, er det rom for å kunne redusere med 1 årsverk i enhet for hjemmetjenester. Reduksjonen utgjør en redusert årlig kostnad med kr 780 000.

Fra 1.1.2023 organiseres Tjørsvågveien 23 under Enhet for sykehjem. Det betyr at budsjettet og 15,3 årsverk overføres fra enhet for habilitering til enhet for sykehjem. Tilsvarende organiseres Sundegaten 41 i enhet for hjemmetjenester. Budsjettet til Sundegaten 41 og tilhørende 9,1 årsverk overføres fra enhet for habilitering til enhet for hjemmetjenester. Endringene i seg selv har ikke budsjettmessige konsekvenser.

Kommunene fikk i forbindelse med statsbudsjettet 2022 overført midler i rammen til å dekke utgifter til de nasjonale e-helseløsningene Helsenet, Kjernejournal, e-resept og Helsenorge.no. Rammen som ble overført til Flekkefjord viste seg å være ca. kr 100 000 lavere enn de faktiske utgiftene. I etterkant har prisen økt ytterligere. Totalt er denne utgiften derfor kr 300 000 høyere enn budsjettet for i 2022. Denne økningen inndeckes ved at den budsjetterte "potten" som brukes til å dekke kostnader for utskrivningsklare pasienter ved sykehuset og/eller kjøp av plasser i andre kommuner reduseres tilsvarende.

Investerings tiltak

I Regjeringens forslag til statsbudsjett er Husbankens investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem midlertidig stanset. Dette gjelder også tilskudd til velferdsteknologi. For tilskudd til utleieboliger er dette foreslått fjernet på permanent basis. De prosjektene som allerede har fått tilsagn om tilskudd, er det sagt skal beholder disse. Dersom ikke dette reverseres vil endringen ha store konsekvenser for de planlagte investeringsprosjektene i helse og velferd, samt satsingen på leie før eie. Den planlagte utvidelsen av leie før eie med én bolig i 2023 og ytterligere én i 2025, er på denne bakgrunn tatt ut av økonomiplanen.

17) Nye boliger for vanskeligstilte

Det er krevende å finne egnet lokalisering til denne type boliger. En av boligene på Trøngsla blir flyttet til en kommunal tomt i Søylandsveien slik at det bare vil være én av disse boligene igjen i Trøngsla. Det foreslås i planperioden jobbet videre med å forsøke å anskaffe ytterligere 1-2 tomter/boliger.

18) Omsorgsboliger – habilitering / psykisk helse

Seks boliger i Søylandsveien 18 vil bli ferdigstilt i januar/februar 2023. Tre av boligene er ordinære omsorgsboliger med bemanning. De øvrige tre er barneboliger som er hjemlet som institusjon. Barna som vil flytte inn vil i løpet av de neste 6-8 årene fylle 18 år og boligene vil derfor på sikt bli omhjemlet til omsorgsboliger. Ved at boligene etableres som barneboliger for deretter å omgjøres til omsorgsboliger, sikrer vi en god og trygg overgang for disse barna som har og vil ha store omsorgsbehov fremover. Siden tilskudd til barnebolig er 55 %, mens tilskudd til omsorgsbolig er 45 % må vi sette av mellomlegget, slik at mertilskuddet som utgjør forskjellen og som ikke blir avskrevet disse årene, kan tilbakeføres til Husbanken i år 2028-2030. Det er gitt tilsagn om og i investeringsbudsjettet lagt inn tilskudd fra Husbanken på 45 % av kostnadene for å ta høyde for dette.

19) IKT utstyr - helse og velferd

Løpende oppgradering og fornyelse av IKT-utstyr er et vedvarende behov og det foreslås en årlig ramme på kr 250 000 knyttet til hovedtjenesteområdet Helse og velferd

20) Digitalisering helse og velferd

Satsingen på utvidet bruk av velferdsteknologi krever kommunale ressurser. Det foreslås en årlig ramme på kr 150 000 til anskaffelse av trygghets- og varslingsteknologi og telemedisinske løsninger.

21) Syke- og alarmanlegg

I 2015-2016 anskaffet og innførte kommunen et syke- og alarmanlegg på Tjørsvågheimen og Sundeheimen. Systemet som ble anskaffet fungerte ikke optimalt på Sundeheimen, så da vi ifølge leverandør måtte investere i ny serverløsning i 2021, valgte vi at Sundeheimen gikk over til en Trygghetsalarm-løsning. Ved Tjørsvågheimen ble det investert 250 000 kroner og systemet fungerte greit frem til høsten 2021, da en viktig funksjonalitet sluttet å virke. Leverandør kan levere en alternativ løsning, men da må kommunen på ny investere i en ny server. Leverandøren har lagt frem tilbud om en ny løsning, som har en kostnad på ca. kr 140 000. Flekkefjord kommune samarbeider med de øvrige kommunene på Agder om felles anskaffelse og har i dag trygghetsalarmer til hjemmeboende via denne felles avtalen med Tellu. Avtalen inneholder også løsninger for syke- og alarmanlegg på institusjoner. Kommuner som har installert systemet fra Tellu rapporterer at de er fornøyde med løsningen. Det er derfor ønskelig å si opp eksisterende avtale og heller inngå ny avtale med felles leverandør på Agder. Kostnadsrammen for et helt nytt syke-

alarmanlegg er kr. 2 750 000. Forslaget, slik det er foreslått i budsjettet, forutsetter at investeringstilskuddet for sykehjem og omsorgsboliger blitt inn igjen under Stortingets behandling av statsbudsjettet.

22) Hjelpemidler og utstyr til kjøkkendrift

Det er et vedvarende behov for både å gjøre oppgraderinger av hjelpemidler og til fornyelse av utstyr for kjøkkendriften. Eksempler er på dette treningsutstyr, trappeheiser, større kjøkkenmaskiner mv.

23) Maskiner og utstyr – sykehjem og omsorgsboliger

Behovet for utskifting og fornying av maskiner og utstyr gjelder også for sykehjem og omsorgsboliger. Eksempler her kan være spesialsenger, dekontaminatorer og større hvitevare-anskaffelser.

24) Nye tjenestebiler

Tjenestene har et løpende behov for å skifte ut tjenestebiler og elektrifisere bilparken. I 2023 er rammen som foreslås på kr 1 200 000. Dette muliggjør anskaffelse av ny bil til kjøkkenet som skal sambrukes med natteam, ny bil til hjelpemiddelformidling og én til to biler til hjemmetjenesten. Bilene som anskaffes skal, så langt det er mulig, være elektriske. Det vurderes om en del av investeringsrammen, ca. kr. 100 000 bør benyttes til anskaffelse av et biladministrativt system som kan sikre bedre oversikt over drift og vedlikehold av bilparken. En slik anskaffelse vil forutsette samarbeid med øvrige sektorer i kommunen.

25) Solskjerming

Flere kommunale bygg innen helse- og omsorgstjenestene har behov for solskjerming og det er derfor foreslått investeringer i slike tiltak både i 2024 og i 2026. I 2024 vil det være sykehjemmet som prioriteres.

26) Sameieprosjekt - personalbase

Flekkefjord kommune har satsset på en modell hvor unge mennesker med funksjonsnedsettelse, på lik linje med andre unge, oppfordres til å investere i sin egen bolig, gjerne i et sameie. Enkelte vil ha behov for at det er personell til stede hele døgnet for å kunne bo i egen bolig, mens andre vil kunne nyttiggjøre seg enkelte tjenester og aktiviteter i en kommunal personalbase i sameieprosjekt. Det ble avsatt midler til dette formålet i 2022 og foreldre har sammen med utbygger planlagt et sameie i Tjørsvågveien 12 med 6 leiligheter og en fellesdel/personalbase. Sameiet skal etter planen være innflyttingsklart over sommeren 2023. Bystyret vedtok i BYS-032/22 å gi rådmannen fullmakt til å inngå kjøpskontrakt, og kjøp av basen er forutsatt å skje i løpet av 2023.

27) Areal- og konseptutredning Tjørsvågheimen

Areal- og konseptutredningen for Tjørsvågheimen skal gi svar på hvor mange, hvor og hvordan behovet for sykehjemsplasser og/eller omsorgsboliger med heldøgnsbemanning skal etableres og dekkes. Enheten har jobbet frem en oversikt over fire potensielle alternativer for utbygging/ombygging. De ulike alternativene vil kunne gi fra 6 til 24 nye plasser og alternativene vurderes ut ifra ulike kriterier, der det viktigste er hensynet til en rasjonell og hensiktsmessig drift. Hver sykehjemsplass genererer i snitt et behov for bemanning tilsvarende 1,2 årsverk. De ulike alternativene må utredes og konkretiseres nærmere i 2023 i samarbeid med bygg- og eiendomsavdelingen og arkitekt. Den største utfordringen knyttet til utvidelse av antall sykehjemsplasser/omsorgsboliger med heldøgnsbemanning vil være å skaffe midler til drift av flere sykehjemsplasser. Det vil også være utfordrende å få tak i kompetent personell til å dekke stillingene. En framtidig realisering av planene forutsetter at investeringstilskudd for sykehjem og omsorgsboliger blir tatt inn igjen, eventuelt i en justert utgave, under Stortingets behandling av framtidige statsbudsjetter.

28) Rehabiliterings- og mestringssenter

Avdeling rehabilitering og mestring har behov for nye lokaler som kan romme behandlingsrom, frisklivstilbud, trenings/gruppesal, lærings- og mestringsaktiviteter, kurs, kontor- og personalfasiliteter, samt fortrinnsvis lokaler til dagtilbud og hjelpemidler. På bakgrunn av behovskartlegging er det utarbeidet en skisse for nye lokaler på Trellebakken som vil bli svært kostbar å realisere (jf. kap. 8). Rehabiliterings- og mestringstjenesten samarbeider tett både med Frivilligsentralen, psykiske helsetjenester og helsestasjonen og de har pekt på at de udisponerte arealene i 1. etasje i den gamle brannstasjonen ville vært en hensiktsmessig lokalisering av tilbudene som er aktuelle å samlokalisere. Man kan da sambruke areal med Frivilligsentralen og helsestasjonen og etablere et sentralt beliggende lavterskeltilbud, og legge grunnlaget for å utvikle et framtidig innbyggertorg. Det er i budsjettet foreslått avsatt kr 8 000 000 til en slik løsning. Det vil ikke være tilstrekkelig areal for et dag- og aktivitetstilbud i 1. etasje i den tidligere brannstasjonen, og det er derfor foreslått satt av 7,25 mill. kroner til en framtidig løsning for dette, gjerne tilknyttet trygghetsboliger og eventuelt i et samarbeid med private utbyggere (jf. pkt. kommentarer ovenfor).

29) Bo- og tjenestetilbud for demente/skjerming

En utfordring med dagens omsorgsboliger og sykehjems plasser er at det er få plasser som er egnet for beboere som har behov for skjerming. Dette dreier seg gjerne om personer med demens som i en periode har en urolig eller utagerende adferd og hvor tilpassede enheter kan redusere uro. I 2025 og 2026 foreslås det prioritert investeringsmidler til et bo- og tjenestetilbud demente/skjerming. Hvor og hvordan disse bør plasseres, om disse bør hjemles som sykehjems plasser eller omsorgsboliger, vil måtte sees nærmere på i sammenheng med konseptutredningen for sykehjem.

30-32) Areal- og konseptutredning Søyland

Søyland aktivitetssenter (Søylandsveien 18 A) og barne- og ungdomsavlastningen (Søylandsveien 54) er i dag lokalisert i eldre og uhensiktsmessige bygg som har behov for oppgradering. Søyland aktivitetssenter er lokalisert i nærheten av de nye omsorgsboligene som vil stå ferdige i Søylandsveien 18B. Kommunen eier to av naboeiendommene til Søylandsveien 18. Her er det også eldre bygg som enten må oppgraderes eller saneres. Arbeidet med en konseptutredning er godt i gang og det er laget foreløpige idéskisser for et nytt aktivitetssenter og en barne- og ungdomsavlastning. Med det som utgangspunkt er det foreslått satt av investeringsmidler til disse to tiltakene i hhv. 2025 og 2024. Forslaget forutsetter at investeringstilskudd for sykehjem og omsorgsboliger blir inn igjen i en eller annen form.

Kommunene har sammen med sykehuset tatt initiativ til et prosjekt hvor målet er å utrede bl.a. valg av en framtidig løsning for interkommunal legevakt. Prosjektet vil også belyse aktuelle grensesnitt opp mot sykehusets tjenestetilbud; så som akuttmottak, bildediagnostikk, administrative funksjoner for sykehuset og eventuelle fasiliteter for et nytt kommunalt legesenter. Det er i 2022 utarbeidet en foreløpig idéskisse.

6.3.4 Helse og omsorg

6.3.4.1 Mål og retning

Helse og omsorgsplan 2030 har følgende tverrfaglige satsningsområder:

- Folkehelse, livsmestring og levekår
- Innbyggerinvolvering frivillighet og samskaping
- Lengst mulig i eget liv
- Aktivitet og fellesskap
- Kvalitetsutvikling gjennom brukermedvirkning og kunnskapsbasert praksis
- Digitalisering og hensiktsmessig bruk av velferdsteknologi og telemedisin
- Sammenheng i tjenestene; tverrfaglig, tverrsektorielt og interkommunalt
- Beholde, utvikle, rekruttere og inkludere
- Miljø og beredskap
- Hensiktsmessige bygg og trygge hjem

Satsingsområdene beskrives gjennom en visjon og noen konkrete effektmål. Siden områdene går på tvers av enheter og avdelinger, er forslagene til tiltak samlet i en egen handlingsdel.

De ti satsningsområdene er gjengitt nedenfor i form av ti hovedmål og det er prioritert aktiviteter som antas å ville bidra til at målene kan nås. Målepunktene er effektmål hentet fra helse og omsorgsplan. Det er flere effektmål i helse og omsorgsplan enn de som er gjengitt nedenfor. Disse er valgt fordi de antas å kunne måle hvilken grad vi lykkes eller ikke og fordi de antas å være mulig å nå innen utgangen av 2026.

Tiltakene som listes opp nedenfor i form av «prioriterte aktiviteter» er en blanding av tiltak som det er foreslått prioritert ekstra ressurser til i 2023, tiltak som skal gi innsparing i 2023, eller tiltak av særlig betydning som tjenestene har ekstra søkelys på innenfor den eksisterende budsjettammen. I helse- og omsorgsplanen er det også flere driftstiltak som ikke har latt seg prioritere i 2023. Om disse tiltakene vil kunne bli prioritert de neste årene, vil avhenge av de årlige kommunale inntektsrammene fremover.

De prioriterte investeringstiltakene (pkt. 17 – 32), må også ses i sammenheng med satsingsområdene.

Vi prioriterer helsefremmende tiltak og tidlig innsats slik at innbyggerne har god helse, er trygge og kan ta gode valg for seg selv, sine pårørende og sine barn.

Prioriterte aktiviteter

- Samarbeide med fastlegene om etablering og utprøving av primærhelseteam som bidrar til forebygging og helhetlig oppfølging av innbyggere, herunder personer med kroniske lidelser.
- Videreføre og videreutvikle Lister jobbskole slik at minst 15 ungdommer får bistand til å komme tilbake til utdanning eller i aktivitet/jobb.
- Samarbeide med oppvekst om å utarbeide og implementere ny oppvekstplan
- Samarbeide med ressursteamet, barnehager og skoler om å gjennomføre minst 2 ulike frisklivstilbud for barn og unge i 2023
- BUA utlånsentral og «Sommer i BUA» videreføres som prosjekt ut 2024 med mål om å implementeres i drift fra 1.1.2025
- Frisklivssentralen gjennomfører frisklivskurs og forebyggende kurs i samarbeid med psykisk helse for minst 100 deltakere per år
- Arrangere minst 2 temaforedrag for innbyggere hvor folkehelse er hovedtema i løpet av 2023
- Med hjelp av prosjektmidler etablere systemer og heve kompetanse slik at Flekkefjord kommune blir en «TryggEst» kommune¹
- Minst fem familier får oppfølging via satsningen «Nye mønstre»

Målepunkter

- o Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt er lavere enn snittet for Norge ²
- o Flekkefjord kommune scorer bedre eller likt som landsgjennomsnittet på Ung data undersøkelsen på spørsmål om fysisk aktivitet, mobbing, ensomhet, bruk av alkohol og rusmidler, samt spørsmål om de er fornøyd med egen helse
- o Forekomsten av livsstilssykdommer (KOLS, diabetes, hjerte/karsykdommer), overvekt og muskelskjelett- bindevevs sykdommer er lavere eller lik landsgjennomsnittet
- o Minst 70% av tjenestemottakerne med psykiske og/eller rus problemer har rimelig god orden på sin økonomi.
- o Minst 50 % av de som får tilbud om via Frisklivscentralen rapporterer økt livskvalitet

Vi jobber systematisk med innbyggerinvolvering, frivillighet og samskaping slik at de felles ressursene i samfunnet bidrar til økt deltakelse og velferd

Prioriterte aktiviteter

- Gjennomføre ett samskapingsprosjekt om trygghetsboliger med privat næringsliv i 2023
- Minst 15 personer får gratis middag til «spisevenn» i 2023
- Samarbeide med Blå Kors om videreføring av «Fritidsbanken» slik at minst 30 barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.
- Øke antall frivillige som er aktive og skaper livsglede på Sundeheimen og Hydra til minst 15.
- Videreutvikle aktivitetsvenntilbud til minst 20 beboere på Tjørsvågheimen, 10 på Sundeheimen og 10 hjemmeboende
- Videreføre samarbeidet med Flekkefjord fotballklubb og Englevakten om tilbudet Gatefotball til minst 10 deltakere
- Etablere 2 sorggrupper i samarbeid med Kvinesdal Kommune i regi av frivilligsentralene i kommunene
- Delta i forskningsprosjekt om digitale løsninger for samskaping, i regi av NORCE

Målepunkter

- o Antall aktive frivillige tilknyttet frivilligsentralen er til enhver tid minst 450 personer.
- o Minst 80 % av deltakerne i samskapingsprosjekter er fornøyd med både prosess og resultat.
- o Minst 50 % av tjenestemottakerne som bor i institusjon eller boliger med heldøgns omsorg har minst 1 time aktivitet i regi av nettverk og/eller frivillighet per uke.
- o Sektoren samarbeider med frivillighet/næringsliv om minst 3 innbyggerdrevne lavterskel aktiviteter/ sosiale møteplasser med totalt minst 90 fornøyd deltakere

Vi har etablert gode systemer og tilbud for veiledning og bistand til innbyggere som trenger hjelp til å ta vare på egen helse og innbyggere som ønsker å planlegge for egen alderdom.

¹ [TryggEst – vern for risikoutsatte voksne | Bufdir](#)

² https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom/#/4207 Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt er 11,7% nasjonalt og 12,9%,% i Flekkefjord (2020-tall)

Prioriterte aktiviteter

- Fortløpende justere årsverk og vedtak i tråd med behovet for tjenester, herunder redusere 1 årsverk i enhet for hjemmetjenester i 2023.
- Bidra aktivt inn i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, herunder innspill knyttet til utformingen av aldersvennlige samfunn
- I samarbeid med privat næringsliv gjennomføre minst ett tiltak som bidrar til at innbyggere som ønsker å tilrettelegge egne boliger får nødvendig informasjon og veiledning
- Digitalisere kalender med oversikt over aktiviteter i Frivilligsentralen innen utgangen av 2023
- Bidra med minst 6 foredrag/innlegg årlig for lag og foreninger om tema som omhandler «lengst mulig i eget liv»

Målepunkter

- o Andel brukere av tjenester til hjemmeboende (med unntak av dagtilbud og matombringning) og institusjonstjenester gjennom året av total befolkning utgjør 7% eller mindre
- o Helse og velferd holder de vedtatte budsjetttrammer
- o Antall utskrivningsklare pasientdøgn på sykehus eller i andre kommuner utgjør maks 90 pr år

Vi gir gode og differensierte tjenester og legger til rette for aktivitet, fellesskap og livsglede, slik at vi mobiliserer den enkeltes ressurser og bidrar til økt eller vedlikeholdt funksjonsnivå

Prioriterte aktiviteter:

- Øke grunnbemanningen på sykehjem med 4,2 årsverk for å sikre gode helse og omsorgstjenester og kontinuitet
- Styrke bemanning på sykehjem med 1,6 årsverk for å ivareta beboere med særlige utfordringer og øke kompetansen på området.
- Øke kapasiteten til avlastningstilbudet for familier som står i krevende omsorgsoppgaver, gjennom økte ressurser til Barne- og ungdomsavlastningen.
- Styrke enhet for habilitering i forbindelse med økte behov slik at de som trenger hjelp og bistand til dagligdagse gjøremål og sosiale aktiviteter kan få dekket dette behovet.
- Styrke psykisk helse og rus tjenesten i tråd med den statlige opptrappingsplanen og aktivt søke prosjektmidler
- Søke prosjektmidler for å videreutvikle dagtilbudet i psykisk helsetjenester slik at minst 5 nye deltakere får en meningsfull aktivitet.
- Etablere minst ett fritidstilbud for personer med nedsatt funksjonsnivå i samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- Gjennomføre et utredningsprosjekt hvor vi ser på behov og organisering av kommunens helhetlige tilbud innen demensomsorgen med tanke på å sikre en best mulig bruk av kompetanse og ressurser

Målepunkter

- o Tjørsvågheimen beholder sin sertifisering som livsgledesykehjem
- o Andel hjemmeboende personer med demens som har dagaktivitetstilbud er lik eller høyere enn landsgjennomsnittet ³
- o Andel søkere/tjenestemottakere med behov for bistand til å delta i arbeid og utdanning som får dette, er lik eller over landsgjennomsnittet ⁴
- o Andel hjemmeboende med psykisk utviklingshemming som har vedtak om støttekontakt og/eller dagaktivitetstilbud er lik eller høyere enn landsgjennomsnittet⁵
- o Andel tjenestemottakere med psykiske lidelser og/eller rusproblem som i tilstrekkelig grad deltar i en meningsfull aktivitet er minst 60 %

³ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/dagaktivitetstilbud-til-personer-med-demens-og-kognitiv-svikt> I 2021 var andelen nasjonalt 30,8% (28,9% i 2020) - Andelen i Flekkefjord er 46,2% (35,4% i 2020)

⁴ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/bistand-til-%C3%A5-delta-i-arbeid-og-utdanning> I 2021 var andelen nasjonalt 77,9% (77,6% i 2020) - andelen i Flekkefjord var 85,3% (83,6% i 2020)

⁵ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/dagaktivitetstilbud-til-personer-med-utviklingshemming> I 2021 var andelen nasjonalt 41,8% (42,9% i 2020) for støttekontakt og 33,4% (33,2% i 2020) dagaktivitetstilbud - andelen i Flekkefjord var 40,4% (41% i 2020) Støttekontakt og 49,1% (47,5% i 2020) dagaktivitetstilbud.

Vi jobber kunnskapsbasert og gjennom kvalitetsforbedring og brukermedvirkning sikrer vi at tjenestene vi gir er virkningsfulle

Prioriterte aktiviteter

- Enhet for habilitering samarbeider med fastlegene om gjennomføring av årlige helsekontroller for minst 15 tjenestemottakere
- Enhet for sykehjem gjennomfører et opplæringsprosjekt for nyansatte ved hjelp av VR teknologi
- Enhet for hjemmetjenester deltar i prosjektet PRACTIC som innebærer å teste ut en modell for forebygging, tidlig indentifisering av og tilnærming til kriser hos hjemmeboende.
- Flekkefjord kommune deltar i det nasjonale prosjektet «Alvorlig sykt barn»
- Alle tjenestemottakere som får tjenester utover 1 time per uke har oppnevnt primærkontakt
- Minst 50 % av tjenestemottakere som får langvarige tjenester utover 1 time per uke skal kartlegges mht. ernæringsstatus
- Positiv atferdsstøtte, er tatt aktivt i bruk i minst 60 % av boligene i enhet for habilitering, og boligbaserte tjenester for personer med psykiske lidelser
- Det benyttes FIT (feedback informerte tjenester) i oppfølging av minst 50% av tjenestemottakerne i psykisk helsetjeneste
- VAR healtcare er implementert og tatt i bruk
- Tilby minst 50 plasser i forebyggende gruppetreninger, herunder balanse – og sterk og stødig grupper

Målepunkter

- o Flekkefjord er topp 100 på kommunebarometeret på pleie og omsorg
- o Flekkefjord scorer bedre eller likt som landet på 18 av 24 kvalitetsindikatorer for helse og omsorgstjenester. ⁶
- o Minst 50 % av rehabiliteringspasientene på korttidsavdelingen får økt funksjonsnivå og reiser hjem til egen bolig innen 4 uker etter innleggelse
- o Andelen tjenestemottakere med langvarige psykiske og/eller rusproblem som ikke har aktive planer for oppfølging (kriseplan, individuell plan eller tiltaksplan) er maks 10 % ⁷
- o Minst 100 personer (35%) av innbyggerne med demens har en virksom tiltakspakke
- o Minst 10% av alle innbyggere over 80 år har tilbud om og deltar på lavterskel trenings og balansegrupper og minst 60% av deltakerne forbedrer eller opprettholder funksjonsnivået
- o 90% av alle tjenestemottakere med langvarige psykiske og/eller rusproblem har en aktiv strukturert plan for oppfølging

Gjennom digitalisering og bruk av velferdsteknologi og telemedisin får vi tjenestene som gir økt trygghet og selvstendighet for brukere og mer effektiv bruk av tid blant ansatte

Prioriterte aktiviteter

- Anskaffe og ta i bruk nytt syke- og alarmanlegg på Tjørsvågheimen
- Innføre DigiHelse for kommunikasjon med innbyggerne slik at minst 4 avdelinger bruker løsningen innen 31.12.2023
- Anskaffe minst 30 trygghetsalarm med GPS til hjemmeboende som prioritet i investeringsrammen
- Gjennomføre et prosjekt hvor fallbelter testes ut for å forebygge skader hos pasient og redusere behov for bemanning.
- Teste ut telemedisinske løsninger i psykisk helse, legetjenesten og hjemmebasert omsorg for å få erfaringer med løsningene
- Ta i bruk digital hjemmetrening for minst 30 personer som supplement til ordinær rehabilitering
- Ta i bruk «assistert selvhjelp» for minst 30 personer i psykisk helse og rus ambulant
- Implementere Aktiv forsyning som logistikkverktøy for å automatisere bestilling og redusere lagerkostnader i enhet for sykehjem.
- Anskaffe og implementere system for biladministrasjon for å sikre en kostnadseffektiv og kvalitetssikret biloppfølging.

⁶ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester>

⁷ Tall fra Brukerplankartleggingen for Flekkefjord i 2020 viser at 30% av tjenestemottakerne med rusproblem ikke har noen plan for tjenester. Blant tjenestemottakere med psykiske problem var andelen 23% (for begge gruppene var andelen 25% i 2020)

Målepunkter

- Andelen hjemmeboende tjenestemottakere med en registrert demensdiagnose, som har lokaliseringsteknologi fra kommunen er lik eller høyere enn landsgjennomsnittet ⁸
- Alle bemannede omsorgsboliger har tatt i bruk velferdsteknologi og kan dokumentere gevinster (økt kvalitet, unngåtte kostnader, spart tid)
- Sykehjem har tatt i bruk velferdsteknologi og kan dokumentere gevinster (økt kvalitet, unngåtte kostnader, spart tid)
- Telemedisinske løsninger er tatt i bruk for hjemmeboende og enhetene kan dokumentere gevinster (økt kvalitet, unngåtte kostnader, spart tid)

Vi samarbeider med tjenestemottakere, pårørende og på tvers av fag, sektorer, kommuner og nivå slik at tjenestene vi gir er målrettede og sikrer en samfunnsøkonomisk bruk av ressursene

Prioriterte aktiviteter

- Alle enheter har pårørende og brukerutvalg og gjennomfører brukerundersøkelser minst hvert 2. år
- Samarbeide med oppvekstsektoren om fagkompetanse på tvers av barne- og ungdomsavlastning og skole
- Samarbeide med oppvekst og Lister barnevern om implementering av ny barnevernsreform
- Samarbeide med Sørlandet sykehus om tiltak som sikrer gode pasientforløp, herunder tiltak for bedre og mer helhetlig oppfølging og overganger for personer med nedsatt funksjonsnivå, skrøpelige eldre og personer med psykiske lidelser og rusavhengighet
- Samarbeid med NAV om helhetlige og gode tjenester til personer som står utenfor arbeid og aktivitet gjennom tilbud om «Individuell jobbstøtte»
- Gjennomføre konseptutredning legevakt – med evt. kobling mot kommunalt legesenter og sykehusfunksjoner

Målepunkter

- Helse og omsorgstjenestene scorer over landsgjennomsnittet på brukerundersøkelser ⁹
- Alle ansatte og faggrupper i helse og omsorg scorer minst 4,5 på faktoren «mestringsklima» i medarbeiderundersøkelsen
- Sannsynligheten for akutt reinnleggelse i sykehus innen 30 dager for pasienter 67 år og eldre som har blitt utskrevet fra sykehus er lavere eller lik som for landet
- Andel personer mellom 0-74 år som har kontakt med fastlege/legevakt for psykiske symptomer og lidelser er lavere enn landsgjennomsnittet

Helse og omsorgstjenesten i Flekkefjord kommune har ansatte med store stillinger, høy kompetanse og lavt sykefravær

Prioriterte aktiviteter

- Videreføre tiltak med fastlønn for å rekruttere og beholde fastleger
- Rekruttere fastlege til 0-hjemmel på Lundsens legesenter og sikre stillinger til å ivareta offentlig allmennlegeoppgaver.
- Innføre årsturnus i enhet for hjemmetjenester innen 1.1.2024
- Flekkefjord kommune blir med i kommunesamarbeid i SKIL i løpet av 2023 og minst 50 % av legene gjennomfører et klinisk emnekurs i løpet av året.
- Innføre 14 timers langvakter på sykehjem innen 1.1.2024
- Videreføre satsningen «Fra assistent til fagarbeider» og frikjøp av praksisveiledere
- Oppfordre og legge til rette for at minst 40 (8%) av de ansatte tar grunn- etter- og videreutdanning gjennom å søke kompetansemidler til å dekke deler av utgiftene
- Videreutvikle og ta i bruk observasjonskompetanse og basismoduler i kompetanseplanlegging og utvikling.

⁸ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/lokaliseringsteknologi-til-hjemmeboende-personer-med-demens> Andelen nasjonalt er 4,5% - Andelen i Flekkefjord er 12,5% (2020- tall)

⁹ Helse og omsorg bruker i hovedsak undersøkelser fra bedre.kommune.no og de gjennomføres ca. hvert annet år i de ulike enhetene.

- Implementere kompetansepakker i KS-læring for ansatte i helse og velferd
- Etablere samarbeid om samfunnsmedisinsk enhet med nabokommune(r) innen 31.12.2023
- Samarbeide med NAV om «Menn i helse» og «Kvinner i helse», samt «Jobbsjansen» for å kvalifisere minst 6 helsepersonell innen utgangen av 2025.
- Samarbeide med Sørlandet sykehus om samhandlingssykepleierstillinger

Målepunkter

- o Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i helse og velferd er minst 80 %
- o 70% av de ansatte jobber i 80% stillinger eller mer
- o 50 % av de ansatte jobber i 100% stillinger
- o Andelen fagutdannede i helse og velferd er minst 80 % ¹⁰
- o Sykefravær er maks 8 % for helse og velferd
- o Snittet for medarbeiderundersøkelsen 10 faktor-undersøkelsen er minst 4,5

Vi har oppdaterte ROS analyser og et øvd beredskapsplanverk slik at vi kan forebygge og håndtere kriser og katastrofer. Vi jobber også med omstilling for å ta bedre vare på miljøet

Prioriterte aktiviteter

- Oppdatere ROS- analysen og beredskapsplanverket for helse og velferd løpende og minst hvert 2. år, første gang senest innen utgangen av 2023
- Gjennomføre minst en årlig varslings- tabletop- eller fullskala øvelse
- Anskaffe to- tre el-biler i 2023

Målepunkter

- o Vi håndterer alle alvorlige hendelser slik at det ikke utvikler seg til større kriser eller katastrofer.
- o Andelen elbiler, eller tilsvarende miljøvennlige biler i helse og velferd er minst 90%

Vi har en hensiktsmessig kommunal boligmasse som sikrer effektiv drift og jobber med boligsosiale tiltak som sikrer at vanskeligstilte på boligmarkedet får en trygg og god bolig og at de som kan eier eller leier private boliger kan bo i disse - livet ut

Prioriterte aktiviteter

- Videreføre prosjekt «Housing first» for å sikre en trygg og god bolig, bedre levekår og bedre for personer med rusrelaterte utfordringer for å forebygge forverring i tilstanden og motivere til rusfrihet.
- Etablere og bemanne Søylandsveien 18 som et trygt og godt bo- og tjenestetilbud for seks tjenestemottakere
- Etablere og bemanne tjenestetilbud i sameie Tjørsvågveien 12 innen 1.9.2023
- Gjennomføre areal- og konseptutredning sykehjem/omsorgsboliger innen 2023
- Gjennomføre areal- og konseptutredning Søylandsveien innen 2023
- Bygge eller anskaffe boliger for vanskeligstilte, herunder flytte en av boligene på Trøngsla i 2023
- Tilrettelegge for at foreldre til unge med store omsorgsbehov kan planlegge nytt sameie som alternativ til kommunale omsorgsboliger i enhet for habilitering 8
- Etablere flere tilrettelagte omsorgsboliger og/eller skjermede sykehjemsplasser til personer med demens innen 2026
- Etablere nye lokaler for avlastning barn og unge innen 2025
- Etablere nye, eller renovere eksisterende lokaler til dagtilbud til personer med funksjonsnedsettelser innen 2026
- Etablere nye lokaler til rehabilitering og mestring innen 2025
-

Målepunkter

- o Minst 80 % av alle innbyggerne over 80 år eier eller leier bolig privat
- o Flekkefjord kommune har plass på sykehjem til alle som møter kriteriene for å få plass

¹⁰ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/fagutdanning-i-pleie-og-omsorgstjenesten> | 2021 var andelen nasjonalt er 77,8% (77,7% i 2020) Andelen i Flekkefjord var 82,4% (80,6% i 2020)

- Flekkefjord kommune har ingen venteliste til omsorgsboliger med heldøgns bemanning
- Minst 50 % av tjenestemottakerne med en nedsatt funksjonsnivå/utviklingshemming eier egen bolig
- Gjennomsnittlig leieperiode i heldøgns bemannede boliger til personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer er maks 5 år
- Andelen som eier egen bolig, er høyere enn gjennomsnittet for landet
- Andelen personer med psykiske og/eller rusproblem som bor permanent og tilfredsstillende er minst 90 %

6.3.4.2 Organisering

Ansvar	Enhet	Leder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
3000	Helse og velferd	Inger Marethe Egeland	2,0	2,0	Økning 12 lærlingehjemler f.o.m 2022
3001	Helse og velferd – Forvaltningsenhet og Frivilligsentral	Inger Marethe Egeland	7,3	5,7	Økn. 0,5 av. barnekoordinator Midl. økning 0,4 av. Frivilligsentral ifm. økt mottak flyktninger. Økning 0,7 av. Jobbskole hvorav 0,5 år. er finans. av Fylkeskom.
3100	Enhet for legetjenester	Britt Monika Strømmland	9,8	7,9	Økning som følge av flere fastlønne- de fastleger. Sykehjemslege og lege helsest. organiseres i enhet for. legetj. Utgjør økning på 0,95 av. Økning 0,8 av. Primærhelseteam
3110	Avdeling rehabilitering og mestring	Britt Monika Strømmland	12,3	11,3	Red. 0,5 av. Folkehelsekoord. Overført til samfunn og teknikk; Midl. Økn. 0,5 av. ifm. økt flyktninger Midl. Økning 1 av. Rus – housing first
3120	Avdeling psykisk helse og rus	Britt Monika Strømmland	34,9	32,9	Midl. økning 1 av. ifm. økt flyktninger, 0,4 psykolog refundert fra Kvinesdal Justert for feil i 2022
3210	Enhet for sykehjem (ES)	Ellen Barth Larsen	126,1	105,75	Økning 5,8 årsv. grunnbem/ rus og demens Økning 15,3 av. lfbm at Tvn 23 organiseres i ES Red.0,75 legetjenesten
3220	Enhet for hjemmetjenester (EHJ)	Liv Karen Snerthammer	70,68	62,58	Økning med 9,1 fra Sgt.41 Red. 1,0 av. hj.spl (red. behov)
3230	Enhet for habilitering (EHA)	Elisabeth Spikkeland	78,6	95,00	Red. 9,1 av. Sgt. 41 og 15,3 av. Tvn. 23 Økning 8 av. barne- og ungdomsavl., Søylandsvn. 18 og Tvn. 12
3240	Enhet for kjøkken (EK)	Trond Vågsvoll	8,75	8,75	Ingen endringer
SUM			350,46	331,88	

Tjenesteområdet har 12 lærlingehjemler som kommer i tillegg.

Flekkefjord er vertskommune for Flekkefjord interkommunale legevakt. Det er kun de administrative årsverkene for legevakten som er ansatt i Flekkefjord. I tillegg kommer sykepleierressurser kjøpt av Sørlandet sykehus HF og privatpraktiserende leger som går legevakt.

3140	Interkommunal legevakt	Inger Marethe Egeland		0,4	
------	------------------------	-----------------------	--	-----	--

6.3.5 Sosial og integrering

6.3.5.1 Mål og retning

Flyktninger som bosettes i Flekkefjord skal så raskt som mulig bli integrert, ta del i lokalsamfunnet og innen 5 år være økonomisk selvstendige

Prioriterte aktiviteter

- Dersom søkergrunnlag, etablere nytt kull «Fra flyktning til helsefagarbeider» evt. i samarbeid med andre kommuner
- Minst 10 flyktninger deltar årlig på kompetansehevende tiltak med jobb som mål
- Motivere flyktninger og deres familier til å engasjere seg i frivillighet, frivillige lag og foreninger
- Investere i minst én bolig i «Leie for å eie-ordningen»

Målepunkter

- o Minst 75 % av flyktningene bosatt i kommunen kommer i jobb eller utdanning etter endt introduksjonsprogram
- o Andelen boliger kommunen fremleier ikke overstiger 15 boenheter
- o Minst 90% av barn til personer i introduksjonsprogrammet er deltar i en fritidsaktivitet i regi av frivillig lag/forening
- o Andelen deltakere i introduksjonsordningen som er aktive i frivillige lag og/eller foreninger er minst 20 %

Andelen unge som har uførepensjon eller mottar økonomisk sosialhjelp er lavere enn landsgjennomsnittet

Prioriterte aktiviteter

- Prosjektet «Jobbskolen» videreføres som et utdannings- og aktivitetstilbud for unge utenfor arbeid/utdanning i samarbeid med fylkeskommune, NAV Lister og Frivilligsentralen for minst 15 ungdommer årlig med mål om å implementeres i drift fra 1.1.2023
- Jobbspesialister i NAV følger årlig opp minst 15 personer som står utenfor arbeid
- Videreføre og videreutvikle prosjektet IPS (individuell jobbstøtte) med minst 10 deltakere årlig

Målepunkter

- o Flekkefjord er topp 20 på kommunebarometeret på sosialområdet.
- o Minst 80 % av ungdommene med tilbud på Jobbskolen kommer tilbake på skole eller ut i arbeid
- o Vi har gode aktiviteter og tiltak som fører til at antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp i alderen 18-30 år er maks 4
- o Ved å tilby råd, veiledning og arbeidsrettede tiltak som fører til at antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp er maks 20
- o Andelen uføre i aldersgruppen 18-29 år skal være maks 3 %
- o Andelen uføre i aldersgruppen 30-39 år skal være maks 5 %
- o Minst 60 % av deltakerne i tiltaket Individual job placement support (IPS) kommer i ordinært arbeid
- o Andel tjenestemottakere med psykiske lidelser og/eller rusproblem som i tilstrekkelig grad deltar i en meningsfull aktivitet er minst 60 % ¹¹

¹¹ Tall fra brukerplanrapport for Flekkefjord 2020 viser at blant tjenestemottakere med rusproblem var det 15% som i tilstrekkelig grad deltar i meningsfull aktivitet. Tilsvarende var andelen for personer med psykiske problemer 43%

6.3.5.2 Organisering

Fra 1.1.2020 bla kommunalt ansatte i NAV Flekkefjord bli overført til Kvinesdal kommune som er valgt til vertskommune for alle NAV kontorene i Lister.

Fra 1.1.2020 ble avdeling for enslige mindreårige flyktninger samorganisert med avdeling psykisk helse og rus ambulant. Tjenesten avvikles fra 1.1.2023.

Ansvar	Enhet	Enhetsleder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
3300	Sosialtjenesten (del av NAV Lister)	Leder NAV Lister Bente Haugland	13,1	11,4	Kvinesdal vertskommune. Økn. 1,7 av. Ifbm. økt mottak av flyktninger og satsning på Nye Mønstre.
3310	Enslige mindreårige flyktninger	Britt Monika Strømland	-	1,0	Avvikles
SUM			13,1	12,4	

6.4 Samfunn og teknikk

6.4.1 Budsjettområder

Samfunn og teknikk er ett felles budsjettområde, strukturert i tre hoveddeler:

- Miljø og forvaltning
- Brann og redning
- Drift og utbygging

Det er i tillegg en felles ressurs for felles støttefunksjoner.

Kommunalsjef er Terje Glendrange.

6.4.2 Utfordringsbilder

Samfunn og teknikk har gjennom 2022 innarbeidet en tydeligere fag- og ansvarsinnndeling og økt tilgjengelighet for å kunne benytte ressursene mellom de ulike fagområdene. Muligheten for bruk av interne ressurser innenfor flere områder gir bedre fleksibilitet og mindre sårbarhet ved midlertidige avvik i bemanning, i ferier og ved ekstra behov for midlertidig økt kapasitet.

a) Sårbarhet innen Miljø og forvaltning

Det er i dag mange og til dels strenge lovregulerte krav fra myndighetene. De skal sikre at kommunen leverer gode tjenester til private og offentlige aktører, samtidig som vi skal ivareta tilsyn og lovlighetskontroll av tiltak. Dette krever at vi har en faglig sterk forvaltning med tilstrekkelig kapasitet til å håndtere de løpende saksbehandlings- og forvaltningsoppgavene. Samtidig må det være kompetanse, kapasitet og fleksibilitet til å styre og omfordele ressurser internt ved behov.

Kapasitetsbehovet påvirkes av en kombinasjon av politiske plan- og utbyggingsprioriteringer, utbyggingsplaner i regi av det private næringslivet, aktivitet innenfor jordbruk og skogsbruk, friluftsliv, private byggetiltak, miljøsaker, arealkjøp mm. Dette innebærer at forvaltningsenheten i begrenset grad kan regulere aktiviteten, men må tilpasse seg behov i markedet. Gjennom 2022 har enheten i stor grad oppnådd å imøtekomme den løpende og variable etterspørselen. Etablering av nye forskrifter innenfor selvkost og gjennomføring i tråd med disse, blir viktige oppfølgingsområder for 2023.

b) Ressurstilpasning innen Drift og utbygging

Samfunn og teknikk leverer tekniske tjenester til et bredt spekter av våre innbyggere, egne kommunale enheter, næringslivet og samfunnet generelt. Enheten Drift og utbygging utfører oppgaver innenfor hovedområdene veg, trafikk, park, grøntanlegg, kirkegårder, kommunale bygg, idrett, svømmeanlegg, nærmiljøanlegg, renhold, vann, avløp, prosjektledelse og havn.

Utfordringen er å finne en god fordeling og styring slik at ressursene blir satt inn der behovet er størst. Parallelt må det være best mulig samsvar mellom brukerens forventninger og ressursfordelingen. God kommunikasjon mellom tjenestemottakerne og kommunen som leverandør må sikres slik at forventningene til leveranse og leveringstid er tydelige og avklarte.

Til Drift og utbygging hører også selvkostområdet Vann og avløp. Det er et selvstendig økonomisk ansvarsområde med selvkostregnskap og tilhørende regelverk. Flekkefjord kommune har, i likhet med de fleste andre kommuner, et etterslep når det gjelder VA-infrastruktur. Gjennom økte budsjettbevilgninger er det foreslått lagt et økonomisk grunnlag for å styrke oppgraderingsinnsatsen i årene fremover. Forslag til prioriterte tiltak vil ta utgangspunkt i den nye hovedplanen for vann og avløp.

c) Krav til Brann og redning basert på risiko-, sårbarhets-, forebyggings- og beredskapsanalyse

Det er nylig vedtatt ny nasjonal forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen. Forskriften trådte i kraft 1. mars 2022. En viktig endring i de nye forskriftene innebærer at brann- og redningsvesen skal være organisert, bemannet og utrustet på bakgrunn av a) risiko- og sårbarhetsanalyse b) forebyggende analyse c) beredskapsanalyse. Ivaretagelsen av ny nasjonal forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen medfører ikke krav til økte stillingsressurser som følge av nye myndighetskrav.

Den lokale håndteringen skal være en del av kjeden fra nasjonalt, regionalt og lokal beredskap og være forankret i kommunens overordnede beredskapsplan og kommunens kriseledelse. Brann og redning har gjennom langsiktig bygging av kompetanse, materiell kapasitet og i stor grad gjennom etableringen av Flekkefjord beredskapssenter, oppnådd en god posisjon for både å ivareta den lokale samfunnssikkerheten og tilby tjenester til nabokommuner. Det ligger et stort potensial i å videreutvikle samfunnssikkerhetsarbeidet gjennom økt samvirke mellom nødetatene i det nye beredskapssenteret. Oppfølging og videreutvikling av samarbeidet med andre kommuner har en høy prioritet innenfor Brann og redning.

6.4.3 Prioriterte drifts- og omstillingstiltak, vesentlige endringer og investeringstiltak

Drifts- og omstillingstiltak

S1 Økt ramme vedlikehold

Flekkefjord kommune har en omfattende verdifull bygningsmasse som trenger verdibevarende vedlikehold. For å ivareta hensiktsmessig vedlikehold på kommunens bygningsportefølje, og sett i lys av arealutvidelsen som Flekkefjord Sparebank Arena innebærer, ble det i fjor vedtatt en økning i driftsrammene med kr 250 000, og en nivåøkning med ytterligere kr 250 000 fra 2023 og videre utover.

S2 Opplæringsmidler Brann og redning

På grunn av avgang blant deltidsansatte brannkonstabler er det rekruttert nye mannskaper i 2022. Mannskapene må gjennomgå lovpålagt grunnkurs i regi av Norges Brannskole (NBSK). Flekkefjord brann og redning har godkjente instruktører og tilgjengelige fasiliteter for å gjennomføre utdanningen i regi av NBSK lokalt. Opplæringen ønskes prioritert gjennomført i perioden 2023 og 2024. Utdanningen har en kostnadsramme på til sammen kr 400 000, fordelt med kr. 150 000 for 2023 og 250 000 for 2024.

S3 Samarbeid med velforeninger om bistand til drift og vedlikehold

Flekkefjord kommune hadde tidligere ordninger der en del velforeninger utførte relevante driftsoppgaver for kommunen, mot en avtalt økonomisk kompensasjon. I forbindelse med omstillingsarbeidet fra 2019 ble alle avtaler avsluttet med sikte på å vurdere hvilke fremtidige behov for samarbeid som ville være aktuelt innenfor de enkelte distriktsområder. Administrasjonen ser behov for bistand til mindre drifts- og vedlikeholdsoppgaver i distriktsområdene. Det henger sammen med blant annet økt turisme som krever mer tilstedeværelse og tilrettelegging, bl.a. tilsyn med badeplasser, vask av offentlige anlegg mm. På grunn av reisevei kan det også være hensiktsmessig at enkelte mindre drifts- og vedlikeholdsoppgaver utføres av lokale velforeninger. Det foreslås prioritert en årlig ramme på kr 100 000 til kompensasjon for arbeider som gjøres i regi av lokale velforeninger ute i distriktene. Der midler avsettes, vil det i neste omgang bli inngått konkrete avtaler som beskriver hvilke arbeider som er knyttet til kompensasjonen.

S4 Renhold

Som en følge av Koronapandemien ble det en vesentlig økning i omfanget innenfor renhold. Hygienekrav generelt og utvidelse av områder og intervaller medførte et betydelig økt ressursbehov gjennom pandemien. Dette er i det vesentlige nå tilbakeført til tidligere standard og omfang. Det viser seg imidlertid at det fremover vil være behov for et noe høyere nivå og utvidet omfang og intervall i forhold til nivået før pandemien. For å sikre en tilstrekkelig renholds standard innenfor de kommunale tjenesteområdene foreslås det en økning tilsvarende ett årsverk.

Andre vesentlige endringer

a) Økte strømknader

Strømprisen består av tre deler med følgende budsjettgrunnlag i strømvartalen:

- Kraftpris ca. 40 øre pr. kWh
- Nettleie ca. 35 øre pr. kWh
- Offentlige avgifter 16,41 øre pr. kWh

Anslag for 2022 viser en forventet økning i strømknader på ca. 13 millioner kroner i forhold til budsjett. Prognosene for 2023 er usikre, men det legges til grunn en gjennomsnittlig strømpris på kr 2 pr. kWh. Dette, kombinert med 70 % bundet strømkostnad, gir en total kostnad på omtrent samme nivå som 2022, dvs. en økning på 13 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett for 2022. Kommunen har god effekt av tidligere gjennomførte energiprogram, som gir et redusert forbruk i størrelsesorden 2,5 – 3,0 mill. kWh. Nye bygg som Flekkefjord Sparebank Arena og Flekkefjord beredskapssenter viser seg i praksis også å være svært energieffektive bygg.

Det blir i denne økonomiplanperiode forslått satt av nye investeringsmidler til ENØK-tiltak. Dette er nærmere beskrevet under gjennomgangen av investeringstiltak, jf. pkt. 52 «ENØK-tiltak».

b) Ny 110-sentral i Agder

Fra 1. januar 2023 etableres 110 Agder IKS som et interkommunalt selskap som eies av kommunene Flekkefjord, Grimstad, Arendal, Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Froland og de interkommunale selskapene Kristiansandsregionen brann og redningsvesen IKS, Brannvesenet sør IKS og Setesdalen brannvesen IKS. Selskapet vil ha hovedkontor i Kristiansand når sentralen flytter inn i det nye politihuset sammen med nødmeldesentralene for politi (112) og helse (113).

Det ble i forrige økonomiplan varslet økte knader knyttet til nyetableringen i politihuset i Kristiansand. Prosjektet er nå kommet så langt i prosessen at kostnadene knyttet til nyetableringen i større grad er kartlagt. I dag betaler medlemskommunene kr. 64,00 pr innbygger. For 2023 er det budsjettert med kr. 91,10 pr. innbygger. Dette gir en merkostnad utover det som er lagt inn i budsjettet for 2023 med kr 200 000. Det er videre signalisert fra styret at det er planlagt å bruke inntil 1,2 mill. av sentralens fondsmidler for å ikke måtte øke kostnaden ytterligere. Tabellen til høyre viser de budsjetterte kostnadene for 2023 fordelt på medlemskommunene.

Eier	Innbyggere	Kostnad 2023
Arendal	45 785	4 171 014
Tvedestrand	6 138	559 172
Risør	6 803	619 753
Gjerstad	2 430	221 373
Vegårshei	2 120	193 132
Åmli	1 804	164 344
Froland	6 133	558 716
Grimstad	24 250	2 209 175
KBR IKS	146 237	13 322 191
SBV IKS	8 275	753 853
BVS IKS	52 514	4 784 025
Flekkefjord	9 106	829 557
SUM	311 595	28 386 305

Investeringstiltak

46) Salg av bygninger

Boligkontoret har bl.a. i oppgave å vurdere hvilke boliger det ikke lenger er hensiktsmessig for kommunen å eie. De har oversikt over boligbehovene som skal ivaretas og kan vurdere om den aktuelle eiendomsporteføljen er hensiktsmessig eller om det er eiendommer som bør avhendes. Det er utfordrende å avhende boliger parallelt med at nye boligbehov meldes inn, men det er ikke alltid slik at de boligene kommunene i dag eier, er et godt svar på de nye behovene. Derfor er det nødvendig å gjøre tilpasninger.

Det er gjennomført en omfattende oppgradering av Flickestø, tilhørende uteareal og av dekket over fellesgarasje. Leilighetsbygget er ferdig seksjonert og salg av leiligheter kan gradvis påbegynnes. En ser for seg salg av 2 til 3 leiligheter pr. år. Intensjonen er å selge til beboere som ønsker å kjøpe leiligheten og etter hvert det blir ledige leiligheter. I løpet av økonomiplanperioden er det lagt opp til salg av 10 – 12 leiligheter, av de i alt de 26 leilighetene som kommunen i dag eier i Flickestø.

47-48) Salg av tomter / opparbeidelse av tomter i Berglia

Kommunen eier i dag noe næringsareal og relativt få boligtomter som er tilrettelagt for salg. Kommunen er inne i en prosess med gjennomføring av avtalen med ETL i Trøngslå. Når avtalen er gjennomført, vil kommunen ha flere næringstomter å kunne tilby. For å kunne tilrettelegge for salg av flere boligtomter er det, i tråd med planstrategien, påbegynt et arbeide med å detaljregulere et område i Berglia. Opparbeidelse og oppstart av salg av nye boligtomter i Berglia er forutsatt i løpet av planperioden, når arbeidet med detaljreguleringen er avsluttet og ny plan har blitt vedtatt.

49) Investeringsramme for oppgradering av kommunale bygg

Flekkefjord kommune er en stor eiendomsforvalter som har betydelig verdier bundet i bygningsmassen. Det må derfor settes av midler til nødvendige oppgraderinger, både for å opprettholde byggenes verdi over tid og i forhold til nye krav fra brukere og myndigheter. Det er foreslått at denne rammen økes gradvis utover i økonomiplanperioden, til et nytt nivå på 4,5 mill. kroner i året. Dette er spesielt knyttet til den betydelige prisstigningen det siste året. Prioriterte og gjennomførte tiltak beskrives i tertialrapportene.

50) ENØK-tiltak

Det har i 2022 blitt gjennomført en omfattende energikartlegging og oppdatert energimerking av den kommunale bygningsmassen. Det er gjort for å kunne identifisere og systematisere tiltak som gir besparelser i byggets energiforbruk og strømkostnader. Sparte kostnader er en funksjon av spart energiforbruk og faktisk energikostnad. Hvilke tiltak som foreslås gjennomført innenfor de identifiserte sparetiltakene er avhengig av faktorer som totalkostnad for gjennomføring (kr), sparepotensial (kWh/år), inntjeningsstid (år), økonomisk levetid (år) mm.

De foreslåtte tiltakene varierer fra mindre kostnadskrevende tiltak som belysningstype, systemer for styring av temperatur og ventilasjon til mer kostnadskrevende anlegg som varmepumpeløsninger, solfangere og solcelleanlegg. Tidligere gjennomførte ENØK-tiltak har i stor grad vært basert på utfasing av fossile varmeanlegg og innfasing av varmepumpeløsninger. Disse tiltakene i dag besparelser på kommunens energiforbruk i en størrelsesorden 2,5 til 3,0 mill. kWh/år.

I denne økonomiplanperioden er det foreslått en årlig ramme på 5 mill. kroner til investering i nye strømsparingstiltak. De foreslåtte enkelttiltakene for 2023 har en beregnet kostnad på mellom ca. kr 130 000 til 1,62 mill. kroner. Sparepotensialet ligger i intervallet fra 11 000 kWh/år til 310 000 kWh/år pr. tiltak og en inntjeningsstid på mellom 3 og 6 år. Inntjeningsstidene er stipulert ut i fra en energikostnad på 2 kr/kWh.

Samlet har foreslåtte tiltakene for 2023 har et samlet årlig sparepotensiale på ca. 635 000 kWh. Med en energikostnad på 2,00 kr/kWh vil det totalt kunne gi en årlig spart strømkostnad på ca. 1,3 mill. kroner og en inntjeningsstid på ca. 5 år. Nedenfor følger en oversikt over de foreslåtte 9 enkelttiltakene i 2023.

						
Inndata						
Byggnavn	Tiltaksbeskrivelse	Totalkostand inkl. mva. [kr]	Årlig økonomisk besparelse (netto) [kr]	Sparepotensial [kWh/år]	Inntjeningsstid [år]	
Flekkefjord Rådhus	Solceller	kr 405 625	kr 77 062	35 156	6,0	
Flekkefjord ungdomsskole	Solceller	kr 400 625	kr 77 062	35 156	5,9	
Gyland skole gymsal	Ventilasjon	kr 399 375	kr 81 298	37 274	5,6	
Sira skole gymsal	Solfangere	kr 376 875	kr 128 280	60 765	3,2	
Sunde skole	Varmepumpe luft/vann 8 stk	kr 1 621 093	kr 625 741	311 183	2,8	
Sunde skole	Solceller	kr 447 500	kr 85 500	39 375	6,0	
Sundeheimen	Solfangere	kr 195 749	kr 44 824	19 037	4,9	
Sundeheimen	Solceller	kr 133 488	kr 29 250	11 250	5,1	
Ueneshallen	Solfangere	kr 799 545	kr 181 708	87 479	4,9	
		kr 4 779 874	kr 1 330 725	636 675	4,9	

51) Ombygging av tidligere brannstasjon - BPK

Bystyret vedtok i BYS-027/22 at den tidligere brannstasjonen skal bygges på med én etasje og innredes til bruk for RBU (helsestasjonen, barnevern og PPT), Flekkefjord frivilligsentral og BUA. Det ulike brukergruppene jobber nå sammen med arkitekt for å finne de best mulige løsningene for sambruk og faglig samarbeid. Som en del av utredningen må det trolig også vurderes om istandsetting av dagens bygg eller nybygg vil være det mest kostnadseffektive. Som vist til tidligere i budsjettokumentet, foreslås det at det så langt udisponerte arealet i byggets 1. etasje tas i bruk av avdeling for rehabilitering og mestring, og at kommunen jobber med alternative lokaler for frivilligaktører som brannbilklubben og dykkerklubben.

52) Miljøovervåking - innemiljø

Det har i løpet av 2022 blitt etablert anlegg for miljøovervåking for sikring mot legionella på kommunale bygg. Det foreslås videreført med ytterligere tiltak, kontroller og nødvendige oppfølging i 2023.

53) Ramme for trafikksikkerhetstiltak

I tråd med vedtatt planstrategi pågår arbeidet med utarbeidelse av en ny trafikksikkerhetsplan. Det foreslås å videreføre ordningen med en årlig investeringsramme for å kunne sikre stegvis gjennomføring av trafikksikkerhetstiltakene. Aktuelle tiltak vurderes og prioriteres Trafikksikkerhetsutvalget.

54) Ras- og flomsikring – kommunale veianlegg og broer

Mer ekstremvær og raskere værerslag gir økt sannsynlighet for ras og flomsituasjoner langs kommunale eiendommer og veianlegg. Det foreslås en årlig ramme til kartlegging, gjennomføring av forebyggende tiltak og anskaffelse av egnet flomvernustyr som kan begrense risikoen for og konsekvensene av skader.

55) Gang- og sykkelvei – Kongevold / Nonåsen

I forbindelse med budsjett- og økonomiplanen for 2021 – 2024 ble det vedtatt at gang/sykkelstien skal være sammenhengende mellom Nonåsen og fylkesveien, med fremføring over broen. Det har vært behov for å utarbeide ytterlige fundamenteringsanalyser for arbeidet knyttet til brofundamentene. Dette, sammen med økte byggekostnader, medfører et behov for tilleggsbevilgning på kr 600 000 for å kunne sikre ferdigstillelse i tråd med tidligere plan. Broen kan da forventes å bli ferdigstilt sommeren 2023.

56) Opprusting av gater og gatemiljø

Det er løpende behov for tiltak knyttet til oppgradering av veier, gater og gatemiljø, både ut fra trafikksikkerhetshensyn og framkommelighet, samt tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse. Det foreslås satt av en investeringsramme på kr 250 000 i 2024 og kr 300 000 i 2026 til dette formålet.

57) Opprusting av Elvegaten

For å etablere et helhetlig gatemiljø som prioriterer myke trafikanter og som spiller den bruken dette området har i dag, foreslås det å ruste opp Elvegaten i området fra Spira og opp til Torget med samme type fysiske gatemiljø som anlagt i området utenfor Spira. Det foreslås avsatt en ramme på 2,5 mill. i 2025.

58) Oppgradering av kommunale veier før privat overtakelse

Arbeidet vil bestå av en kartlegging over mulige veier som kan foreslås nedklassifisert og hvilke oppgraderingskostnader som eventuelt må påregnes før omklassifisering. Arbeidet foreslås gjennomført i slutten av planperioden med kartlegging i 2025 og eventuell gjennomføring i 2026.

59) Oppgradering av lekeplasser, bo og nærmiljøanlegg

Det er behov for å ruste opp kommunale lekeområder og sørge for nødvendige fornying av utrangerte lekeapparater. Det har i løpet av de siste årene vært et generasjonsskifte i flere av byens boligområder. Eksisterende lekeplasser ønskes reetablert slik at boligområdene blir tilrettelagt med forskriftsmessige og egnede apparater og utsyr. Det foreslås satt av en ramme på kr 750 000 i hhv. 2024 og 2026.

60) Bil og maskinpark

Det gjøres grundige prioriteringer av hvilke deler av bil- og maskinparken som må fornyes og hvilke bruksbehov som må dekkes. Det har vært satset på innfasing av el-biler innen de bruksområder det er tilgjengelige i markedet. I 2022 blir de tre første varebiler levert som helelektriske. Det er samtidig bygd opp en laderekke for nye el-biler. En godt tilpasset bil- og maskinpark gir en mer effektiv arbeidsproduksjonen og holder driftskostnadene nede. Bruken av den foreslåtte rammen planlegges av Drift og utbygging og Brann og redning. Den største enkeltanskaffelsen er utskiftning av dagens korgbil/lift som blant annet benyttes til utskiftning og vedlikehold av gatelyst og løpende vedlikeholdsarbeid i høyden. Erfaringene med dagens lift viser at en ny lift bør ha noe større rekkevidde. Det foreslås å anskaffe ny lift i 2023 og at den finansieres innenfor den avsatte rammen. Som en del av finansieringen av ny brannbil ble det i budsjett og økonomiplan for 2022-2025 vedtatt å redusere rammen for bil og maskinpark med til sammen 1,8 mill. for 2023 og 2024. Det foreslår å forskyve denne reduksjonen med ett år, slik at rammen for 2023 blir 1,8 mill. kroner. Rammen for økonomiplanperioden under ett vil være uendret.

61) Automatisering og digitalisering – Drift og utbygging

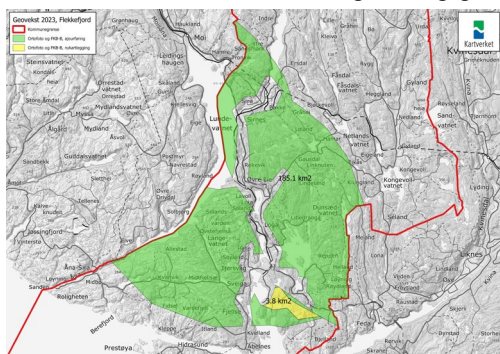
Det er en rask utvikling av digitale verktøy. Robotisering innenfor renhold og gressklipping er eksempler på dette. Verktøy for effektiv styring og stedsinformasjon av kjøretøy er andre eksempler. Ved snøbrøyting er det både praktisk, effektivt og sikkerhetsmessige fordeler ved bruk av digital informasjon. Bruk av digitale løsninger skal gjøres i tråd med gjeldende personregelverk. Det foreslås avsatt en årlig ramme på kr. 250 000 for de tre første årene av planperioden til investering av automatiserte og digitale verktøy innenfor Drift og utbygging.

62) Oppmålingsutstyr – Miljø og forvaltning

Oppmålingsavdelingen begynte i 2022 å fornye eldre og analogt utsyr med nyere digitale verktøy. Dagens landmålerkikkert er av eldre dato og foreslås utskiftet med digital landmålerkikkert av type totalstasjon. Det foreslås avsatt en ramme til dette formålet på kr 250 000.

63) Kartoppdatering

Kommunen deltar i et oppgraderingsarbeid i regi av Kartverket. De områdene som nå kan oppdateres med ny informasjon og digitalisering, ble sist ajourført i perioden 2013 til 2015. Det foreslås en årlig ramme på kr. 250 000 for årene 2023 og 2024 for oppdatering og digitalisering av kartunderlag i kommunen. Aktuelle områder er vist med grønt og gult på nedenstående kart.

64) Brannbil

Dagens mannskapsbil fra 2002 er brannvesenets hovedbil og rykker ut i første linje til alle branner og ulykker. I løpet av de siste 20 årene har det skjedd en betydelig utvikling av sikkerheten for slike kjøretøy. Dagens utrykningsbil er bl.a. ikke utstyrt med trepunktsselle for mannskapene i baksetet. Driftsmessig har det etter hvert også påløpt betydelige kostnader til reparasjoner på dagens bil. Det har ofte vært «operativ nedetid» på grunn av tekniske feil. I de periodene når denne bilen er ute av drift, må deler av utstyret flyttes over til andre kjøretøy. Med utgangspunkt i vedtatt prioritering i gjeldende økonomiplan, foreslås det satt av en ramme på 7,5 mill. kroner til innkjøp av ny mannskapsbil i 2024.

65) Brannsikring verneverdig trehusbebyggelse

Flekkefjord kommune har i de siste årene arbeidet med brannsikring av verneverdig trehusbebyggelse i Flekkefjord sentrum og Rasvåg på Hidra. Tiltakene er gjennomført i samarbeid med Riksantikvaren, som har gitt tilskudd sammen med UNI-stiftelsen og Sparebankstiftelsen-SR bank. Tiltakene er basert på analyser av brannsikkerheten i de aktuelle områdene. Det foreslås at det utarbeides nye tiltaksplaner for iverksettelse av flere og supplerende tiltak mot slutten av denne økonomiplanperioden.

66) Ramme for VA-investeringer

Administrasjonen har lagt ut på høring ny «Hovedplan for vann og avløp, Flekkefjord kommune 2023 – 2032» Hovedplanen ligger på kommunens hjemmeside: <https://www.flekkefjord.kommune.no/forslag-til-ny-hovedplanfor-vann-og-avloep.6564114-520806.html>

Hovedplan for vann og avløp er kommunens overordnede plan for den offentlige vann- og avløpstjenesten og viser i tillegg til kommunens ansvar for forvaltning av og tilsyn med private vann- og avløpsanlegg. Hovedplanen, som er en temaplan og gjelder for en periode på 10 år (2023 til 2032) skal være kommunens styringsdokument for oppgradering av eksisterende infrastruktur og investering i ny infrastruktur.

Ett av formålene med planen er på sikt å kunne begrense økningen i kommunale gebyrer for vann og avløp. Dette gjøres gjennom tiltak som vil kunne gi reduserte driftskostnader. Tiltakene skal også bidra til god og sikker vannforsyning og avløpshåndtering for befolkningen og næringslivet, bærekraftig forvaltning av naturressurser og oppnåelse av kommunens klima- og miljømål.

Deler av det eldre ledningsnett for avløpsvann består av fellesledninger for spillvann og overvann. Det innebærer at transportnett og renseanlegg blir belastet med overvann som ledes inn på nettet. Utfordringen forsterkes av større og mer intensive nedbørsituasjoner: Ledningsnett og pumpeanlegg har da ikke kapasitet til å ta hånd om alt avløp og overvann. Tilførsel av overvann som gir overbelastning på transportsystemet. Det vil gjelde for renseanlegg, som ved større nedbørsmengder ikke har kapasitet til å rense alt vannet som mottas. Deler av avløpet som går via fellesledninger vil i perioder med mye nedbør gå urensset ut i fjorden via overløp langs transportnettet og ved renseanlegget.

Det finnes flere områder med betydelig omfang av fellesledninger for avløp, deriblant på Uenes, Drangeid (Midtreina, Årenesveien og Årenesplatået) og noen områder i bykjernen, som Nesgaten og Nygaten. De største konsentrasjonene og ulempene som følge av fellesledninger, er registrert på Uenes og Drangeid.

En viktig strategi vil derfor være at i områder med fellesledninger for spillvann og overvann, skal disse erstattes med separate avløpsledninger. Prioriteringen av utskiftingen skal skje på bakgrunn av hvilke områder som har størst overvannsproblematikk og eldst ledningsnett.

I tråd med tiltaksoversiktene og de foreslåtte prioriteringene i planforslaget, foreslås det avsatt en årlig ramme på 13 mill. kroner for 2023, økende til 14 mill. i 2024 og 15 mill. i 2025 og 2026.

6.4.4 Mål og retning

Miljø og forvaltning

Ressursene innenfor Miljø og forvaltning har tilstrekkelig kapasitet og fleksibilitet til å dekke behovene i markedet og sikre gebyrinntekter

Prioriterte aktiviteter

- Sikre tilstrekkelig opprettholdelse av kapasitet og kompetanse for å ivareta de samlede behov i markedet
- Opprettholde gjennomføring av vedtatt planstrategi
- Gjennomføre utbyggingsavtaler i tråd med overordnede føringer og parallelt med planbehandlingen
- Bygge opp og drifte digitalisert områdeplan innen skogbruket mellom kommune og skogforvaltere

Målepunkter

- o Opprettholder tilstrekkelig kapasitet og fleksibilitet til de pålagte tidsfrister og sikre gebyrinntekter innenfor alle forvaltningsområder
- o Har kapasitet til økt ulovlighetsoppfølging og tilsyn
- o Gjennomfører planarbeid i tråd med vedtatt planstrategi
- o Etablere utbyggingsavtaler i tråd med overordnede retningslinjer og parallelt med planprosesser
- o Etablert og iverksatt drift av digitalisert områdeplan i skogbruket

Brann og redning

Tilrettelegge for en videreutvikling av dagens avtaler om brann- og redningssamarbeid mellom kommuner og nabobrannvesen

Prioriterte aktiviteter

- Etablere utvidede samarbeid innenfor brann og redning i tråd med de kvalitative krav og intensjoner i ny forskrift om brann- og redningsvesen.
- Bygge og tilpasse kapasitet for å imøtekomme nye samarbeidsmuligheter
- Etablere en organisasjon som ivaretar ansvaret og rollen som havnesjef

Målepunkter

- o Etablere nye avtaler for et utvidet samarbeid innenfor brann og redning
- o Inneha kapasitet og kompetanse for å imøtekomme nye samarbeidsområder
- o Etablert en organisasjon som ivaretar ansvaret og rollen som havnesjef

Styrke og synliggjøre lokalt og regionalt arbeid innenfor samfunnssikkerhet gjennom samvirket i Flekkefjord beredskapssenter

Prioriterte aktiviteter

- Sikre at samvirket blir opprettholdt og styrket mellom nødetater, kommunens kriseledelse og øvrige deler av redningstjenesten
- Sikre at samvirket også styrker det regionale samfunnssikkerhetsarbeidet
- Bidra til at Flekkefjords befolkning reelt opplever en økt trygghet gjennom etableringen av Flekkefjord beredskapssenter

Målepunkter

- o Teste ut de nye planverk og gjennomføre øvelser som underbygger en styrket beredskap og et styrket forebyggende arbeid gjennom økt samvirke
- o Erfaringsrapport som dokumenterer en styrket samfunnssikkerhet i et regionalt perspektiv
- o Erfaringsrapport som bekrefter at Flekkefjords befolkning opplever en økt trygghet gjennom etablering av Flekkefjord beredskapssenter

Drift og utbygging

Kommunens eiendomsforvaltning skal ha en kostnadseffektiv drift av kommunens eiendomsportefølje og ivareta prinsipper for god eiendomsforvaltning

Prioriterte aktiviteter

- Sikre tilstrekkelig kapasitet for å ivareta rollen som eiendomsforvalter
- Etablere en drifts- og vedlikeholdsplan tilpasset tilgjengelig kapasitet og økonomiske rammer innenfor kommunens bygg og anlegg
- Rutiner for effektiv drift av utleiemarkedet
- Iverksette energibesparende prosjekter og tiltak

Målepunkter

- o Har dedikert tilstrekkelig kapasitet i organisasjonen for å ivareta rollen som eiendomsforvalter
- o Det er etablert en drifts- og vedlikeholdsplan for de kommunale bygg og anlegg som er tilpasset tilgjengelig kapasitet og økonomiske rammer
- o Sikret minimum av tomgangstid
- o Iverksatt tiltak som reduserer kommunens energiforbruk og strømkostnader

Effektuere omstillingen innenfor renhold gjennom bruk av teknologi, nye driftsmodeller og definert kvalitet etter norsk standard INSTA800

Prioriterte aktiviteter

- Kartlegge eksisterende kvalitetsnivå etter NS INSTA800 på de enkelte bygningstyper
- Utarbeide renholdsplaner basert på to kvalitetsnivåer innenfor NS INSTA800
- Innføre kvalitetskontroll i tråd med NS INSTA800

Målepunkter

- o Kartlagt kvalitetsnivå innenfor alle tjenestesteder tråd med NS INSTA800
- o Renholdsplaner basert på NS INSTA800 er forankret på alle tjenestesteder
- o Tilgjengelige kvalitetskontroller for alle tjenestesteder

De kommunale vegene og broene skal driftes og forvaltes etter en kvalitetsplan tilpasset de økonomiske rammer og tilgjengelige ressurser

Prioriterte aktiviteter

- Etablere en drifts- og vedlikeholdsplan for de kommunale veg- og broanleggene
- Ajourføre oversikt over rasutsatte vegstrekninger
- Etablere sikringsplaner for rasutsatte områder

Målepunkter

- o Det er etablert en drifts- og vedlikeholdsplan for de kommunale veg- og broanleggene
- o Alle broer på kommunens vegnett har en dokumentert tilstand
- o Det foreligger en ajourført rapport med oversikt over rasutsatte vegstrekninger
- o Rassikringer er iverksatt i tråd med rapport

Vann- og avløpsenheten skal levere vann etter nasjonale mål, ha renseanlegg som oppfyller rensekraft, ha en plan for utskiftning og fornyelse av infrastrukturen og tiltak for reduserte drifts- og energikostnader

Prioriterte aktiviteter

- Vedta og følge opp hovedplan for vann og avløp gjennom økt satsing på vedlikehold, oppgraderinger og utbygging av infrastrukturen innen vann og avløp
- Gjennomføre tiltak som gir reduserte drifts- og energikostnader
- Utbygging og oppgradering av kommunaltekniske anlegg i takt med utbyggingsavtaler og kommunale utbyggingsplaner

Målepunkter

- o Vedtatt hovedplan for vann og avløp
- o Dokumenterte tiltak som gir reduserte drifts- og energikostnader
- o Dokumentert oppnåelse av de nasjonale mål til vannkvalitet for vannverkene
- o Dokumentert renseseffekt på avløpsvann innenfor rensekraft
- o Lekkasje fra vannledningsnettet skal være under 30 %

6.4.5 Organisering

Ansvar	Enhet	Leder	Årsv. 1.1.23	Årsv. 1.1.22	Merknader
4000	Samfunn og teknikk felles	Anne-Kathrine Abrahamsen	2,30	2,50	Felles ressurser og støttefunksjoner for de tre enhetene.
41*	Miljø og forvaltning	Silje Hauan Andersen	12,00	12,00	Omfatter plan, byggesak, oppmåling, landbruk, skogbruk, miljø og klima.
42*	Brann og redning	Kjetil Presterud	13,17	12,67	Tilført havnesjef 0,5 årsverk fra drift og utbygging til brann og redning.
43*	Drift og utbygging	Terje Tjørhom	60,63	57,27	Omfatter renhold, tilsyn, vedlikehold, vei og park, trafikk, VA, idrett og nærmiljø, eiendomsforvaltning, havn, felles prosjektlederressurser mv. Renhold 2,45 årsverk og drift og tilsyn 1,00 årsverk til Flekkefjord Sparebank Arena i tråd med budsjett. Vedvarende økt hygienekrav tilsvarende 1,00 årsverk. Overført 0,50 årsverk havnesjef til brann og redning.
SUM			88,10	84,44	

I tillegg til denne oversikten kommer 2 lærlingehjemler hvorav én inngår i området Vann og avløp.

7 Andre vurderte driftstiltak

Nedenfor følger noen driftstiltak som har vært drøftet, men som ikke er tatt med i rådmannens forslag. Rekkefølgen gir ikke uttrykk for nonen innbyrdes prioritering av tiltakene.

(Nettobeløp eks. mva.)

	Merknader	Beløp/år
--	-----------	----------

Utvikling og virksomhetsstøtte

1	Økt frikjøp hovedverneombud	Flekkefjord kommune har i dag hovedverneombud frikjøpt i 20 %. Det er ønskelig å utvide denne andelen til 40 %	170 000
2	Opparbeidelse av området utenfor Flekkefjord Kirke	Fellesrådet oppgir behov for å en tilleggsbevilgning på kr 300 000 eks. mva. for å kunne gjennomføre prosjektet.	300 000
3	Bredbåndsutbygging Reppen – Bjel-land – ca. 37 boliger og ca. 30 fritidsboliger	Estimert bruttokostnad eks. mva. er 2,0 mill. kroner. Kan forventes statlig/fylkeskommunal refusjon på 75 %.	500 000
4	Bredbåndsutbygging Øystøl – Hjel-leseth – ca. 6 boliger, 1 næring og 3 fritidsboliger	Estimert bruttokostnad eks. mva. kr 990 000. Kan forventes statlig/fylkeskommunal refusjon på 75 %.	247 500
5	Økt tilskudd Magma Geopark	Bystyret har bevilget kr 40 000 i årlig tilskudd for 2023. Magma Geopark har søkt om at tilskuddet økes til kr 140 000 for 2023.	100 000

Oppvekst og kultur

1	Pedagogtettethet/ bemanningsnorm barnehage	Barnehagene i Flekkefjord følger teoretisk den nasjonale normen for bemanning, men havner et stykke ned på lista i forhold til sammenlignbare kommuner. Pedagogene har krav på 4 timer pr uke kontortid, og de ansatte forlater barnegruppen for å tilberede måltider. Det gjør at barnehagen i praksis ikke oppfyller bemanningsnormen deler av dagen.	0,5 – 2,5 mill.
2	Helsesykepleier Sunde skole	Flekkefjord har en tilstedeværelse av helsesykepleier som ved de fleste skoler er i tråd med den nasjonale anbefalte normen. Unntaket er Sunde skole. Her mangler det ca. 50 % stilling målt opp mot antall elever på skolen.	350 000
3	Administrasjonsressurser ved skole- ne og i Kringlatoppen barnehage	Da barnetallet gikk ned i 2019, ble en 50 % adm. ressurs i Kringlatoppen barnehage tatt bort. Siden de fra august i fjor igjen ble en 6-avdelings barnehage, er det naturlig at adm. ressursen igjen blir på 150 %. Skolene har fått økt arbeidsmengde på grunn av økte adferdsutfordringer og lovendringer knyttet til elevenes skolemiljø. Det krever mer tid til dokumentasjon og oppfølging, og utfordrer tiden som er igjen til andre lederoppgaver.	350 000 +

Helse og velferd

1	Forebyggende hjemmebesøk og seniorveileder	I lys av økningen i antall eldre er det behov for en stillingsressurs som kan gjennomføre forebyggende hjemmebesøk og veilede seniorer med tanke på bolig, aktivitet og helse. Ressursen vil kunne utrede og planlegge trygghetsboligkonsepter i kommunen i samarbeid med privat næringsliv.	400 000
2	Pårørendekoordinator	Pårørende har et stort omsorgsansvar og står ofte i krevende situasjoner. Kommunen har i tre år hatt statlige tilskuddsmidler til en stilling som pårørendekoordinator som har tilbudt individuell veiledning og støttesamtaler, arrangert pårørendetreff og bidratt til kompetanseheving for ansatte.	200 000
3	Kreftkoordinator	Kommunene har fått et større og mer tydelig ansvar for behovskartlegging etter 3-4 måneder og 12 – 18 måneder etter kreftdiagnose, oppfølging og dokumentasjon. Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft skal bidra til å sikre struktur og logistikk, samt sikre trygghet og forutsigbarhet for personer som er ferdigbehandlet eller lever med kreft	240 000

4	Hjelpemiddelformidling (evt. løst ved 1 - 2 «Helt med» arbeidsplasser)	Avd. rehabilitering og mestring har 0,8 årsverk hjelpemiddeltekniker som kjører ut hjelpemidler til hjemmeboende og sikrer vedlikehold og klargjøring av hjelpemidler. Tjenestene opplever et press på hjelpemiddelformidling. Ved å øke stillingen til 100 % vil det økte behovet bli ivaretatt bedre.	200 000
---	--	---	---------

Samfunn og teknikk

1	Asfaltering	Årlig ramme til asfaltering av veier som det gjentagende ganger viser seg er utsatt for skader ved ekstremvær.	500 000
2	Rampe for personer med nedsatt funksjonsevne	Etablering av en rampe for personer med nedsatt funksjonsevne til badeplassen i Fiskerihavnen på Hidra	200 000
3	Gatelys på Hidra	Etablering av flere gatelys på Hidra	200 000

8 Utredninger

I forbindelse med behandlingen av regnskapet for 2021 gjorde bystyret gjorde vedtak om tre utredningsoppgaver. Disse, samt et utredningsoppdrag gitt i 2019 (BYS-039/19) og en vurdering knyttet til bystyrets vedtak om å utsette salg av en kommunal eiendom på Trellebakken, svares ut nedenfor.

A. Administrasjonen gis i oppgave å utrede aktivitetspark i sentrum i budsjett og økonomiplan til høsten.

Det har blitt lansert et forslag for etablering av aktivitetspark. Initiativtakerne pekte på to steder; Verven brygge (området mellom Rema 1000 og BondeKompaniet) og Sundeparken. Kommunen har i tillegg sett på to områder til; den kommunale lekeplassen på Vollen og Uenes stadion.

SKISSE: Aktivitetspark med klatre- og balanseutstyr er en idé Glenn Tønnessen har jobbet med i et par år. På denne skissen er den plassert i området mellom bobilplassen og Rema 1000.

Vurderingen er at området ved Verven brygge, som allerede er opparbeidet med et klatrestativ (sponset av Sparebank 1 SR-Bank), små trampoliner og benker, og som ligger mellom en parkeringsplass og trebryggen, er for lite til å kunne romme en aktivitetspark på en tilfredsstillende måte. Det er lite plass – hele området er på ca. 500 kvm. – og det er allerede installert apparater her som enten må flyttes eller som vil begrense hva aktivitetsparken vil kunne inneholde. Nærheten til parkeringsplassen, bryggene og vannet, gjør også at det vil kunne være vanskelig å holde god oversikt over barna som leker der, spesielt dersom plassen fylles opp med flere lekeapparater og aktiviteter. En inngjerding av hele området vil heller ikke være særlig hensiktsmessig. Området vurderes ikke som særlig egnet for en utvidet aktivitetspark.

Sundeparken er i kommunedelplan for bykjernen merket grønt og definert som park. Den er det største gjenværende grøntstrukturen på selve byflaten. Dersom man regner Nedre Park, som eies av Flækkefjord Sparebank, som den «grønne lungen» på vestsiden av byen, så er det på tilsvarende måte Sundeparken som har denne viktige funksjonen på østsiden av bysentrum. En disponering av de gjenværende grøntarealene til enten en aktivitetspark eller et pumptrack-anlegg for sykler, vil bety en nedbygging og hel eller delvis fjerning av disse grøntarealene. For et bysentrum som preges av fortetting og der flere leilighetsprosjekter er under planlegging, vurderes det ikke som ønskelig å bygge ned så viktige grøntarealer. Sundeparken vurderes ikke som et egnet sted for plassering av en aktivitetspark.

På Vollen er det en lekeplass og en basketballbane i dag. Disse ligger i umiddelbar tilknytning til det som er nærmiljøanlegg med kunstgressdekke størstedel av året, og isbane i et par vintermåned. Den nordlige delen av området er på ca. 570 kvm., der basketballbanen utgjør ca. 200 kvadratmeter. Området er allerede inngjerdet og det er et toalettanlegg tilgjengelig. I tillegg er det svært kort avstand til det underjordiske parkeringsanlegget.

Selv om området har et begrenset areal, så har det mange andre kvaliteter som kan gjøre det til et egnet lokaliseringssted for en aktivitetspark. I tillegg til å benytte den udisponerte basketballbanen, så er det også her enklere å flytte eller omfordel noen av allerede etablerte lekeapparatene. Dersom aktivitetsparken skal ligge på selv byflaten i sentrum, så vurderes Vollen samlet sett å være det beste alternativet.

Under utredningsarbeidet og i kontakten med andre kommuner har det også kommet opp et eksempel på at en slik aktivitetspark har blitt lagt i nærheten av et fotball- og friidrettsanlegg. Det gjør det mulig for aktive voksne å kombinere sin trening og aktivitet med at deres barn eller barnebarn kan benytte den tilgrensende aktivitetsparken. Som illustrasjonsbildet viser, er det mulig å innpasse et slik anlegg i halvsirkelen bak målområdet. I forbindelse med de foreslåtte oppgraderingene til kunststoffdekke på Uenes stadion, vil det være mulig å tenke seg en disponering av den ene halvsirkelen til en aktivitetspark.

Siden det i denne økonomiplanperioden er foreslått en stor oppgradering av idrettsanlegget på Uenes stadion, så er det ikke lagt inn egne midler til etablering av aktivitetspark. Dersom bystyret mener at en framtidig aktivitetspark skal bygges, og at Uenes stadion skal være den foretrukne plasseringen, så bør dette ses i sammenheng med de andre tiltakene på stedet. Siden det forventes et overskudd i 2022, så kan behandling av årsregnskapet også være en anledning til eventuelt å prioritere midler til aktivitetspark.

Et pumptrack-anlegg har også blitt nevnt i forbindelse med eller som en del av en aktivitetspark. Det vurderes ikke å være noen kommunale eiendommer på selve byflaten som kan gi rom for både en pumptrack-bane og en aktivitetspark. I dialog med sykkelmiljøet har det blitt sett på to andre sentrumsnære områder for dette; ett like ved Flekkefjord ungdomsskole og ett i området ovenfor Stangsvingen. Det er det sistnevnte, på nærmere 1 500 kvm. som anses som best. Her vil det være mulig å lage sykkeløyper med «drop» i bakkene rundt. En annen fordel er at dette er også det stedet hvor det planlegges etablert to sandvolleyballbaner og en utendørs basketballbane. Dersom man kan se disse prosjektene i sammenheng, så vil det trolig være mulig å samkjøre grunnarbeidene og oppnå kostnadmessige gevinster. Kråketona er også et boligområde som nå opplever økt tilvekst av barnefamilier, og det å kunne ha slike fasiliteter nærheten av hvor folk bor og samtidig ganske skjermet, vil kunne være en stor fordel.

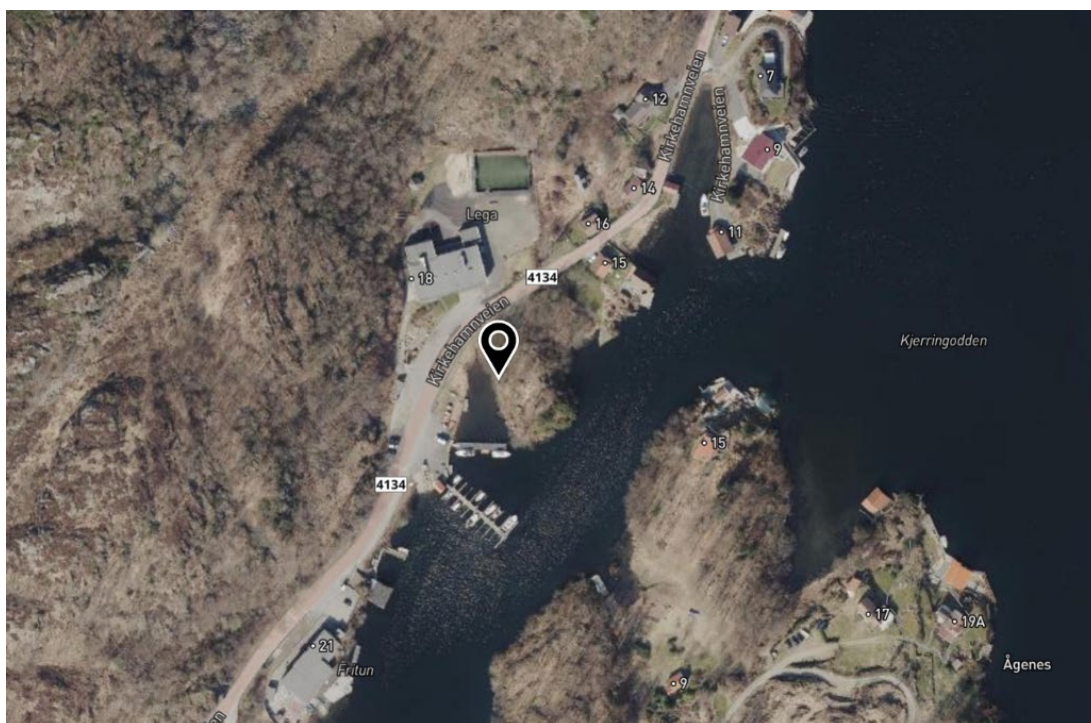
Oppsummert er administrasjonens tilråding at kommunens eiendommer mellom Stangsvingen og Kråketona velges som lokaliseringssted for en pumptrack-sykelbane, og at et slikt prosjekt ses i sammenheng med planene for og realiseringen av to utendørs sandvolleyballbaner og én utendørs basketballbane. Dersom det i tillegg prioriteres etablert en ny park for andre typer aktiviteter, så bør den lokaliseres enten til Uenes stadion eller kommunens lekeområde på Vollen.

B. Administrasjonen gis i oppgave å utrede muligheter for utnyttelse av området mellom veien og skolens nye båthus på Hidra til miljøanlegg. Saken tas stilling til i budsjettsammenheng.

Det vurderes å være plass til et nærmiljøanlegg i dette området, men tomte er begrenset av planlagt sykkel-/gangvei, planlagt sjøbu og eventuell brygge tilknyttet småbåtanlegget. Hidra velforening, i tillegg til skolen og barnehagen like ved, vil være naturlige samarbeidspartnere. Aktuelle tiltak i området kan være:

- Sandvolleyballbane
- Padeltennis-/squashbane
- Tennisbane
- Multianlegg med f.eks. minibasket og lekeapparat
- Plen og benker

Det er ikke lagt foreslått lagt inn midler utover de kr 700 000 som er avsatt til bygging av sjøbod i 2023.

C. Administrasjonen gis i oppgave å utrede kostnadene til ny løpebane ved Uenes stadion til høstens budsjett

Det vises til tiltak 45 i forslag til investeringsbudsjett. Det er foreslått prioritert midler til løpebaner og friidrettsaktiviteter med kunststoffdekke i 2024.

D. Mulighetsstudie Tollbodbrygga

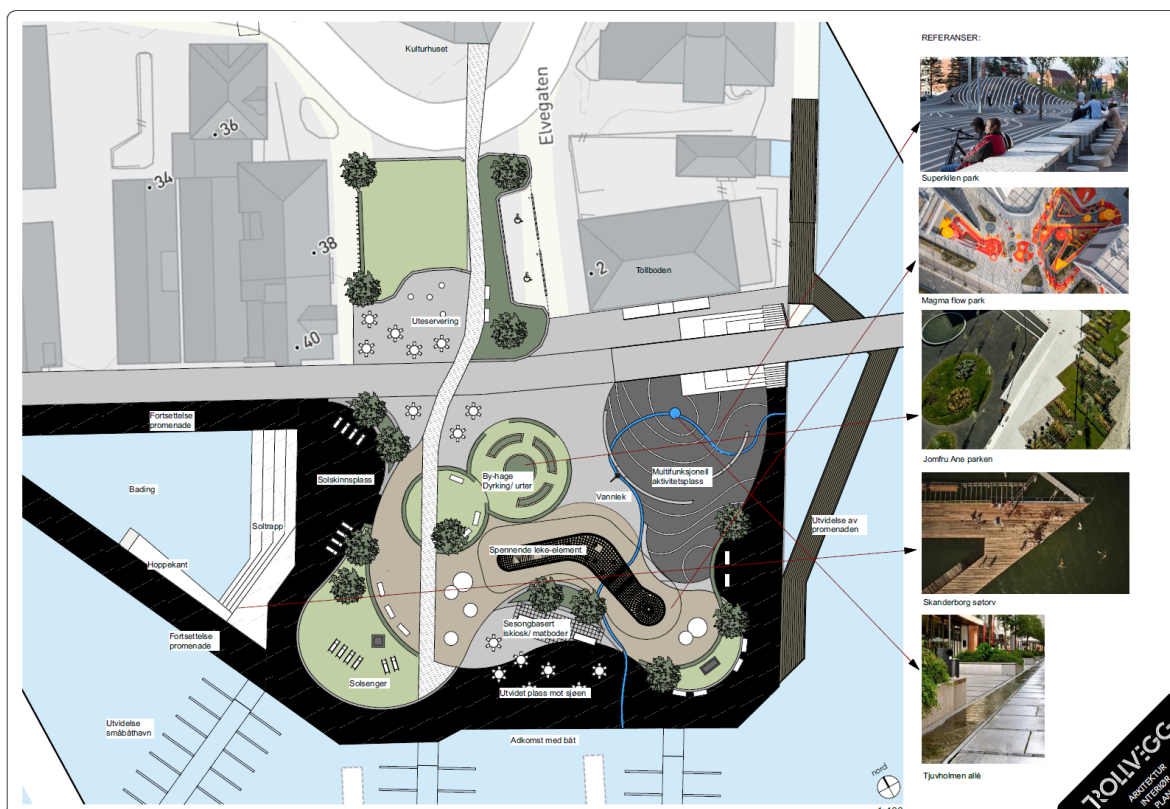
Bystyret har tidligere vedtatt at det skulle utarbeides en mulighetsstudie for framtidig utvikling av Tollbodbrygga. Med etablering av promenaden på vestsiden av Elva, som i sør ender opp ved gangbroa og Tollbodbrygga – og med oppstart av arbeidet med reguleringsplan for området mellom Tollbodbrygga og Eschebrygga – har en slik mulighetsstudie blitt ytterligere aktualisert.

Tollbodplassen og den vestre delen av Tollbodbrygga ble som kjent transformert i 2017 i forbindelse med at Flekkefjord Sparebank gav kunstverket «Rød Løper» i gave til kommunen i anledning 175 årsjubileet. Det gjorde deler av dette området grønnere og bedre tilrettelagt for rekreasjon og opphold, og sammen med en vellykket næringsetablering i den tidligere Tollboden og restaurantdrift inn mot dette området, har det blitt et flott byrom. Samtidig er det fortsatt en god del parkeringsplasser på Tollbodbrygga, og det er fullt mulig å tenke seg andre bruksmuligheter for en så attraktiv, solrik og sjønær eiendom.

For å følge opp bystyrets vedtak har Trollvegg Arkitektstudio AS, på oppdrag fra kommunen, utarbeidet to studier med tilhørende skisser. Det ene alternativet tar i begrenset utstrekning hensyn til dagens utnyttelse av området, og legger heller vekt på hvordan det på fritt grunnlag kan tenkes mulig å tilføre dette området en del nye kvaliteter og legge til rette for enda mer opphold og aktivitet.

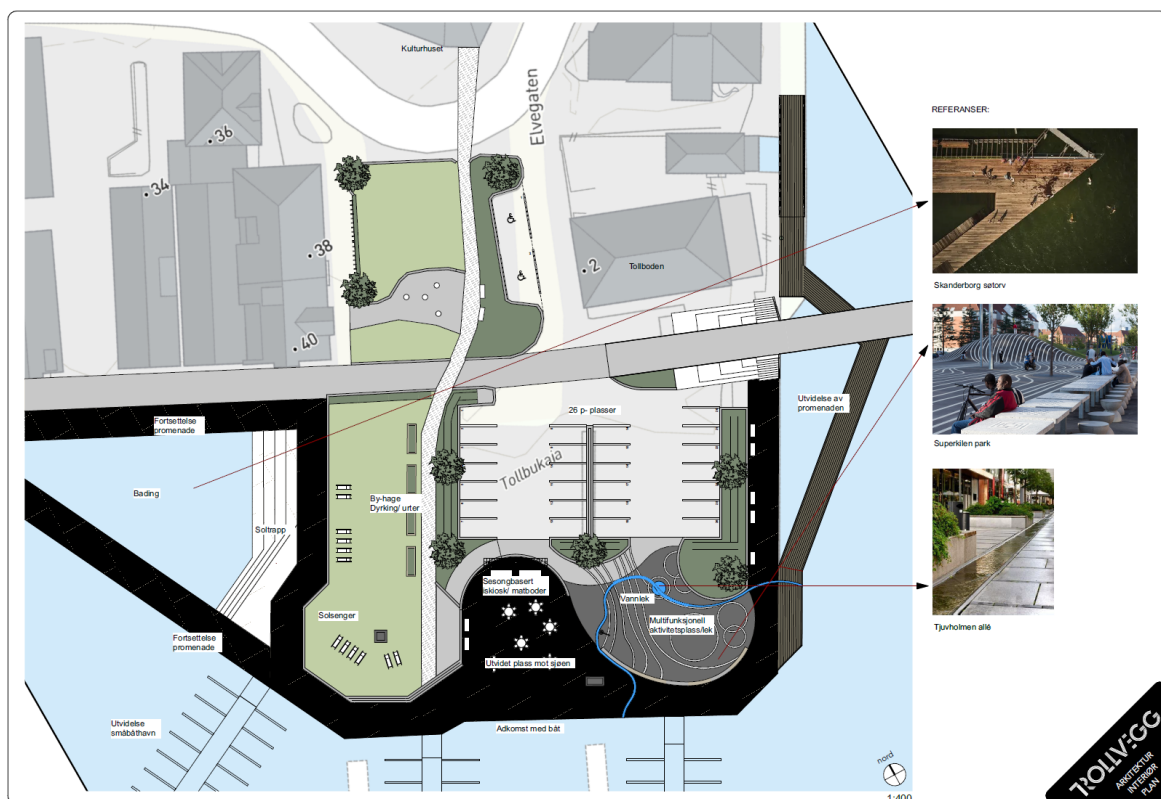
I kommentarene fra Trollvegg Arkitektstudio AS skriver de følgende om dette alternativet:

Forslaget viser hvordan man kan utnytte det eksisterende arealet på Tollbodkaia til mange spennende aktiviteter. Promenaden langs Elva er forlenget og trekkes videre mot vest, og forholdet til sjøen er forsterket med et urbant sjøbad i vest og en åpen plass mot sør. Denne plassen blir et sentralt punkt, som endepunktet til «Rød Løper» og adkomsten for de som kommer med båt. Her kan det tilrettelegges for iskiosk og matboder, som skaper en yrende og inviterende front for byen. Ved å fjerne dagens parkering blir området fritt for biltrafikk og bedre tilrettelagt for små og store som skal oppholde seg på plassen. Målet har vært å skape en urban park med mye grønt, og de ulike sonene er formet med slyngende linjer for å skape ulike soner og skjerming. For aktivitetsområdene har vi tatt inspirasjon fra realiserte prosjekter som er utformet på en slik måte at det oppfordrer til lek og aktivitet blant både barn og voksne: spennende klatreelementer, slyngende landskap og et vannelement som strekker seg gjennom området.

Det andre alternativet er på mange måter en slags kompromiss mellom dagens disponering av området og det første alternativet. De fysiske inngrepene og endringene i planlagt bruk er mer dempet, samtidig som det representerer en tydelig videreutvikling og fornyelse av Tollbodbryggas rolle i bybildet.

Til dette mer realistiske alternativet, har Trollvegg Arkitektstudio AS følgende kommentarer:

Forslaget viser en mer nøktern variant av hvordan arealet på Tollbodkaia kan utnyttes. Her har vi tatt utgangspunkt i at de etablerte grøntområdene får stå urørt, og at halvparten av dagens parkering beholdes. Ved å fjerne deler av parkeringen frigjøres et område i sør som vender mot sjøen. Det mest sentrale har vært å få til en plass mot sjøen også i dette forslaget, som endepunktet til «Rød Løper», og adkomsten for de som kommer med båt. Her kan det tilrettelegges for iskiosk og matboder, som skaper en yrende og inviterende front for byen. For aktivitetsområdet har vi tatt inspirasjon fra realiserte prosjekter som er utformet på en slik måte at det oppfordrer til lek og aktivitet blant både barn og voksne, med slyngende landskap og et vannelement. Også i dette forslaget er promenaden langs Elva forlenget og trekkes videre med et urbant sjøbad i vest.

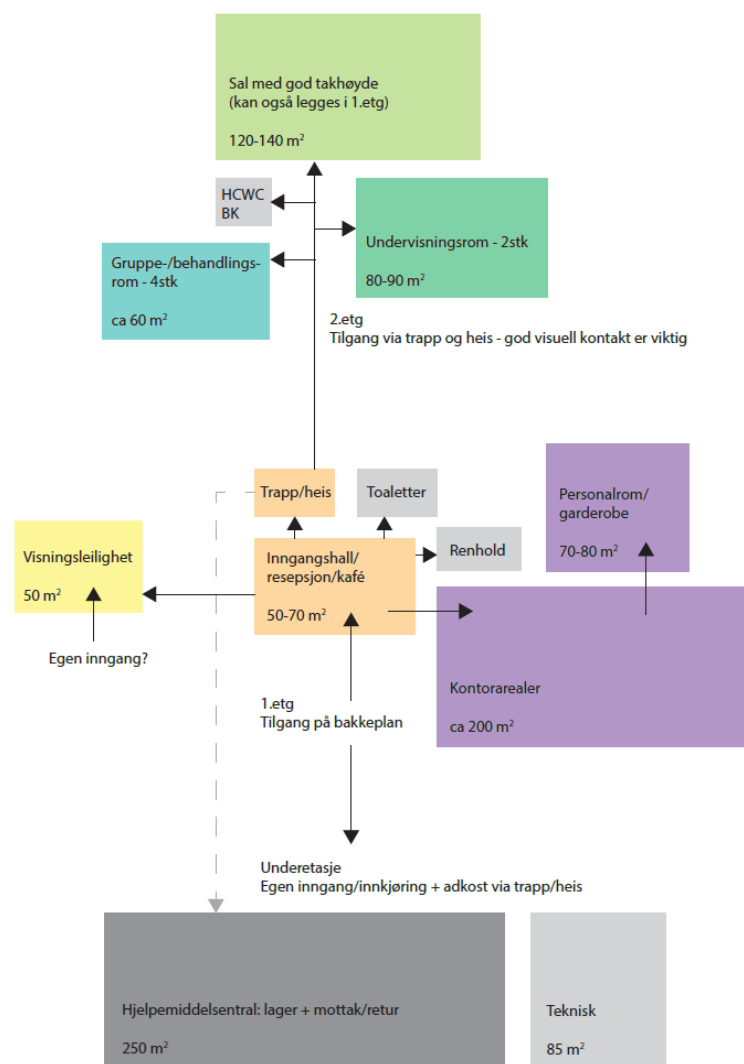
E. Framtidig bruk av kommunens tomt på Trellebakken

I rådmannens budsjettforslag for 2022 lå det inne forslag om bygging av en ny kommunal barnehage i sentrumsområdet, og det ble anbefalt å utrede om kommunens tomt på Trellebakken, som i utgangspunktet var vedtatt lagt ut for salg, kunne være et aktuelt lokaliseringssted. I budsjettvedtaket ble ny kommunal barnehage tatt ut av investeringsbudsjettet, og det ble bestemt at salget av kommunens tomt på Trellebakken skulle utsettes.

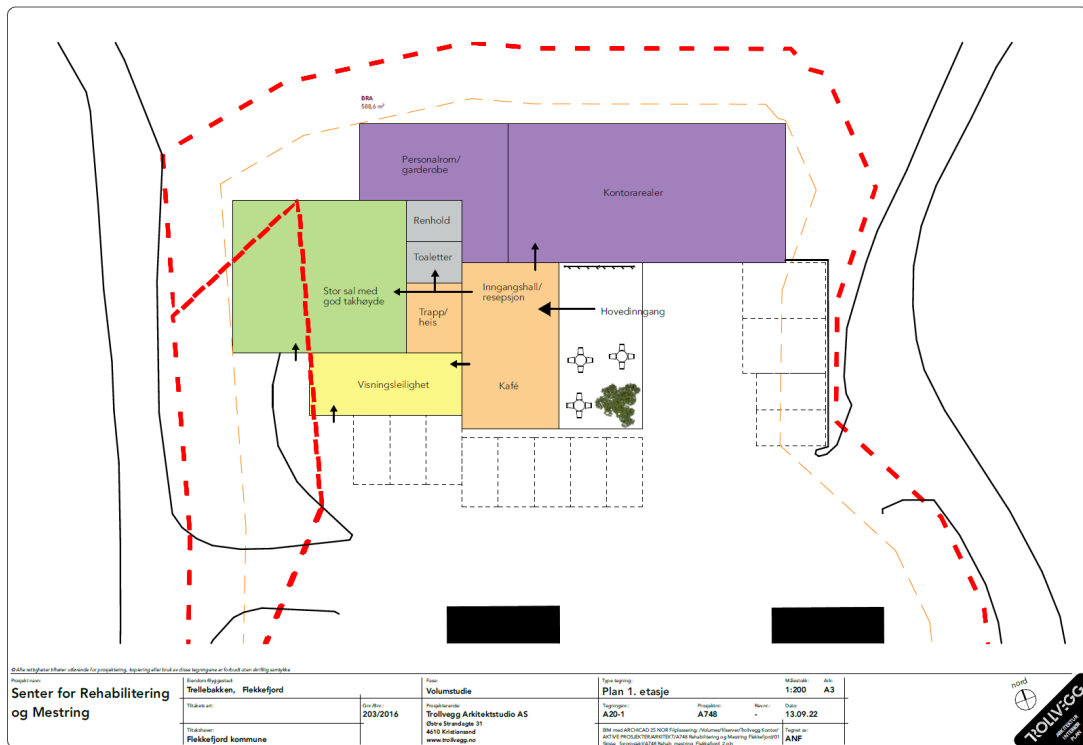
Siden den tid har den nye idrettshallenaen på blitt åpnet og turnforeningen har flyttet sine aktiviteter til denne. Den gamle gymsalen har vært benyttet som vaksineringssted, og har ikke blitt fullt ut nedstengt. I tillegg har krigen i Ukraina gjort at det i hovedbygget til Flekkefjord voksenopplæring på Trellebakken er flere elever enn på mange år.

Det har i løpet av 2022 blitt gjort en studie på om kommunens tomt på Trellebakken kunne ha vært et egnet sted på de arealbehovene som avdeling for rehabilitering og mestring har. De holder i dag til på Tjørsvågheimen, og i lys av behov for flere skjermede botilbud inn mot 2030, så vil det være viktig å finne alternativer for deres tjenester og virksomhet et annet sted enn på Tjørsvågheimen – gjerne med en mer sentrumsnær plassering.

Senter for Rehabilitering og Mestring - kart over arealer

Utredningen som har blitt gjort, viser at det er mulig å utnytte kommunens tomt på Trellebakken til et slikt formål. Bortsett fra en noe bratt adkomst, så er plasseringen og tomten egnet. Den store ulempen er kostnadene. Inkludert dagsenter, er byggekostnadene estimert til 38 – 40 mill. kroner inkl. mva. Sammen med stor aktivitet i selve hovedbygget, blir det også få parkeringsplasser igjen utenfor med denne løsningen. Konklusjonen så langt er at man bør finne en annen lokaliseringsløsning for avdelingen for rehabilitering og mestring, og at man nok bør se på om det er mulig å fordele funksjonene på to steder.

9 Brukerbetaling / avgifter pr. 1. januar 2023 (inkl. mva.)

21 - Skole	2023	2022	Økn. i %
SFO – pr. time	48	46	4,3 %
SFO – makspris	3 250	3 160	2,8 %
SFO – kjøpetime	70	69	1,4 %
SFO – kjøpedag	400	390	2,6 %
SFO – matpenger pr. måltid (gjelder Hidra og Sira)	14	13	7,7 %

25 % søskenmoderasjon f.o.m. 2. barn., også mellom SFO og barnehage
 Første 12 uketimer er gratis for 1. trinn
 Pris beregnes til maks 6% av familiens brutto husholdningsinntekt

22 - Barnehager	2023	2022	Økn. i %
Hel plass pr. mnd. i hht. statens satser for makspris.	3 000	3 315	-9,5 %
Matpenger for hel plass pr. mnd. *)	520	395	31,6 %

30 % søskenrabatt for 2. barn, 50 % f.o.m. 3. barn

*) Det er lagt inn en økning i matpenger med kr 125 pr. måned. Merinntektene vil bare dekke en delvis økning av bemanningsbehovet knyttet til måltidsorganisering i barnehagene. De største barnehagene vil få en liten økning av stillingsressursene, mens de små barnehagene får en merinntekt som eventuelt kan dekke tilskudd til måltidshjelp fra frivillige lag og foreninger. Det er ikke lagt inn økte kommunale ressurser til økt bemanning i forbindelse med måltider. Se også BYS-033/22 (16.6.2022).

25 - Kultur	2023	2022	Økn. i %
Kulturskole - Pris pr. elev pr. år (endring fra 1.8) *	3 400	3 320	2,4 %
Fritidsklubben - medlemskort pr. år	160	160	0,0 %
Fritidsklubben - billettpris fredag for medlemmer **	35	35	0,0 %
Fritidsklubben - billettpris fredag for ikke-medlemmer **	55	55	0,0 %

* 25 % rabatt for søsken og ved evt. flere aktiviteter
 Gratis kulturskole for husholdningsinntekter under kr 350 000
 Prøveordning 2022/2023 - Inntektsavhengig redusert betaling - ref. BYS-040/22

31-32 Helse og omsorg	2023	2022	Økn. i %
Psykiske helse og rus			
Samme betalingssetser for praktisk bistand/hjemmehjelp og tidsavgrensede botilbud som enhet for hjemmetjenester. Praktisk bistand / hjemmehjelp faktureres med 50 % av ordinær sats i de tilfeller tjenestemottakerne tar del i den praktiske bistanden/hjemmehjelpen.			
Egenandel dagtilbud, inkl. lunsj, pr. dag	90	85	5,9 %
Egenandel for evt. drosjetransport el. tilsv., pr. dag	105	100	5,0 %
Sykehjem			
Opphold på institusjon i hht. forskriftenes maksimalsatser, men slik at totalsum maks kan bli 6G (p.t. kr. 608 106)			
31-32 Helse og omsorg	2023	2022	Økn. i %

Hjemmetjenester			
Hjemmehjelp pr. mnd. - inntekter under 2G følger statens maksimalsatser	220	215	2,3 %
Hjemmehjelp pr. mnd. - inntekter mellom 2G - 3G	1 000	970	3,1 %
Hjemmehjelp pr. mnd. - inntekter mellom 3G - 4G	1 690	1 620	4,3 %
Hjemmehjelp pr. mnd. - inntekter mellom 4G - 5G	2 320	2 220	4,5 %
Hjemmehjelp pr. mnd. - inntekter over 5G	2 930	2 790	5,0 %
Timesats for personer som bruker ordningen lite (selvkost)	375	360	4,2 %
Egenandel dagtilbud, inkl. frokost og middag, pr. dag	183	175	4,6 %
Egenandel utvidet dagtilbud, inkl. måltider, pr. dag (nytt tilbud fra 2022)	230		
Egenandel for evt. drosjetransport el. tilsv. pr. dag	90	86	4,7 %
Husleie pr. mnd. betjente boliger			
- Tidsavgrenset botilbud, pr. døgn inkl. mat	585	560	4,5 %
- Mat pr. mnd. Sundeheimen og Hidra omsorgsbasis	4 650	4450	4,5 %
Tjenester innen habilitering			
Samme betalingsseter for praktisk bistand/hjemmehjelp og tidsavgrensede botilbud som for hjemmebaserte omsorgstjenester.			
Kjøkkentjenester			
Middag kjørt til hjemmet (m/ dessert 2 dager/uke)	90	86	4,7 %
Middag (m/ dessert) på kommunens kjøkken - hverdag	115	110	4,5 %
Middag (m/ dessert) på kommunens kjøkken - søndager	125	120	4,2 %
Grøt er halv pris av middag			

4 - Samfunn og teknikk	2023	2022	Økn. i %
Brann og redning			
Flere tjenester, se egen prisoversikt			
Feieravgift. Gjelder også fritidsboliger	612	583	5,0 %
Trygghetsalarm - ordinær, pris pr. mnd.	300	285	5,3 %
Brannalarm tilknyttet trygghetsalarmen, pris pr. mnd.	150	141	6,4 %
Hovedalarm, bedrift (eks. mva.)	530	505	5,0 %
Alarm 2 bedrift (eks. mva.)	400	379	5,5 %
Alarm 3-9 bedrift, pr. alarm (eks. mva.)	265	252	5,2 %
Utrykningsavtale bedrift, tekniske alarmer (eks. mva.)	160	151	6,0 %
Gebyr for utrykning unødige brannalarmer	6 660	6 340	5,0 %
Gebyr for utrykning unødige tyverialarmer	3 600	3 415	5,4 %
Tilkoblingsavgift alarmer	2 860	2 724	5,0 %

4 - Samfunn og teknikk	2023	2022	Økn. i %
-------------------------------	-------------	-------------	-----------------

Tjenester fra Trøngsla			
Stell av grav	1 300	1 238	5,0 %
Mosekrans til jul	180	169	6,5 %
Oppsetting av gravstein	800	759	5,4 %
Tilføyning på gravstein	715	681	5,0 %
Abonnement Blomstrende Flekkefjord	4 400	4 187	5,1 %
Veg og trafikk			
Brøyteavgift for private veier - kommende sesong	3 500	3 300	6,1 %
Parkering - parkometer/automat pr. time	21	20	5,0 %
Bosoneparkering	2 730	2 600	5,0 %
Bobilparkering pr. døgn	290	275	5,5 %
Eiendomsforvaltning			
Husleiene for trygde-, omsorgs- og utleieboliger skal være tilpasset markedspriser og gjeldende bostøtteordning. Prisene justeres normalt i hht. konsumprisindeks.			
Miljø og forvaltning			
Gebyrregulativ etter plan- og bygningsloven, for arbeider etter matrikelloven og eierseksjonslover gjeldende for 2022 framgår av eget vedlegg.			

Idrett - Flekkefjord Sparebank Arena			
Leie av padelhall pr. time - voksen	200		
Leie av padelhall pr. time - student / skoleelev	150		
Leie av padelhall - klippekort 10 timer - voksen	1 600		
Leie av padelhall - klippekort 10 timer - student / skoleelev	1 200		
Leie av squashhall pr. time - voksen	100		
Leie av squashhall pr. time - student / skoleelev	75		
Leie av squashhall - klippekort 10 timer - voksen	800		
Leie av squashhall - klippekort 10 timer - student / skoleelev	600		
Styrketreningsrom - drop in pr. time - voksen	60		
Styrketreningsrom - drop in pr. time - student / skoleelev	30		
Klatrehallen - Voksne - ikke medlemmer i DNT Fjellsport - drop in pr. time	100		
Klatrehallen - Medlemmer DNT Fjellsport	0		
Klatrehallen - Barn og studenter - ikke medlemmer	70		
Klatrehallen - Utstysleie pr. gang	30		
Ueneshallen			
Svømmehall - barn under 3 år	0	0	
Svømmehall - barn/ungdom opp til 16 år - enkeltbillett	40	40	0,0 %
Svømmehall – voksne - enkeltbillett	85	75	13,3 %
Svømmehall - pensjonister/trygdede - enkeltbillett	50	50	0,0 %
Svømmehall - familie - enkeltbillett (2 voksne og 2 barn)	190	190	0,0 %

Svømmehall - badstue enkeltbillett	40	40	0,0 %
Svømmehall - voksne - kupongkort (10 x)	650	650	0,0 %
Svømmehall – barn - kupongkort (10 x)	280	280	0,0 %
Svømmehall - pensj./trygd. - kupongkort (10 x)	400	400	0,0 %
Svømmehall – årskort voksne	1 600	1 600	0,0 %
Svømmehall – halvårskort voksne	1 000	1 000	0,0 %
Svømmehall – årskort barn	900	900	0,0 %
Svømmehall – halvårskort barn	550	550	0,0 %
Svømmehall og treningsstudio - månedskort	350	350	0,0 %
Svømmehall og treningsstudio - halvårskort	1 350	1 350	0,0 %
Svømmehall og treningsstudio - årskort	1 900	1 900	0,0 %

4 - Samfunn og teknikk - VA	2023	2022	Økn. i %
Vann			
Vannavgift fast del (alle abonnenter) pr. år	1 176	921	27,7 %
Vannavgift etter forbruk - ab. med vannmåler	10,00	10,62	-5,8 %
Vannavgift etter areal - minsteareal - 150 m2	2 250	2 390	-5,8 %
Tilkoblingsavgift lav sats	20 000	19 000	5,3 %
Tilkoblingsavgift høy sats	40 000	38 000	5,3 %
Avløp			
Kloakkavgift fast del	1 938	1 558	24,4 %
Kloakkavgift etter forbruk - ab. med vannmåler	23,43	24,73	-5,3 %
Kloakkavgift etter areal - minsteareal - 150 m2	5 271	5 564	-5,3 %
Tilkoblingsavgift lav sats	20 000	19 000	5,3 %
Tilkoblingsavgift høy sats	40 000	38 000	5,3 %

Gebyrene innen vann og avløp fastsettes i hht. reglene for selvkost. Det betyr at det er de kostnader kommunen har knyttet til disse tjenestene som skal dekkes inn gjennom gebyrene som betales av abonnentene.

De faste abonnementsavgiftene er satt til å dekke kommunens kapitalkostnader (renter og avdrag) for hht. vann og avløp, mens forbruksavgiften dekker driftskostnadene. Økende rente vil bidra til høyere faste avgifter i tiden som kommer. Samtidig foreslås det å øke avskrivningstiden for ledningsnett fra 40 til 80 år i selvkostberegningen. Dette er i tråd med gjeldende forskrifter og vil begrense økningen i faste avgifter i de nærmeste år.

Flekkefjord kommune har fortsatt negative fond for avløp, noe som gjør at avgiftene vil måtte settes opp mer enn vanlig prisstigning for å oppfylle prinsippet om selvkostfinansiering.

Nedenfor er det regnet sammen hva de foreslåtte gebyrendringene vil bety for en «gjennomsnittsbolig» hhv. med og uten vannmåler.

Eks. på avgifter for en «gjennomsnittsbolig» utenom eiendomsskatt

1) Abonnent med vannmåler 150 m3	2023	2022	Økn. i %
Vannavgift fast del (alle abonnenter) pr. år	1 176	921	27,7 %
Vannavgift etter forbruk - ab. med vannmåler	1 500	1 593	-5,8 %
Kloakkavgift fast del (alle abonnenter) pr. år	1 938	1 558	24,4 %
Kloakkavgift etter forbruk - ab. med vannmåler	3 515	3 710	-5,2 %
Feieavgift	612	583	5,0 %
SUM	8 741	8 365	4,5 %

2) Abonnenter uten vannmåler i hht. minsteareal	2023	2022	Økn. i %
Vannavgift fast del (alle abonnenter) pr. år	1 176	921	27,7 %
Vannavgift etter areal - minsteareal - 150 m2	2 250	2 390	-5,9 %
Kloakkavgift fast del (alle abonnenter) pr. år	1 938	1 558	24,4 %
Kloakkavgift etter areal - minsteareal - 150 m2	5 271	5 564	-5,3 %
Feieavgift	612	583	5,0 %
SUM	11 247	11 016	2,1 %

Gebyr for renovasjon inngår i interkommunal ordning og faktureres fra IRS Miljø. Satsene godkjennes av den enkelte kommune. Det vises til eget vedlegg.

Det vises for øvrig til supplerende prislister for tjenester fra Brann og redning, idrett, og betalingssatser i h.t. gravplassloven.

Prisen for tjenester og salgsartikler som ikke er listet opp ovenfor foreslås som hovedregel økt med 4 % fra 1.1.2023.

10 Bystyrets vedtak – sak 053/22 – 15. des. 2022

1. Rådmannens forslag til økonomiplan vedtas som ramme for den økonomiske aktiviteten i Flekkefjord i årene 2023 – 2026.
2. Rådmannens forslag til driftsbudsjett for 2023, med de endringer som framgår av tabell for endringer av driftsbudsjettet, vedtas i hht. dokumentets kap. 3.2. De enkelte budsjettområder gis følgende netto driftsramme for 2023 (eks. avskrivninger) (tall i 1000 kr.):

• Utvikling og virksomhetsstøtte, inkl. politisk styring	56 601
• Skole og kompetanse	144 852
• Barnehage	81 431
• Ressurscenter barn og unge (RBU)	37 993
• Kultur	11 646
• Helse og omsorg	268 077
• Sosial og integrering	43 689
• Samfunn og teknikk	71 836
• Finans (rådmannens del)	34 423
3. Rådmannens fullmakt til å omdisponere midler innenfor tjenesteområdet oppvekst og kultur (dvs. mellom budsjettområdene skole og kompetanse, barnehage, RBU og kultur) videreføres, forutsatt at endringene ikke har vesentlig betydning for tjenestene som skal utøves.
Rådmannen gis i tillegg fullmakt til å kunne disponere inntil 5 mill. av integreringsfondet til aktuelle tiltak knyttet til økt bosetting og integrering av flykninger.
4. Forslag til målsetninger og konkretisering av disse, godkjennes.
5. Drifts- og omstillingstiltakene vedtas gjennomført i hht dokumentets kap. 3.3.
6. Investeringsprogrammet vedtas gjennomført i hht. dokumentets kap. 4.2.
7. Investeringsbudsjettet for 2023, med de endringer som framgår av tabell for endringer av investeringsbudsjettet, vedtas med en samlet brutto ramme på 90,016 mill. Finansieringsplanen godkjennes med et låneopptak på til sammen 35,3 mill. Låneopptak på 12 mill. til startlån kommer i tillegg. Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkårene inkl. avdragstid i tråd med finansreglementet.
8. Flekkefjord kommune vedtar skatter som følger:
  - a. Skatt på formue og inntekt utskrives med statens maksimalsatser. Satsene gjøres gjeldende ved forskuddsutskrivning for inntektsåret 2023.
  - b. Det utskrives eiendomsskatt med hjemmel i eiendomsskatteloven (esktl.) §2 og §3a for faste eiendommer i hele kommunen.
  - c. For verker og bruk som er taksert med produksjonsutstyr og omfattes av nye regler f.o.m. 2019, skrives det ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med 4/7 i 2023 (overgangsregel til §§ 3 og 4).
  - d. Den generelle skattesatsen settes til 7 promille (esktl. §13). Satsene differensieres ved at den satsen som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 2,7 promille.
  - e. Fredede bygninger fritas for eiendomsskatt i hht. esktl § 7b.
  - f. Eiendomsskatten blir skrevet ut i to terminer (esktl. §25).
  - g. Utskriving av eiendomsskatt for inntektsåret 2023 er basert på følgende takster:
    - For boliger skal Skatteetatens formuesgrunnlag legges til grunn hvor dette er beregnet.
    - For øvrige eiendommer skal takst fastsatt etter taksering i 2019 benyttes.

- h. Eiendomsskattetakstvedtektene for Flekkefjord kommune vedtatt 20.12.2012 skal gjelde for inntekståret 2023, jf. esktl. 10.
9. Brukerbetaling og avgifter vedtas i hht. budsjettdokumentets kap. 9, samt forslag som ligger i følgende vedlegg:
- Tjenester innen Brann og redning
  - Øvrige tjenester innen idrett
  - IRS sitt forslag til gebyrsatser for slam og renovasjon for 2023. Gebyrene innkreves av IRS miljø på vegne av kommunen.
- Maksimalprisen for hel plass i barnehage er fastsatt til kr 3 000 fra 1. januar 2023.
- Gebyrregulativ for miljø og forvaltning behandles som egen sak. Det samme gjelder Flekkefjord kirkelige fellesråd sitt forslag til avgifter for 2023 som i hht. gravplassloven.
10. I beregningen av vann og avløpsavgift – fast del, skal det fra 2023 legges til grunn levetid på 80 år for ledningsnett i tråd med hva gjeldende forskrifter åpner for.
11. Rådmannen gis i oppdrag å legge fram en egen sak der det utredes om avdeling for rehabilitering og mestring – helt eller delvis - kan og bør samlokaliseres med RBU, Helsestasjonen og Frivilligsentralen i det tidligere brannstasjonsbygget, jf. investeringsprosjektene 28 og 51.

Endringer i investeringsbudsjett:

Kapittel	Fellesforslag fra SV, Frp, Rødt, Uavh, Krf, Sp. AP, V og H.	mva	2023	2024	2025	2026	Totalt
	Investering						
NY	Nytt kjøkkeninventar Hidra Omsorgsenter		50 000				
34	Ny gangbro over Elva - Kranebrygga		-1 000 000	-6 500 000	-5 500 000	6 500 000	
34	Refusjon andre			2 000 000	2 000 000	-2 000 000	
40	Elvepromenade øst				-7 000 000	3 000 000	
57	Opprustning Elvegaten - Spira til Torvet				-2 500 000		
41	Fjellparken - oppgradering og videreutvikling			2 500 000	-2 500 000		
41	Refusjon andre			-1 000 000	1 000 000		
NY	Aktivitetspark eller Pumptrackbane			1 000 000			
NY	Aktivitetspark eller Pumptrackbane		1 000 000				
50	Forsere Enøktiltak		2 000 000	2 000 000	1 000 000	-5 000 000	
NY	Snerthammer, begynne med sti fra Snerthammer og Badeplassen i Rauli			1 000 000			
45	Uenes Stadion, nytt kunstgressdekke på eksisterende bane. (10 år i 2024)				4 500 000	-4 500 000	
45	Spillemidler og tilskudd				-1 000 000	1 000 000	
NY	Miljøtiltak Hidra Skole nærmiljøanlegg			250 000			
NY	Ferdigstilling av området rundt Flekkefjord Kirke, med lys		300 000				
43	Uenes Stadion, friidrettsanlegg med kunstdekke			-5 000 000	5 000 000		
43	Spillemidler og tilskudd			1 650 000	-1 650 000		
44	Uenes Stadion, kunstgressdekke på hovedbanen			-5 000 000	5 000 000		
44	Spillemidler og tilskudd			1 650 000	-1 650 000		
	Endring i rådmannens budsjett låneoptak		2 350 000	-5 450 000	-3 300 000	-1 000 000	-7 400 000

Endringer av driftsbudsjett:

Drift endring ift Rådmannens forslag	2023	2024	2025	2026	Totalt
H2 NY manuellterapeut 1/2 privat hjemmel	250 000	250 000	250 000	250 000	
17. mai tilskudd økes	50 000	50 000	50 000	50 000	
Forsering av Enøktiltak		-380 000	-540 000	-540 000	
Finans					
Endrede lånekostnader - mindre rente 23: 4,15% 24: 4,05% 25: 3,8% 26: 3,6%		95 175	-117 800	-231 130	-253 755
Endrede avdrag		63 514	-83 784	-109 459	-129 730
Rådmannens forslag til netto driftsresultat	-4 013 000	-7 066 000	-10 186 000	-8 526 000	
	300 000	78 689	-441 584	-580 589	-643 484
Nytt resultat - Netto driftsresultat	-3 713 000	-6 987 311	-10 627 584	-9 106 589	-30 434 484

Verbale punkter:

Tekst del:	
Pkt. 1	Utredning: Utrede kostnader for å etablere gode toalettforhold på Fiskebrygga, slik at det eventuelt kan tas i bruk til sommeren 2023.
Pkt. 2	Utrede: Austad/Sletthei. Ligger inne i reguleringsplan. Få i gang reguleringsplanen. Utrede ny barnehage på Austad/Sletthei.
Pkt. 3	Utrede opprustning av svømmehallen på Uenes.
Pkt. 4	Utredning: Vi ønsker å se på etablering av flere gatelys i distriktene. Spesielt der barn og unge ferdes.
Pkt. 6	Etter oppgradering av kjøkken på Hydra omsorgsenter, igangsettes et prøveprosjekt der det minimum en gang i måneden lages middag av frivillige eller eventuelt av betjeningen.
Pkt. 7	Prognoser viser stor vekst i antall 80+ innen 2030. Behovet for nye heldøgns plasser må legges inn i kommende budsjetter og økonomiplan.
Pkt. 8	Vi må få til en god veterinærordning der Flekkefjord kommune tar del i vaktordningen.
Pkt. 9	Administrasjonen bes utrede ulike modeller med bunnfradrag i grunnlaget for eiendomsskatt. Utredningen bes legges frem i god tid før budsjettbehandlingen 2023
Pkt. 10	Administrasjonen bes innen 31.3.2023 om å legge fram en utredning for personaltetthet knyttet opp mot tilberedning av måltider i de kommunale barnehagene. Utredningen skal bl.a. vise situasjonen basert på budsjett for 2023, forskjeller og likheter mellom de ulike kommunale barnehagene og mellom de kommunale og private barnehagene i Flekkefjord, peke på eventuelle muligheter for alternativ organisering av måltider og tilberedning, samt skissere minst to modeller for styrket personaldekning og beregne de økte driftskostnadene ved disse.